

Bianca

het verkochte zigeunerkind

door Ida Keller

Nederlandsche Luthersche Vereeniging
„WEES GETROUW”

Afdeeling „Zondagsscholen”

Het Bestuur heeft dezen **PRIJS** toegekend aan :

J. E. Dieckman

tot aansporing van een echt Christelijk leven.

Eere-Voorzitter :

J. J. H. CORNELISSE.

Raadgevend Bestuur :

Ds. J. A. HELWIG.

Ds. P. VAN WIJK Jr.

Ds. P. GROOTE.

Ds. C. F. WESTERMANN.

Ds. L. SCHUTTE.

Algemeen Bestuur :

J. H. E. SCHMID,

Voorzitter.

J. H. GROOTVELD,

Secretaris.

Hoofdonderwijzer :

J. H. Grootveld

AMSTERDAM, December 1917.

BIANCA

HET VERKOCHE ZIGEUNERKIND

DOOR

IDA KELLER

TWEEDE DRUK

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

HOOFDSTUK I.

Zonder wieg.

„Vader, vader! nu heb ik ze zelf van middag gezien!”

„Wie mijn jongen?”

De heer Gerhard keerde zich halverwege om, want hij zat met den rug naar de deur, en keek zijn zoontje vragend aan, toen deze de kamer insprong.

„Wel, de Zigeuners! Zij waren van middag op den weg vlak bij school, en ik zag ze dadelijk, toen de school uitging. Er was een vrouw bij met een kind op den arm, en een jongen, een beetje grooter dan onze Gustaaf. De vrouw bedelde en zij kwam ook aan school, maar de meester stuurde haar weg. Zij zag er zoo raar uit, mama,” vervolgde de kleine verteller, zich tot zijn moeder wendende, „en de jongen zag er ook zoo gek uit.”

„Stumperds!” zuchtte Mevrouw zacht.

De heer Gerhard trok den knaap naar zich toe en

keek hem in het frissche, blozende gelaat. Het was een flinke jongen van omstreeks acht of negen jaren oud. Zijn vriendelijke blauwe oogen tintelden van gezondheid en speelsche dartelheid. En zachte, bruine lokken krulden van onder de matrozenmuts hem langs de slapen. Het oog des vaders rustte met innig welgevallen op het lieve, prettige gezicht van het kind, terwijl dit zijn nieuws vertelde. Daarna zag de heer Gerhard glimlachend op naar zijn vrouw, die met haar werkmand vóór zich aan eenig verstelwerk bezig was. Nathanaël was hun oudste, hun trots en hun vreugde. Zij hadden hem met zijn zusje op de beste school gedaan, die er in den omtrek te vinden was. Hij leerde goed, want hij was schrander en vlug van begrip. Zijn moeder was altijd min of meer bezorgd, omdat de afstand nog al ver was; de school lag omstreeks een kwartier buiten het dorp en de weg was tamelijk eenzaam, hoewel het een straatweg was. De reden, waarom de school dáár stond, was, dat zij niet alleen door scholieren uit het dorp X, doch ook uit de omliggende plaatsen werd bezocht. Het was een Christelijke school, en uit dien hoofde gaven dokter en mevrouw Gerhard aan haar de voorkeur boven de school in het dorp.

Op het hooren van het nieuws, dat Nathanaël vertelde, vertoonde zich een bezorgde trek op het gelaat van Mevrouw. Zij was een dame met een vriendelijk

voorkomen, omstreeks veertig jaren oud. Zij had een zacht, bleek gelaat, waarop sporen van droefheid te lezen waren. De zwarte, met krip afgezette japon getuigde van een eerst kortelings geleden verlies.

„Gij moogt u in het geheel niet met die menschen inlaten, Nathanaël,” zei zijn moeder. „Denk er aan, dat gij terstond naar huis komt, als de school uitgaat, en niet achter hen aanloopt of blijft staan kijken. Zigeuners zijn in den regel slechte, diefstichtige menschen. Zij stelen maar al te vaak en nemen soms ook wel kinderen mee. Daar zijn voorbeelden genoeg van . . . . Zult gij er aan denken, mijn jongen?”

„Ja, mama,” antwoordde de knaap. „Maar ziet u, van middag waren ze zóó dicht bij, en alle jongens bleven staan kijken.”

„Onthoud, wat mama gezegd heeft,” zei zijn vader vermanend, „en berg je tasch en boeken weg, want het is nu etenstijd, mijn jongen.”

Dit zeggende, klopte dokter Gerhard de asch van zijn sigaar, stond op en verliet het vertrek om zich vóór den maaltijd nog wat op te knappen. Mevrouw vouwde haar naaiwerk op, legde het in de werkmand en zette deze op haar plaats in den hoek der kamer. Daarop verscheen Kaatje, het dienstmeisje, die aanstalten begon te maken om de tafel te dekken. En weldra zaten allen geschaard om den welvoorzienen disch en genoten van de warme soep, die werd opgediend.

Onder het eten dacht Nathanaël aan niets anders dan aan de Zigeuners, welke hij dien middag voor het eerst had gezien. Hij had andere jongens, die dat voorrecht eerder hadden genoten, veel over hen hooren spreken. Met brandende nieuwsgierigheid had hij er naar verlangd om ze te zien. En nu dacht hij aan hen met steeds klimmende belangstelling. Hij luisterde maar half naar de verhalen, die zijn zusje Lize uit de school vertelde. Ook sloeg hij geen acht op de grappen van Hans en Gustaaf, zijn beide jongere broertjes, die over hem aan tafel zaten. Alleen toen zijn zusje een zinspeling maakte op den ledigen kinderstoel, die tegen den muur stond, trok dit zijn opmerkzaamheid.

„Mama, zou dat kleine Zigeunerkindje wel een wieg hebben?” vroeg hij opeens, denkend aan de ledige wieg met het witte overtrek, welke in een aangrenzend vertrek stond.

Mevrouw Gerhard keek haar jongen aan met een smartelijke uitdrukking op haar bleek gelaat. Het was, alsof zij plotseling een pijnlijken steek gevoelde.

„Ik weet het niet, mijn jongen,” antwoordde zij zacht, „maar denkt ge nog over die Zigeuners?”

„Ik dacht,” zei de knaap peinzende, „als dat kindje nu eens geen wieg had, kon u het de onze wel geven. Gustaaf is er toch al veel te groot voor. Wanneer er geen kindje van ons in ligt, kan er

immers wel een ander klein kind in, b.v. dat van de Zigeunervrouw."

De knaap sloeg zijn vriendelijke oogen naar zijn moeder op, en nu zag hij, dat er tranen blonken in de hare.

„Domme jongen!” riep de kleine Lize uit, „en waar moet ons zusje dan in slapen, als wij weer een ander klein kindje krijgen? Wat is hij toch dom, nietwaar, mama?”

Mevrouw Gerhard antwoordde niet. Zij had haar zakdoek voor den dag gehaald en veegde de tranen weg, die langs haar wangen rolden.

„Stil, kinderen,” zeide vader, „gij weet, dat het uw moeder bedroefd maakt, als gij daarover spreekt. Wij weten, dat God onze kleine Anna tot zich heeft genomen. Zij is nu bij Hem in den Hemel, en heeft geen wiegje meer noodig. Maar mama en ik treuren altijd om haar verlies, en ik hoop, dat gij het lieve zusje nooit zult vergeten.”

„Maar, vader,” zei Nathanaël, „juist omdat Anna haar wiegje niet meer noodig heeft, kon mama het toch wel aan een ander kindje geven. Hendrik Bras zeide van middag, dat die menschen zoo maar op straat sliepen, den heelen nacht. Is dat niet akelig? En hij gelooft, zei hij, dat de kleine jongen geen bed heeft en het kindje geen wieg.”

Dien avond kon Nathanaël maar niet in slaap

komen. Hij lag te denken over de Zigeuners, die hij gezien had, over de vrouw met den rooden halsdoek, over het kleine kindje en het jongskén, dat zij aan de hand hield. Hij dacht met medelijden aan het wichtje, dat zeer zeker geen wieg had, en woelde zich om en om in zijn lekker warm bedje. De sterren schenen door het venster van zijn kamertje aan de helderblauwe lucht, en hij voelde eenigen tocht door de kieren van zijn gordijn. Hoe koud moest het dan buiten wel niet zijn. Met innige deernis dacht hij aan die arme menschen, die wellicht op straat sliepen. Want Nathanaël had een gevoelig, liefhebbend hart.

Eindelijk viel hij in slaap. Hij droomde, dat de witte wieg uit de benedenkamer van haar omhulsel was ontdaan. Zijn zusje, dat kort geleden gestorven was, lag er echter niet in, maar een ander klein kindje, met zwarte oogen, zooals de Zigeunervrouw, en donker haar.

HOOFDSTUK II.

Aangeboden voor geld.

„Als 't u belieft, mevrouw!”

Groote, zwarte oogen werden opgeslagen van onder lange wimpers en staarden mevrouw Gerhard uit hunne donkere diepten smeekend aan. Daar stond zij op de stoep der dokterswoning, de jonge Zigeuner-vrouw, en hief haar kindje omhoog. Het kleine wurmpje was niet ouder dan veertien of zestien dagen en liet een zwak, klagend gekreun hooren.

Aan de rokken der vrouw hing een jongskens van omstreeks vier of vijf jaar. De knaap had de donkere oogen met de fraaie wenkbrauwen van zijn moeder, haar weelderig golvend haar en olijfkleurige tint. Het was onmiskenbaar een mooi kind. Zijne kleine gestalte, hoewel in lompen van schrille kleuren gehuld, was krachtig en welgebouwd.

Daareven was de vrouw de stoep opgekomen en had zij aangebeld. Mevrouw, die voor het raam zat te breien, had haar gezien en opengedaan. Zij meende, dat de vrouw een aalmoes kwam vragen, en had reeds haar beurs uit het sleutelmandje genomen.

„Als 't u belieft, mevrouw,” herhaalde de vrouw,

haar kindje nog iets hooger opheffende, opdat mevrouw Gerhard het goed zou zien.

„Negentig Pfennige.”

„Negentig Pfennige?” herhaalde Mevrouw verwonderd: „vier en vijftig cent, waarvoor?”

„Voor dit,” zei de vrouw in gebrekkig Hollandsch. „’t Is een lief kindje — Bianca — zoo gezond — mankeert niets.”

„Wilt gij, dat ik uw kind zal koopen?” riep mevrouw Gerhard uit in de uiterste verbazing. „Maar vrouw, weet gij wel, wat ge wilt? Of is het uw eigen kind niet? Is het van een ander?”

„Van mij — mij!” riep de vrouw uit, en er was iets smartelijks in den toon van haar stem. „Kan niet houden — heb geen eten — arm — arm — verdien niet — sterven van honger!”

„Daar ziet gij niet naar uit,” zei mevrouw Gerhard beslist. „En die kleine jongen, is die ook van u?”

De vrouw trok den knaap met de hand, die zij vrij had, dichter aan zich en liefkoosde hem.

„Wilt gij dien ook verkoopen?”

„Neen, neen, dien niet — Allonza moet bij moeder blijven — moeder kan Allonza niet missen — en Petro ook niet!” riep de vrouw uit.

„Wie is Petro? Is dat ook een kind van u, of is het uw man?” vroeg Mevrouw.

„Mijn man,” zei de vrouw. „Petro houdt van

Allonza, maar niet van Bianca. Bianca is maar een meisje — deugt niet voor Petro — Petro kan een meisje niet gebruiken — daarom moet Bianca weg voor geld.”

Mevrouw Gerhard stond geheel verplet. Zelve moeder, kon zij zich niet indenken, hoe eenige moeder ter wereld haar kind kon verkoopen. Zoo iets ging haar begrip te boven. Zij vond het zóó onmenschelijk, dat zij scherp uitviel tegen de arme vrouw, hetgeen anders geheel haar aard niet was.

De Zigeunervrouw hoorde stilzwijgend en onderworpen naar het harde verwijt. Zij verstond het maar gedeeltelijk, doch begreep den inhoud der woorden. Zij bleef mevrouw Gerhard aanzien, maar zij werd bleek en zuchtte diep. Toen, eenige deernis met haar gevoelende, nam Mevrouw een dubbeltje uit haar beurs en gaf het de vrouw. Deze neeg, keerde zich om en ging met loome schreden de stoep af, nù het knaapje aan de hand houdende. De wind blies onder den valen schotschen doek, dien zij om de schouders had. Zij bleef even stilstaan, deed den doek af en wikkelde hem geheel om de zuigeling.

Mevrouw Gerhard stond voor het raam van de huiskamer en sloeg achter haar overgordijnen die beweging der vrouw gade. Het hart begon haar te kloppen. Er was dus toch ééinig moederlijk gevoel in die vrouw, dacht zij. Zij zette zich met haar werk

voor het raam en begon weer hard te breien, ten einde den verloren tijd in te halen. Maar haar gedachten gingen nog sneller dan haar vingers. Zij kon dien middag aan niets anders denken dan aan die arme vrouw en het kind, dat haar was aangeboden voor geld. En hoe harder zij breide, hoe sneller ook de gedachten zich bij haar vermenigvuldigden.

Het was zeer stil in de huiskamer. De klok op den schoorsteenmantel tikte regelmatig, ééntonig voort en wees op drie uur. Nog één uur dus, eer de school uitging en Nathanaël en Lize tehuis kwamen. Het kindermisje was met Hans en Gustaaf er op uit om eenige boodschappen te doen in het dorp. De dokter bezocht zijn patiënten. En Mevrouw was alleen thuis met Kaatje, de dienstbode, die in de keuken voor het eten zorgde.

„Het is ongeloofelijk,” sprak zij half luid in zichzelf, „dat een moeder zich op die wijze van haar kind zoekt te ontdoen.” En zij stelde haar gemoed gerust met de gedachte, dat het heel natuurlijk was, dat zij die vrouw zóó scherp had toegesproken. Maar dan zag zij weer het bleeke, teere kindergezichtje achter de sjaal; en de smeekende blik uit de diepe, donkere oogen der moeder liet haar geen rust. Hoe kwam dat? In haar verbeelding zag zij de vrouw weer stilstaan om haar kind te wikkelen in den doek, die haar zelve nog eenige beschutting had geschon-

ken tegen den kouden wind. Zij las den deemoed op het smalle gelaat, bij haar verwijtende woorden. En had zij ook niet een traan gezien, afglijdende van de lange wimpers? Ja, zij was daar zeker van. De vrouw was zeer bedroefd geweest.

Een zachter gevoel begon op te komen in mevrouw Gerhards hart. Er was jammer geweest in dien blik der vrouw. En zij had haar hooren zuchten. En dan de kleine jongen! Zij had bijna niet op hem gelet. Zij had hem niet eens aangehaald en hem geen enkel vriendelijk woord gegeven. Als zij er maar aan gedacht had, zou er nog wel een koekje of beschuitje voor hem geweest zijn in het Zondagsche trommeltje. Of misschien had hij wel graag een boterham gehad. Ook was er nog wel een half versleten jasje van den kleinen Hans, dat hem misschien zou hebben gepast. Arme kleine!

Mevrouw Gerhards moederhart kreeg de bovenhand. Zij stond op, schoof het gordijn wat op zijde en keek door het spionnetje, of ze de kleine groep nog gewaar kon worden. Maar zij zag niets, ging zuchtend weer zitten en vervolgde haar werk en haar gedachten. Wat had zij niet gegeven, als ze haar zuigeling had mogen behouden! En deze vrouw wilde de hare verkoopen voor geld. Onwillekeurig moest zij denken aan de ledige wieg, die geen doel meer had. En de vraag van Nathanaël drong zich aan haar op: „Waarom

geeft u de wieg niet aan een kind, dat er geen heeft, b.v. aan het Zigeunerkind?" „Maar dat was al te mal," peinsde zij overluid. „Ze zouden het kind er niet eens in leggen, maar de wieg verkoopen voor geld, of voor drank, of wie weet voor wat. Neen, neen, daar kan ik niet aan denken."

HOOFDSTUK III.

Verlaten van vader en moeder.

't Was donker en koud, en de Novemberwind blies door haar dunne, versleten kleeven, toen de Zigeunervrouw met haar beide kinderen de plek bereikte, waar haar man met zijn kornuiten hun kamp hadden opgeslagen. Het was een heel eind buiten het dorp X. op een eenzame vlakte. Het rosse schijnsel van een takkenbosvuur glom haar in de verte tegen. Haar voeten waren pijnlijk gezwollen. Zij had den geheelen dag geloopt van het eene dorp naar het andere om haar kind te verkoopen. De kleine jongen liep schreiend naast haar; het gekreun van de zuigeling had opgehouden: het kindje sliep.

„Stil, stil, Allonza," zei ze troostend tot het jongske, „moeder zal je straks warm toedekken met haar

kleeren en een zacht bedje voor je maken van stroo. En je krijgt krentenbrood met warme melk. Luigi zou voor de melk zorgen, heeft ze gezegd, tegen dat we terugkwamen. Ik zal bij je blijven zitten en voor je zingen. Wees gauw zoet, anders zal vader boos zijn. Hij wil je niet hooren schreien."

„Maar ik ben zoo moe. Kan niet meer loopen. Moeder moet Allonza dragen, net als Bianca."

„Dat kan niet," zei de vrouw. „Allonza moet groot en zoet zijn, anders wil vader hem ook gaan verkoopen net als zusje. Dan zou Allonza van moeder weg moeten, bij vreemde menschen."

En plotseling door dit nieuwe denkbeeld overweldigd, zonk de vrouw op den grond neder en begon harts-tochtelijk te snikken. Het knaapje sloeg zijn armpjes om moeders hals en trachtte haar op zijn kinderlijke manier te troosten. Zijn warme adem streek de vrouw langs de slapen. En alsof dit haar kracht en moed gaf, beurde zij zich op, rees overeind en begon haar tocht te vervolgen. Hoe dichters zij bij het kamp kwam, waar haar echtgenoot zich bevond, hoe gejaagder zij werd. Hij had haar dien morgen gezegd, dat zij het kind kwijt moest zijn, als zij thuis kwam. En nu bracht zij het toch weder mede terug. Zij wist, wat haar te wachten stond. Slagen en scheldwoorden, schoppen en verwenschingen zouden, gelijk zoo menigmaal, haar deel zijn. En toch was er iets in haar,

dat haar een gevoel van voldoening gaf. Vreugde vermengde zich met haar vrees. Zij had haar kind nog behouden. Zij kon het nog koesteren aan haar eigen hart. Het was nog het hare. En wie weet? Zou hij in het laatst, wanneer hij zag, dat niemand het kind wilde hebben, er zich niet nog mede verzoenen en het haar laten behouden? Hoop, vrees en vertwijfeling kampfden in haar hart.

Hoe nader zij bij het kamp kwam, hoe sterker zij opzag tegen haar thuiskomst. Eindelijk had zij het doel van haar tocht bereikt. Achter het grove linnen, dat over de palen van het nachtverblijf was heengeworpen, hoorde zij luide stemmen praten en vloeken. Haar voetstap scheen gehoord te zijn, want plotseling werd er een tip van het gordijn opgelicht en vertoonde zich het gelaat van een omstreeks zestienjarig meisje. Het was een wild, donker gelaat, omgeven van een wanordelijken bos zwart haar. Kleine, flikkerende, zwarte oogen straalden de zigeunervrouw tegen. Dat was Luigi, de dochter van een der zigeuners en de huishoudster in het kamp. Eigenlijk heette zij Louise, doch zoolang haar geheugen strekte, had zij den naam Luigi gedragen.

„Wel!” riep zij uit, toen zij de kleine groep zag, „zijt gij daar? Ik heb de melk al driemaal op en af gehad. Ze is bijna geheel verkookt. Wat komt ge laat! Hebt ge eten gehad onderweg?”

„Neen,” antwoordde de vrouw met zwakke stem. „Niets dan een boterham, die mij uit een raam werd toegeworpen. Allonza heeft er het grootste deel van gehad, want hij had ergens honger. Hebt ge nog iets voor ons, Luigi?”

„Kom mee,” zei Luigi goedig. „Ik heb nog soep, die overgeschoten is, en een stukje vleesch voor Allonza. En dan zal ik de melk ook maar weer voor hem opzetten. En voor u ook een weinig, Minka, want gij zult wel naar wat warms verlangen.”

„Waar is Petro?” vroeg de jonge vrouw, op zachten, aarzelenden toon.

„O, hij is niet thuis,” antwoordde Luigi opgewekt. „Hij heeft vandaag goede zaken gemaakt. Nu is hij naar een dorp, hier niet ver vandaan, om zich eens te goed te doen en zichzelf te onthalen.”

De jonge vrouw spalkte hare groote, zwarte oogen wijd open en keek de spreekster verschrikt aan. Toen zuchtte zij zeer diep. Zij begreep, hoe hij thuis zou komen. Het zou erger voor haar zijn dan ooit. Vooral nu zij, tegen zijn bevel, het kind weer had meegebracht.

Toen Minka met de kinderen de tent binnenging, stonden de mannen juist op. Zij hadden op den grond om het vuur hun pijp liggen rooken. Nu maakten zij zich gereed om op een nachtelijk avontuur uit te gaan.

In de naastbijzijnde tent sliep eene oude vrouw. Het was de grootmoeder van Luigi. Zij had tamelijk

veel gedronken, want haar zoon had haar in een goede bui de jeneverflesch gegeven. Nu sliep zij haar roes uit.

Luigi had geen moeder meer. Zij en haar grootmoeder waren belast met het eten koken voor de mannen. Minka, wier schoonheid de aandacht trok, werd er op uitgezonden om met den kleinen Allonza geld op te halen, hetzij met zingen of met bedelen. Haar man beloofde zichzelf in de toekomst goede zaken te doen met den jongen, dien mooien, kleinen knaap. Deze moest op allerlei slechts worden afgericht. Stelen en rooven zou hem als de grootste verdienste worden ingeprent. Maar de kleine Bianca was slechts een last. Deze verhinderde Minka in de uitoefening van haar beroep, omdat zij met het kind op den arm nooit vèr kon gaan. Ware het nog een jongen geweest, Petro zou het zich hebben getroost; hij zou geduld hebben gehad, totdat de knaap groot genoeg ware geweest, om ook met hem zaken te doen. Maar met een meisje was niets te beginnen. Dit moest zoo gauw mogelijk van de hand worden gedaan. Dus had de liefhebbende vader zijn vrouw er op uitgestuurd om het wicht te verkoopen.

Aanvankelijk had Minka veel meer geld voor de kleine gevraagd dan aan mevrouw Gerhard. Doch toen zij bemerkte, dat er geen liefhebbers kwamen, was zij afgedaald tot den prijs van vier en vijftig cent. Zij meende, dat de hooge prijs het beletsel was

geweest. Maar toen ook mevrouw Gerhard weigerde, begon zij sterk te twijfelen, of zij het kind wel ooit kwijt zou raken. 't Is waar, zij had het te vondeling kunnen leggen. Maar dan had zij zonder geld thuis moeten komen. En dat durfde zij niet. En bovendien liep het kind gevaar, òm te komen van koude en gebrek. Zij mòcht er niet aan denken! Wel was zij bereid, afstand van het wicht te doen, wanneer zij slechts wist, dat dit een goed tehuis zou krijgen. De gedachte, dat Bianca het goed had, kon haar dan vertroosten, want de arme Zigeunervrouw droeg ook een moederhart om onder het versleten gewaad en den gescheurden doek, al vermoedde mevrouw Gerhard dit niet,

Indien de dame uit het mooie huis met de breede stoep en de deftige ramen, die Minka in haar hart zoo streng beoordeelde, maar eens een blik had vermogen te werpen daar binnen in die tent! Daar lag de arme, jonge vrouw op den harden grond op een armzaligen bos stroo, en klemde haar zuigeling met hartstochtelijke liefde aan de koude borst. De kleeding, welke zij kon missen, diende tot bedekking van het jongske. En de eenige, gescheurde deken, die zij bezat, was gewikkeld om het kleintje. Met kussen en met den adem van haar mond trachtte zij het kind warm te houden, dat zacht kreunde als van honger of van pijn. En de sterren, die zachte, reine hemeltroosters,

straalden met vredige pracht aan het uitspansel en blikten even vriendelijk neder op de arme kleinen in lompen als op het meer bevoorrechte kind in zijn bedje van dons.

Luigi sliep reeds lang in de tent bij haar grootmoeder. Haar geregelde ademhaling was duidelijk hoorbaar. Maar Minka lag nog wakker. Met kloppend hart luisterde zij, of zij ook de voetstappen van haar man hoorde naderen. Doch alles bleef stil. Het was een koude, kille Novembernacht. De wind was gaan liggen, en het vroom een weinig. Het vuur in de tent was uitgegaan, slechts een enkele vonk glom na. Minka dacht weder aan de reis van dien dag. Ach, zoo de rijke dame, die haar het dubbeltje gegeven en toch zoo hard toegesproken had, de kleine Bianca slechts nemen wou! Dan kreeg het kind het wel goed, geloofde zij. Zij had het moederhart gelezen op het gelaat der dame, de moederliefde gevoeld in haar woorden. Indien zij slechts woorden kon vinden om die dame te zeggen, hoe hard het haar zelve viel, haar kind te verkoopen, en wát zij leed! Maar menschen, die in groote huizen wonen, fraaie kleederen dragen en goed gevoed zijn, konden zich moeilijk haar toestand indenken. Zoo dacht Minka. Die mevrouw kon zich misschien verplaatsen in het lot der armen, maar zij, Minka, was maar een Zigeunervrouw. Ieder verafschuwde haar. En nu stelde zij zich voor, hoe

de kleine Bianca zou opgroeien, indien zij onder zulke menschen kwam. Zij zou goed eten krijgen, en leeren, en netjes gekleed gaan, evenals de kinderen, welke zij dien middag uit de school zag komen en die haar hadden nageroepen en bespot. Haar hart kromp nog inéén, als zij aan die bejegening dacht. Zij voelde den blos op haar wangen terugkomen.

Zoo haar verbeelding vrij spel latende, schrikte zij plotseling op. Uit de verte hoorde zij dronkenmansgezang. Harde, zware voetstappen naderden in de richting der tent. Boven alles uit klonk de stem van haar man. Zij trok de deken dichter om zich en haar kind, wendde het hoofd om en beproefde zich slapende te houden. De laatste vonk van het vuur ging uit. Toen trad Petro, de Zigeuner, de tent binnen.

Terwijl de arme vrouw in angst en vertwijfeling waakte en naar de sterren opzag, als verwachtte zij van daar steun en troost bij de nadering van lijden en smart, richtte ook mevrouw Gerhard van achter haar damast ledikantgordijn een blik naar den hemel. Zij ook dacht na. Nog eens verrees voor haar geest het tooneel van dien middag. Zij zag opnieuw het bleeke gezicht der vrouw met de vermoeide oogen. En ook de beide kleinen zag zij duidelijk en klaar. Uit de aangrenzende kamer klonk de geregelde, gezonde ademhaling harer kleinen. Vóór zij naar bed ging, had zij ze goedennacht gekust. Hun blozende

wangen prijkten toen als rozen op het zachte witte kussen. Zij had ze nog eens lekker ingestopt, want het was koud. Indien het eens een van haar kinderen ware geweest, dat de Zigeunervrouw aan de hand had gehad, wat zou zij dan hebben gedaan? En wéér dacht zij aan de ledige wieg beneden. God had haar de kleine ontnomen en deze een plaats gegeven in Zijn rijk. Hij had die wieg ledig gemaakt. „Maar deed Hij dat ook met een doel?” vroeg een zachte stem in haar binnenste. Voor haar wieg was geen kindje meer. En voor dat andere kindje was geen wieg. Neen, zij kon de wieg daar niet brengen. Dat was, meende zij, niet verstandig. Doch, zei die fluis-terstem daarbinnen, zij kon dat kindje brengen naar de wieg. Van haar eigen dochttertje, dat geen aard-sche dingen meer behoefde, kon zij deze kleine be-zitting overdragen op een ander klein kindje, een arm, verlaten wicht, verlaten van vader en moeder. Indien dit eens Gods bedoeling ware geweest, toen Hij de kleine Anna tot zich nam! Indien zij eens plaats had moeten maken voor het Zigeunerkind!

„Was het maar geen Zigeunerkind!” zuchtte mevrouw Gerhard. „Dan was het nog in overweging te nemen. Was het maar een gewoon kind! Me dunkt, de slecht-heid moet haar nu al in het bloed zitten.” Maar toch, het gelaat der moeder had niets gemeens, en dat van den kleinen jongen was even rein en liefelijk als van

haar eigen Gustaaf. Dat moest zij bekennen. Zij kon wel eens onderzoek doen naar die Zigeunerfamilie. In elk geval kon zij ze van een en ander voorzien, b.v. van kleertjes voor de kinderen. En zelve had zij ook nog wel een ouden gekleurden japon, geschikt voor de vrouw. „Ja,” besloot mevrouw Gerhard bij zichzelf, „dat zal ik doen. Ik zal er werk van maken,” Met dit vaste voornemen sliep zij in. En in haar slaap fluisterde zij nog: „Verlaten van vader en moeder. Arme kleine!”

HOOFDSTUK IV.

In vreemde handen.

Toen het in de tent der Zigeuners maar even begon te schemeren, ontwaakte Minka. Petro sliep nog zijn zwaren dronkenmansslaap. Daar begon Bianca te schreien. Minka richtte zich op en suste haar. Zij overdacht, wat zij zou doen: er op uitgaan, eer Petro wakker werd, of afwachten wat hij er van zeggen zou, dat het kind er nog was. Zij stond behoedzaam op en wekte Luigi, die nog rustig sliep. Veel toilet had deze niet te maken. Ongewasschen en ongekamd

ging zij aan haar morgenwerk. Dit bestond in het aanleggen van een vuurtje, waarover zij een ijzeren pot met water hing. Minka hielp haar. Luigi zette thee in een geëmailleerden trekpot. Zij had nog wat melk bewaard van den vorigen avond. Nu zaten zij samen om het vuur te theedrinken. Petro scheen in den nacht niet bemerkte te hebben, dat het kleintje er nog was. Hij had zich in een hoek van de tent neder- geworpen en was terstond in slaap gevallen. Maar Minka vreesde nu dubbel zijn ontwaken.

„Wat zult ge doen, Minka?” vroeg Luigi fluisterend.

„Ik zal het vandaag nog eens beproeven,” antwoordde zij zacht. „Als ge mij een sneetje brood geeft, zal ik er zoo spoedig mogelijk op uit gaan, vóórdat Petro wakker wordt. Hij heeft niet bemerkte, dat ik Bianca nog heb. Wanneer gij Allonza wilt aankleeden, zal ik het kleintje helpen.”

Luigi knikte toestemmend. Zij hield van Allonza en was goed voor Minka. Dikwijls kocht zij lekkers en goedkoop speelgoed voor het knaapje van het geld, dat zij uit de zakken der mannen stal, wanneer dezen hun roes uitsliepen. Want Luigi nam het niet nauw met haar geweten. Zij zou zelfs zeer betwijfeld hebben, of zij wel een geweten bezat, indien men het haar had gevraagd. Zij was slim, ja, zelfs listig van aard. Als zij kans zag, bedroog zij haar vader even- goed als de anderen. Op haar wijze regeerde zij hen

allen. Zelfs de oude, dronken grootmoeder voelde zich van haar afhankelijk. Zij werd ook zelden mishandeld. Zij was sterk en gespierd en bezat daarbij verwonderlijk veel overmoed. Zij toonde zich opgewassen tegen haar vader, wanneer deze dronken thuiskwam, en zij was nooit bang, zooals Minka. Daardoor had Luigi inderdaad minder te lijden dan deze. Na eene hevige kloppartij had zij eens bedreigd te zullen wegloopen. Ze zou de mannen aan hun lot overlaten, zeide zij. Ze moesten dan maar zien, hoe zij eten kregen. Beducht, dat zij die bedreiging ten uitvoer zou brengen — want op de oude, dronken grootmoeder viel niet te rekenen — ontzagen zij haar van dat oogenblik. En dus zwaaide het zestienjarige meisje den schepter in het kamp. De ruwe mannen waren daaraan zoo gewoon, dat zij, indien ze haar hadden moeten missen, zich zouden hebben gevoeld als een schip zonder roer.

„Ik zal u eens wat zeggen, Minka,” zei Luigi, nadat zij een poos had nagedacht. „Uw plan is goed. Gij moet zoo gauw mogelijk heengaan, nog vóórdát Petro opstaat. Hij heeft er nu eenmaal zijn zinnen op gezet, dat het kind verkocht moet worden. Hij moet u nu niet zien. Ik hoorde hem gisteren praten met Sam Tholen. Hij zeide, dat hij den kortsten weg kiezen en het kind doodslaan zou, wanneer gij het niet verkocht.”

Een flauwe kreet ontsnapte aan Minka's bleeke lippen. Zij wist, dat Petro dáartoe in staat was. Hij was tot alles in staat. Het verwonderde haar, dat hij er haar niet eerder mede had bedreigd. Zij drukte het kindje wanhopig aan haar borst. Het begon nu klagend te schreien. Zij suste het, uit vrees dat Petro zou ontwaken. Zij wilde hem nu vooral ontwijken. Dus begon zij zich met zenuwachtige haast gereed te maken en het droge brood te eten, dat Luigi haar had voorgezet. Deze maakte inmiddels Allonza wakker. Maar of het de kreten van het kleintje waren, of dat het geritsel om hem heen hem stoorde in zijn slaap, Petro werd wakker.

Een uur later zat het gezin van den dokter aan het ontbijt. De dokter zelf was uitgegaan, nadat hij staande zijn thee had uitgedronken. Er was iemand gekomen, die zijn hulp had ingeroepen bij een patiënt. Zodoende zat Mevrouw met de kinderen alleen aan de ontbijttafel.

„Mama,” zei Nathanaël, toen hij klaar was met eten, „de Zigeuners zijn gisteren ook bij Bram Wilkens aan huis geweest. En de vrouw wilde haar kindje verkoopen aan de moeder van Bram. Hoe vindt u dat, mama?”

„Zoo?” vroeg Mevrouw.

„Ja,” vervolgde de knaap, „en Brams moeder wou

het niet hebben. Zij hebben zelf nog een klein kindje en maar één wieg. Het was anders niets duur."

„Ik zou wel eens willen weten, aan wie zij nu het kindje zal verkoopen," zei Lize peinzende. „Kunt u het niet kopen, mama?"

Mevrouw Gerhard kuchte eens.

„Hé ja, mama," riep Nathanaël, „koopt u het kindje. Dan hebben wij weer een zusje. En dan behoeft u de wieg ook niet weg te geven, maar dan kan het kindje er hier in liggen. Toe, mama, koopt u het?"

Maar hun moeder zei niets. Zij had met geen enkel woord tegen hare kinderen gerept van het bezoek van den vorigen middag. Terloops had zij er tot haar man over gesproken. Doch deze had er slechts even zijn aandacht aan geschonken. Toen was hij voortgegaan met de courant te lezen. Mevrouw keek op de klok. 't Was tijd voor de kinderen om naar school te gaan. Zij verzocht Nathanaël haar den Bijbel van het boekenrek te geven. De knaap sprong op van zijn stoel en legde het Boek voor zijne moeder op tafel.

Omdat het al laat was, bleef er dien morgen niet veel tijd tot lezen over. Mevrouw Gerhard besloot dus maar te lezen wat zij het eerst opsloeg. Haar gedachten waren geheel vervuld met het kleine Zigeunerkind. Daar viel haar oog op het woord, door

den Heere Jezus gesproken in Lukas 9 vers 48: „Zoo wie dit kindeken ontvangen zal in Mijnen Naam, die ontvangt Mij.” Een diepe ontroering maakte zich van haar meester. Het was, alsof de Heere zelf op dit oogenblik persoonlijk tot haar sprak. Zou zij gehoor geven aan die stem?

Eenige oogenblikken later was de huiskamer ledig. Nathanaël en Lize waren naar school. En Grietje, het kindermeisje, was met Hans en Gustaaf gaan wandelen. Mevrouw begon de ontbijttafel op te ruimen en de kopjes te wasschen. Het was zeer stil om haar heen. Geen enkele stem drong tot haar door. Geen enkele? Ja, toch. Er was daar Eén bij haar in de kamer, ofschoon onzichtbaar, Die tot haar sprak, en Wiens stem doordrong tot in de diepste diepte van haar hart en daar steeds herhaalde: „die ontvangt Mij.”

Er kwam een vochtige glans in haar oogen. Het was, alsof zij den blik ontmoette van Hem, Dien zij kende als haren Meester en Heer.

Op dat oogenblik trad haar man de woonkamer binnen. Hij hield de ochtendcourant in zijn hand. Met een glimlach om de lippen gaf hij zijn vrouw een kus. Toen zette hij zich behaaglijk in den armstoel en vervolgde zijn gestoord ontbijt.

„Wel, is het kleine volkje welgemoed naar school gegaan?” vroeg hij, als terloops. Mevrouw antwoordde toestemmend. Maar er was iets in haar stem, dat

hem deed opzien. Hij bemerkte een eigenaardige uitdrukking op haar gelaat.

„Is er iets, lieve?” vroeg hij vriendelijk.

Mevrouw Gerhard sloeg nu haar oogen op en zag haar echtgenoot aan. Zij zette het kopje, dat zij juist had afgedroogd, op de tafel en legde den theedoek neer.

„Wel?” zei haar man vragende.

„Zoudt ge,” begon zij aarzelend, „er tegen zijn, dat ik het kleine Zigeunerkind kocht? Ik bedoel, dat wij het tot ons namen in de plaats van onze kleine Anna?”

„Waarom?” vroeg de dokter verrast.

„Omdat,” antwoordde zij met nadruk, „omdat de Heiland gezegd heeft: zoo wie zoodanig een kindeken ontvangt in Mijnen naam, die ontvangt Mij. Ik zou het om Zijnentwil gaarne doen. Wie weet? Wellicht is het ons vergund, het op te voeden voor Zijn rijk.”

De toestemming werd gegeven.

En met zonderlinge vreugde in haar hart verrichtte mevrouw Gerhard dien morgen haar bezigheden. Het was nu maar de vraag, hoe zij aan het kind zou komen. Zij hoopte, dat de vrouw in het dorp zou terugkeeren. En die hoop werd niet beschaamd.

Toen zij haar huishouding geregeld had, zette Mevrouw zich met haar naaiwerk voor het venster op den uitkijk. Maar de morgen ging voorbij en nog was er niets van de Zigeuners te zien geweest. Reeds

vreesde zij, teleurgesteld te zullen worden. Misschien hadden de Zigeuners wel den omtrek verlaten.

Juist toen zij deze mogelijkheid overdacht, zag zij de vrouw den hoek der straat omslaan. Evenals gisteren droeg deze het kleintje in den doek en hing het jongetje aan haar rokken. Mevrouw Gerhard stond haastig op. Het naaiwerk viel op den grond. Zij snelde naar de voordeur. Ja, het was zoo, het armoedige drietal kwam de straat af. Zij wenkte de vrouw en deze beklom met moeizame schreden de stoep. Haar gelaat was gezwollen. Zij had eene blauwe plek boven het oog. Uit alles bleek, dat zij mishandeld was.

„Arme stumperd,” zei mevrouw Gerhard, zacht, met tranen in de oogen, „men heeft u kwaad gedaan. Is dat, omdat ik uw kind niet heb gekocht? Moest uw man u daarom slaan? Mijn man is dokter. Hij zal u verbinden. En wij willen ook zien, of wij raad weten voor de kleine. Kom maar met mij mede.”

Zooveel vriendelijkheid had de arme Zigeunervrouw niet verwacht. Geduldig liet zij zich door den dokter helpen, onderwijl Mevrouw de kleine hield en aan Allonza eene boterham gaf. Toen de dokter gereed was, vertelde Mevrouw aan de Zigeunerin, waarom zij in den rouw was: van de kleine Anna en van de ledige wieg. En zij vroeg aan Minka, of deze haar lieveling nog wenschte af te staan. Zoo ja, dan wilde zij het kind tot zich nemen. Bianca moest dan geheel

de hare worden. En tot een teeken daarvan zou Minka den gulden aannemen, waarvoor Mevrouw het kind van haar kocht.

De arme Minka werd bitterlijk bedroefd. Zij gevoelde, dat nu het oogenblik gekomen was, waarop zij van haar kind moest scheiden. Maar het *moest*. En aan wie zou zij het liever afstaan dan aan mevrouw Gerhard, die zelve moeder was, die ook zelve een kind verloren had. Zij nam den gulden aan en daarmede was de kleine Bianca overgegaan in vreemde handen.

Dien nacht sliep Minka niet. Zij schreide. Het was haar, alsof zij haar kleintje begraven had. Alleen de gedachte, dat Bianca het goed kreeg, verzachtte de pijn in haar hart. Maar zij had er afstand van moeten doen, volkomen en geheel. Zij had mevrouw Gerhard zelfs beloofd, nooit meer terug te komen in het dorp en geen enkele poging aan te wenden om het kind ooit weer te zien. Nu had zij alleen nog Allonza.

Petro was tevreden geweest met den ontvangen prijs. Hij had een weinig berouw getoond over de mishandeling van dien morgen. Den geheelen dag was hij vriendelijker voor haar geweest dan anders.

Luigi had iets van haar droefheid begrepen en gezocht haar te troosten. Zij had soep en schepte er het bovenste af voor Minka. Voor de mannen deed zij er nu een goede hoeveelheid water bij. Dat was

zoo Luigi's manier om haar medegevoel te toonen. De mannen hadden gebromd, dat de soep zoo dun was en het eten zoo schraal. Maar Luigi had geantwoord, dat een van hen dan maar betere soep moest schaffen van het weinige geld, dat zij er voor kreeg. En daarna had zij een aanval op haars vaders beurs gedaan en was wat lekkers bij de thee gaan koopen voor zich en voor Minka.

„Trek het u niet aan, Minka,” had Luigi getroost, toen de jonge vrouw zacht snikte, „gij zult wel weer een kind terugkrijgen, en dan is het misschien een jongen. Gij moogt nog van geluk spreken, dat gij het zoo goed van de hand hebt gedaan. Maar als uw man u weer te na komt, zooals vanmorgen, zal ik hem eens toonen, dat ik ook nog kracht in mijn spieren heb. En ik zal zijn eten zoo slecht maken als ik maar kan.”

Ook dezen nacht lichtten de sterren boven de tent der Zigeuners. Er was daar ééne, die tot haar opzag met een betraanden blik. Doch ten laatste trok ook deze huiverig de deken alleen om zichzelf toe. Haar armen waren ledig. Zij had geen kindje meer om te koesteren aan haar moederhart.

En in het huis van den geneesheer stond op een bovenkamer de witte wieg, van haar overtrek ontdaan. In die wieg rustte, terwijl de moeder schreide en waakte, het verkochte Zigeunerkind.

HOOFDSTUK V.

Bianca.

Acht jaren zijn voorbijgegaan. In de dokterswoning hebben gewichtige veranderingen plaats gegrepen. Mevrouw Gerhard is in den laatsten tijd zeer sukkelende. Zij lijdt veel aan hoofdpijnen. Sinds de komst der kleine Bianca zijn haar nog drie kinderen geboren. Maar Nathanaël, nu reeds zeventien jaren oud, is op studie. En Hans en Gustaaf zijn op een kostschool. Zij komen tweemaal in het jaar thuis met vacantie. De drie jongste kinderen veroorzaken echter heel wat zorg en drukte. En die komen voor een groot deel neer op de schouders van Lize. Deze bestuurt zoo goed mogelijk de huishouding in plaats van haar moeder, die zichzelve bij tijden afvraagt, of zij er wel goed aan deed, het vreemde kind tot zich te nemen. Maar een blik alleen op de lieve verschijning is voldoende om haar gerust te stellen. Het kleine Zigeunerkind is opgegroeid tot een lief, zachtaardig meisje, dat, buiten de schooluren, aan de grootere Lize allerlei diensten bewijst. Ook houdt zij de kleinere kinderen bezig, wanneer moeder hoofdpijn heeft. Iedereen houdt van Bianca, en deze weet niet beter,

of zij hoort hier thuis. Zij verkeert in de meening, dat dokter en mevrouw Gerhard haar ouders zijn. Niemand heeft het haar anders verteld. De dokter had aan al de huisgenooten verboden, ooit met Bianca over haar afkomst te spreken. Nathanaël en Lize herinneren zich haar komst in hun woning nog als den dag van gisteren. Hans en Gustaaf waren toen nog te jong geweest, om er veel aan te blijven denken. En de kleintjes weten niet beter, of Bianca was hun zuster.

Er is heel wat zorg aan haar besteed, sinds zij als een zuigeling in de armen van haar pleegmoeder werd gelegd. Want zij was een teer kind. Dikwijls had mevrouw Gerhard betwijfeld, of zij haar ooit groot zou zien. Doch vriendelijke zorgen en een liefdevolle verpleging hadden Bianca ontwikkeld tot hetgeen zij nu was, een tenger, mooi meisje van acht jaar. Evenals haar kleine broertje had zij de zachte, donkere oogen met de lange wimpers van haar moeder. Haar gezichtje was echter ovaler, en de kleur van heur haar lichter en glanzender, kastanjebruin met een tint van goud. Haar uiterlijk kenmerkte haar niet als een Zigeunerkind, wat zij oorspronkelijk toch was. Zij was stil en — voor een kind — zwaarmoedig van aard. Van wild spel en stoeien hield zij niet. Was het de schaduw, die op haar afkomst rustte, de samenwerking van haar eerste kennismaking met het harde

leven? Mevrouw Gerhard vroeg het zich somtijds af, wanneer zij haar gadesloeg. Zóózeer verschilde Bianca van haar eigen kinderen, die allen dartel en luidruchtig waren.

„Bianca denkt weër,” had Hans eens uitgeroepen, toen hij met vacantie thuis was. Zij zat toen in den tuin onder een appelboom, de handen in den schoot, de donkere oogen peinzend naar den blauwen hemel gericht.

„Waar denkt gij toch over, Bianca?” had Hans gevraagd, terwijl hij over het gras naar haar toe kwam.

„Ik zou gaarne willen weten, wat dáár achter is,” zei ze droomerig.

„Wel!” riep de knaap, „weet ge dat niet? Dat is toch de Hemel?”

„Zoudt gij denken, dat men daar heel gelukkig is?” had het kleine meisje gevraagd.

„Natuurlijk. Gij weet toch wel, dat dit in den Bijbel staat. Mama leest er immers altijd uit voor, of anders Lize!”

„Ja, maar Lize heeft het wel eens zoo heel druk, dat zij er geen tijd voor heeft. Ik wou, dat ik zelf een Bijbel had,” zei Bianca met een zucht. „Dan kon ik alles van den Hemel lezen.”

„Vraag er een aan vader,” raadde Hans. „Misschien krijgt ge hem wel op uw verjaardag.”

Bianca's verjaardag was vastgesteld op den datum, waarop zij voor het eerst in de dokterswoning kwam. Zij was geheel bij de familie Gerhard ingelijfd. Bianca Gerhard heette zij.

HOOFDSTUK VI.

Geen plaats meer.

De tijd schreed voort, voor de familie Gerhard niet zonder gewichtige veranderingen te bewerken. Mevrouw werd zichtbaar minder. De dokter had meer dan één zijner collega's geraadpleegd en allen hadden bedenkelijk het hoofd geschud. Zij waren het er over eens, dat geen herstel meer mogelijk was. Het zag er treurig uit voor het gezin. De dokter ging gebukt onder den slag, die dreigde. Menigmaal dacht hij er over na, wat hij toch moest aanvangen, wanneer zijne vrouw hem ontviel. Lize kon nog niet voor alles staan. Daarvoor was zij te jong. Zij genoot thans ook al zoo weinig van haar jeugd. Altijd moest zij thuis blijven, kousen mazen, goed verstellen en de zieke naloopen. En ook des avonds moest zij de kleintjes naar bed brengen, theezetten, Bianca helpen bij haar

huiswerk, kopjes wasschen en voor moeder zorgen. Zoo ging het van den eenen dag in den anderen. Nooit ging zij eens uit of genoot zij ook maar eenige ontspanning. Dat kon zoo onmogelijk blijven. De heer Gerhard peinsde daar dikwijls over, zonder er nog met iemand over te spreken. Hij had anders vele vrienden in het dorp, vooral onder zijne patiënten. Allen stelden veel belang in hem en de zijnen. Bijna iedereen in het dorp wist, hoe edelmoedig dokter Gerhard indertijd het kleine Zigeunerkind tot zich had genomen. Zij hadden er hem te liever om gekregen. De kleine Bianca was onder hen opgegroeid; zij wisten, ten koste van hoeveel liefde en zorg.

In de laatste jaren was een deftige, oude heer op het dorp komen wonen. Hij had zijn vermogen grootendeels verloren in den handel, doch nog genoeg overgehouden om op een bescheiden voet stil te kunnen leven met zijne reeds bejaarde huishoudster. Even buiten het dorp, welks schoone omgeving hem had aangetrokken, had hij eene nette woning laten bouwen. Er behoorde een groote tuin bij. Geheele dagen kon men hem daar zien schoffelen en harken, met het zwart fluweelen mutsje op het witte haar. Onder een ouden beuk had hij, vlak bij de beek, een bank laten plaatsen. Daar zittende, genoot hij een heerlijk vergezicht over de golvende korenvelden vóór zich.

De oude heer hield bijzonder veel van kinderen,

door wie hij zich „oom Kees” liet noemen. En wederkeerig hielden de kinderen veel van hem. Des Zondags was hun geliefkoosde wandeling naar het huis van „oom Kees.” Dan verzamelde het jonge volkje zich achter de taxishaag, die den tuin omsloot, en gluurde er over heen. Als „oom Kees” zijn middagdutje had gedaan, kwam hij naar buiten. De kinderen zagen hem reeds aankomen door de glazen deur, die op het grasveld uitkwam, en ontvingen hem met gejuich. Dikwijls liet hij hen in den tuin om naar de bloemen te kijken. En als het er de tijd voor was, mochten zij bessen plukken of afgevallen kastanjes rapen. Ook vond menige roodwangige appel zijn weg over de haag. Dan vlogen de kinderen hem achterna en ontstond er een pret en een gestoei, welke bedenkelijk waren voor de Zondagsche kleertjes. Menige zorgvuldige moeder gaf dan ook de vermaning mee: „Denk er aan, als je bij „oom Kees” zijt, dat je jurk schoon blijft.” — Zoo leefde de oude man, schoon zelf onge-trouwd en kinderloos, temidden van het jonge volkje, dat hem eerde en liefhad.

In den jongstverloopen winter was „oom Kees” zwaar verkouden geweest. Hij had een hevigen aanval van bronchitis gehad. De heer Gerhard had over hem gepraktiseerd. Toen was er tusschen deze beide mannen een warme vriendschap ontstaan. Nadat de zieke hersteld was, bracht de dokter hem nog dikwijls des

avonds een bezoek. „Oom Kees” schonk dan gaarne een glas wijn, hetwelk de dokter zeer op prijs stelde. Daarbij was hij een verstandig en ontwikkeld man, die op de hoogte van zijn tijd wist te blijven. Zijne gesprekken waren dus niet alleen aangenaam en onderhoudend, maar ook leerzaam.

Ook de kinderen van den dokter kwamen gaarne bij „oom Kees.” Bianca was reeds meer dan eens bij hem aan huis geweest. En de oude man koesterde in stilte een bijzondere genegenheid voor het zachte, teere kind. Hij wist van hooren zeggen, dat zij een aangenomen kind was. Maar het fijne van de zaak was hem onbekend. Want toen het kind te koop werd aangeboden, woonde de oude heer nog niet in het dorp. En de dokter had hem nooit over haar gesproken.

Op zekeren avond, toen de dokter juist even in de huiskamer was, om rustig de courant in te zien, kwam er een boodschap van Barbara, de huishoudster van „oom Kees,” of de dokter dadelijk wou komen, omdat mijnheer een benauwdheid had gehad. Dokter Gerhard stond op, dronk de thee uit, die Lize hem had ingeschonken, kuste Bianca die haar huiswerk maakte goeden nacht en verliet de kamer.

In den grooten, leeren armstoel, van boeken en couranten omgeven, had „oom Kees” bij de kachel in zijn woonkamer gezeten. Het water in den thee-

ketel piepte en zong. Barbara had zoeven het theeblad klaargezet en alles binnen het bereik van mijnheer geplaatst. „Oom Kees” zette gaarne zelf zijn thee. Hij trok de theestoof een beetje dichterbij de tafel om den ketel te krijgen, toen hij zich plotseling onwel voelde worden. Hij schelde, en Barbara verscheen opnieuw. Zij zag dadelijk, wat er aan haperde, want zij kende het gestel van haar meester precies. Zij schonk een glas water in, liet hem daarvan drinken en vroeg, of ze den dokter mocht laten halen. De oude heer vond dit goed. Zoodra zij even gemist kon worden, ging Barbara naar de keuken, trok een paar sterke, leeren pantoffels aan en liep zoo snel als hare oude beenen dit toelieten naar het huisje van Tim Greep, den loopjongen, die met zijn zieke moeder dichtbij woonde en gaarne een paar centen verdiende. Nauwelijks had Tim de boodschap gehoord, of weg was hij.

Drie kwartier later trad de dokter de kamer van „oom Kees” binnen. De aanval was echter reeds geheel voorbij. Nadat hem een eenvoudig middel was toegediend, voelde de oude man zich aanmerkelijk verlicht. De dokter ging tegenover hem in een gemakkelijken stoel zitten en besloot nog wat te blijven om af te wachten, of de aanval zich ook zou herhalen. Op verzoek van „oom Kees” schonk hij zich een kop thee in. Weldra waren zij in gesprek. De

oude heer merkte op, dat de dokter er niet alleen vermoeid, maar ook bezorgd uitzag. Hij zocht de oorzaak daarvan in de ziekte van Mevrouw. En terecht. „Indien het niet onbescheiden is, u zulks te vragen,” zeide „oom Kees” in den loop van hun onderhoud, „wat zult gij met uw aangenomen dochter doen, wanneer de gevreesde slag u treft, dokter?”

Dokter Gerhard blies een lange rookwolk uit zijn sigaar. Er kwam een diepe rimpel op zijn voorhoofd. Men kon zien, dat hij verdriet had.

„Gij neemt het mij toch niet kwalijk?” zeide de oude heer. „Ik vraag het uit oprechte belangstelling.”

„In het minst niet,” verzekerde de dokter.

„Ik weet zelf niet, hoe het komt,” vervolgde „oom Kees,” „maar het lot van dat lieve kind gaat mij ter harte. Ik weet niet, wat het is, maar zij heeft iets, dat mij zoo dikwijls ik haar zie, aan een ander klein meisje herinnert, hetwelk ik heb gekend en dat gestorven is. Gestorven, althans voor mij en haar familie.”

En de oude man zuchtte, alsof de herinnering hem pijn deed.

„Ik weet het nog niet,” zei de dokter. „Ik denk er dikwijls over, wat ik met haar moet beginnen. Ik geloof, dat ik mijn drie jongste kinderen naar een goede school zal zenden, waar ze niet alleen degelijk onderwezen, maar ook goed opgevoed worden. Een vreemde in huis te halen, terwijl ik zelf den geheelen

dag uit ben, acht ik niet verstandig. Men weet niet, aan wie men zijn kinderen toevertrouwt. En de zaak laten, zooals zij is, kan ook niet. Lize is te onervaren om de leiding van de jongere kinderen geheel voor haar rekening te nemen. Ik denk, de kinderen zullen wel naar school moeten."

„En de kleine Bianca?" vroeg de oude heer weder.

„Ja," zei de dokter, terwijl hij zich over het breede voorhoofd streek, „dat wordt een moeilijk geval. Ik zou haar ook naar een school moeten zenden, of zoo iets. Als ik mijn eigen kinderen het huis uit doe, kan ik haar kwalijk thuis houden. Ik zal mijn geheele huishouding anders moeten inrichten en dan moet zij ook weg. Er is dan geen plaats meer voor haar. Maar ik denk goed voor haar te zorgen."

„Wilt ge haar naar een of ander gesticht zenden?" vroeg de oude man met eenige beving.

„Zoo iets," zeide dokter Gerhard oprecht. „Tot heden heeft zij dezelfde opvoeding genoten als mijn kinderen, ofschoon zij, op zijn zachtst uitgedrukt, tot de minste klasse der maatschappij behoort. Ik ben het nog niet met mijzelf eens, waarvoor zij opgeleid moet worden. Maar het is zeker, dat zij iets leeren moet, waardoor zij later in haar eigen onderhoud zal kunnen voorzien. Ik kan geen dame van haar maken. Ook zou het niet eerlijk zijn, haar in de toekomst gelijke rechten toe te kennen met mijn

eigen kinderen. Ik moet er nog eens rijpelijk over nadenken.”

Toen de dokter weg was, begon „oom Kees” met groote stappen de kamer op en neer te loopen. Het was, alsof een nieuwe gedachte zich van hem meester maakte. Blijkbaar was hij aan een heftige gemoedsbeweging ten prooi.

„Dus,” zeide hij eindelijk half overluid, terwijl hij zacht met de hand langs zijn witten baard streek, „dus dan is er geen plaats meer voor haar. Arme kleine Bianca!”

HOOFDSTUK VII.

Nieuwe tooneelen.

De slag, die zoo lang had bedreigd, was gevallen. Mevrouw Gerhard was overleden. Diepe rouw heerschte in de woning van den dokter. Nathanaël had zijn moeder nog levend gezien, maar Hans en Gustaaf kwamen, toen het stoffelijk omhulsel reeds in de kist lag. De dokter was zeer bedroefd, maar het troostte hem, dat zijn lieve vrouw in vrede heengegaan was. Vóór haar sterven had zij met zekerheid uitgesproken, dat haar vertrouwen op Christus was. Zij had de

hoop uitgedrukt, dat zij haar man en haar kinderen in den Hemel weer zou zien. Daarna had zij afscheid genomen van de haren. Met Nathanaël had zij het langst gesproken. Hij was de oudste. Wat zij gezegd had, wisten de anderen niet. Nathanaël behield het voor zich. Maar toen hij uit de kamer van zijn stervende moeder kwam, lag er een trek van ernst op zijn gelaat, welken men daar vroeger niet had gekend. Toen zij afscheid van haar kinderen nam, had de overledene Bianca ook gekust. Met teedere blikken had zij haar aangezien. Toen had zij haar magere hand op het lokkige hoofd gelegd. Vele liefdevolle woorden had zij achtergelaten voor haar afwezige jongens, voor Hans en voor Gustaaf. En zoo was zij, zacht en kalm, heengegaan.

De gordijnen waren neergelaten, toen de beide jongens thuiskwamen. Zij vonden hun vader in de studeerkamer, bleek en stil, in ernstig nadenken verdiept. Lize liep in haar rouwkleed heen en weer, met be- traande oogen en onhoorbare schreden, als vreesde zij de dierbare te storen, die daarboven in den doods- slaap nederlag.

Toen de begrafenisplechtigheid voorbij was, keerden de overgekomen familieleden weer naar huis terug. Hans en Gustaaf moesten weer naar school en ook Nathanaël vertrok. De eerste paar weken gingen nog op de gewone wijze voorbij. Toen moesten er ver-

anderingen komen. Een zuster van zijn overleden vrouw zond aan den dokter een paar adressen van scholen voor jonge kinderen. Daaruit deed hij een keus. En op een goeden morgen bracht de dokter de drie kleine jongens weg. Het huis was nu zeer ledig en stil. Alleen Lize en de kleine Bianca waren er in overgebleven.

De dokter gevoelde zich, na zulk een langen tijd van inspanning en zorg, zoowel lichamelijk als geestelijk zeer vermoeid. Menigen nacht had hij gewaakt aan de sponde van zijn vrouw, terwijl zijn drukke praktijk hem niet veroorloofde om overdag te rusten. Nu de spanning voorbij was, gevoelde hij eerst, hoezeer hij overspannen was. Een vriend, een geneesheer uit de nabijheid, bood aan, hem eenigen tijd te vervangen. Met dankbaarheid werd dit aanbod aangenomen. Dokter Gerhard besloot op reis te gaan en Lize mee te nemen. De dienstboden kregen vacantie en zouden met kostgeld naar huis gaan. Maar waar moest Bianca blijven? Meegaan kon zij niet, ten eerste niet om de groote onkosten, en ook niet omdat dokter Gerhard dit verkeerd vond. Met de jongens had hij haar niet op dezelfde school kunnen zenden, omdat zij een meisje was, en haar alleen naar een school of inrichting te zenden, streed met zijn gevoel. Ook had geen zijner familieleden aangeboden, Bianca bij zich te nemen. Wat moest hij dus met haar begin-

nen? Dat was een moeilijke vraag, waarop hij het antwoord maar niet vinden kon. Reeds begon hij zich klaar te maken voor de reis en nog had hij het antwoord niet gevonden.

Het was een heerlijke zomeravond. De glazen deur van de tuinkamer stond wijd open. Lize zat er voor en genoot van de frissche lucht en de heerlijke geuren, welke de avondwind naar binnen droeg. Haar handen rustten in den schoot. Haar oogen dwaalden droomerig van de bloemen naar de toppen der boomen en van deze naar den blauwen hemel, waaraan reeds hier en daar een ster begon te flonkeren. Haar gedachten vertoefden bij de doode. Zonder dat zij het wist, druppelden tranen langs haar bleek gelaat. Bianca zat naast haar op een bankje. Ook zij droeg een zwarte jurk als teeken van rouw, zooals zij meende, over haar moeder. Het was zeer stil in de kamer. Alleen de geluiden van buiten drongen tot de beide meisjes door. Het gezang van de merel in den grooten kastanjeboom, het gegons der insecten en het geluid van de krekels in het gras bereikten haar oor. Bianca steunde met de ellebogen op haar knieën en liet het hoofdje rusten op de handen. De donkere lokken golfdn langs haar gezicht en over haar handen. Evenals Lize staarde zij naar den avondhemel. Maar zij schreide niet.

„Gij moet niet zoo bedroefd zijn, Lize,” begon Bianca, nadat zij langen tijd hadden gezwegen. „Gij weet immers, dat moeder in den Hemel is, waar zij niet meer ziek is en geen pijn meer heeft. Zij zeide dat, vóór zij stierf. Wij moesten niet om haar treuren, want zij zou het daar beter hebben dan hier.”

„Ja, maar dat neemt niet weg, dat wij haar hier missen,” zeide Lize. En haar tranen begonnen overvloediger te vloeien. „Gij weet niet, hoe groot dat verlies voor ons is. Gij kunt dat zoo niet begrijpen.”

Bianca zag haar met eenige bevreemding aan.

„Maar ik hield ook veel van moeder,” zeide zij, met bevende lippen. Zij dacht, dat Lize haar liefde voor de overledene in twijfel trok. „Maar moeder zeide, als wij haar liefhadden, moesten wij ons verblijden, dat zij nu in den Hemel is en geen pijn meer heeft. Daar denk ik aan.”

„O, natuurlijk!” zei Lize, en zij sprak op bitsen, wreveligen toon, „natuurlijk kunt gij daar heel goed aan denken, omdat het voor u wat anders is. Als gij haar eigen kind waart geweest, zoudt gij wel anders spreken.”

„Maar ik ben toch even goed moeders kind,” riep Bianca uit. Haar lippen begonnen nog meer te trillen.

„Dat zijt ge niet,” zei Lize; „gij waart nimmer moeders kind.”

De woorden waren haar ontglipt, vóór zij er aan

dacht. Zij was onnadenkend geweest. Nu had zij berouw. Maar het was gezegd. Lize wist, dat haar vader plan had, Bianca omtrent haar afkomst in te lichten. Vandaag of morgen zou zij de waarheid toch vernomen hebben. Maar Lize was voorbarig geweest. Tersluiks keek zij naar Bianca en zag in de schemering den omtrek van haar bleeke gezichtje. Er waren geen tranen in die groote oogen. Star en strak staarden ze in de wijde verte. Lize kon niet nagaan, welke uitwerking haar woorden op het gemoed van Bianca hadden gehad. Zij wilde iets zeggen om de hardheid harer woorden te verzachten. Zij dacht, dat Bianca haar wel met vragen bestormen zou, en die wilde zij liever ontwijken. Maar Bianca vroeg niets. Lize stond op en liep den tuin in.

Op dat oogenblik knarste het tuinhek. Lize liep den komende tegemoet. In de verte zag zij, dat het „oom Kees” was. Met behoedzame schreden kwam hij over het kiezelpad nader. Hij kwam om den dokter te spreken. Lize meende op te merken, dat er een ongewoon ernstige uitdrukking op zijn gelaat lag. Het was alsof hij iets op het hart had. Hij sprak eenige vriendelijke woorden tot haar en vroeg toen, of de dokter thuis was. Ja, haar vader was in de studeerkamer. Daar kon „oom Kees” hem vinden. Lize ging door naar het hek en bleef daar tegen leunen. Zij was boos op zichzelf, omdat zij zich ver-

sproken had. Haar vader zou het haar ongetwijfeld kwalijk nemen.

„Oom Kees” ging door de glazen deur de tuinkamer binnen. Zijn oude oogen zagen in de schemering slechts den omtrek der dingen. Bijna struikelde hij. Wie lag daar ineengedoken op den grond? Het was Bianca, met de armen over Lize’s ledigen stoel, het gelaat voorover achter heur haren. Toen „oom Kees” zich over haar heenboog, bewoog ze zich.

„Wel, kleine,” zeide hij, met eenige verbazing, „gij doet mij schrikken. Wat scheelt u, dat gij hier zoo zit?”

Maar nu begon zij zacht te snikken. De oude man lichtte haar hoofd op en keerde het gezichtje naar zich toe. Zelfs in de schemering kon hij zien, hoe bleek het was. Met zijn hand voelde hij haar tranen.

„Wat is er gebeurd?” vroeg hij deelnemend. „Zeg het mij maar.”

Maar Bianca kon niet spreken.

„Nu, nu,” suste de oude man, „gij moet niet zoo verdrietig zijn, kleine. Kom Zondag maar eens met uw zuster bij mij. Dan zult gij de mooiste appels uit mijn tuin hebben. Er zijn er met zulke mooie, roode wangen.”

„Zij is mijn zuster niet,” riep het kind uit, terwijl zij naar het tuinhek keek. „Als haar moeder mijn

moeder niet was, is Lize ook mijn zuster niet. Dan heb ik niemand."

„Oom Kees" voelde zich pijnlijk getroffen. Hoe was het kind zoo plotseling achter de waarheid gekomen? Zou de dokter met haar gesproken hebben? Hij besloot, de zaak zoo spoedig mogelijk tot opheldering te brengen. Hij streelde het lokkige hoofdje op den stoel en fluisterde teedere woorden tot het kind, dat zich plotseling zoo eenzaam gevoelde. Toen ging hij met onzekerem tred door de kamer, het huis in, om den dokter in zijn studeerkamer op te zoeken. Bianca bleef alleen in de toenemende duisternis.

HOOFDSTUK VIII.

Bianca's vriend.

Een uur was verstreken en nog bevond „oom Kees" zich in des dokters studeerkamer. Lize was naar binnen gegaan en had de deur der tuinkamer gesloten. Vervolgens ging zij naar de huiskamer om voor de thee te zorgen. Schijnbaar sloeg zij geen acht meer op Bianca, die nog steeds onbeweeglijk in dezelfde houding bleef zitten. Misschien, dacht ze, is het

kind in slaap geraakt. Als de thee klaar is, zal ik haar halen. Daar hoorde zij de voetstappen haars vaders op de trap. Hij ging naar de tuinkamer. Wat of „oom Kees” toch zoo lang bij haar vader deed? dacht zij. Zij wilde maar, dat Bianca, als zij uit haar sluimering ontwaakte, het gesprek van daareven vergeten zou zijn. In elk geval zou zij het zich morgen wel niet meer herinneren, hoopte Lize.

Toen de dokter de tuinkamer inkwam, sprong Bianca op en liep hem tegemoet. Zijn gelaat was ongewoon bleek. Hij nam een stoel en zette haar op zijn schoot. Zij legde het hoofdje aan zijn borst en barstte in een vloed van tranen uit. De dokter had genoeg van „oom Kees” vernomen om er de oorzaak van te kunnen gissen.

„Bianca,” zeide hij, en zijn stem klonk bijzonder teeder, „wilt gij eens mee naar boven gaan? Daar is „oom Kees”, die zooveel van je houdt en die je iets wil zeggen. Kom, mijn kind!”

Hij nam haar hand in de zijne en leidde haar zachtjes de kamer uit.

Toen zij in de studeerkamer kwamen, zag zij „oom Kees” zitten in den grooten armstoel van den dokter. Dokter Gerhard nam tegenover hem plaats en zette Bianca op zijn knie. Zij schreide nu niet meer. Een beklemmend gevoel zeide haar, dat er iets gewichtigs op handen was.

„Hoor eens, Bianca,” zeide haar pleegvader, ernstig en zacht, „toen Lize daareven zeide, dat gij ons kind niet waart, heeft zij waarheid gesproken. Ik had het je vandaag of morgen moeten vertellen. Doch nu is zij mij vóór geweest. Gij zijt thans bijna negen jaar oud en kunt dus wel begrijpen, wat ik je ga zeggen. Wij hebben je allen zeer lief, mijn kind, omdat ge reeds als heel klein kindje bij ons in huis zijt gekomen. Moeder en ik hebben je altijd beschouwd als een van onze eigene kinderen. Maar nu is moeder naar den Hemel gegaan. Zij kan niet meer voor je zorgen. Gij mist haar, zooals wij allen haar missen. Daarom zijn de broertjes naar school gezonden. Doch daar kunnen geen meisjes geplaatst worden. Binnenkort ga ik met Lize op reis. Ik heb er lang over gedacht, waar ik dan mijn kleine Bianca moest laten, en zie nu eens, daar komt „oom Kees” en zegt: „Geef mij de kleine Bianca en ik zal voor haar zorgen, alsof ik haar vader was.” Wat zegt gij daar nu wel van? Zoudt gij niet gaarne met „oom Kees” meegaan naar het mooie huis aan de beek, buiten bij de korenvelden?”

Bianca had het hoofd opgericht. Van onder haar lange wimpers zag zij „oom Kees” vragend aan. Nog glinsterden er tranen in haar oogen. Maar plotseling was het, alsof er een zonnestraal over haar gelaat gleed. Zij maakte zich uit des dokters arm los, trad

op den ouden man toe, sloeg haar armen om diens hals en gaf hem een kus. Zij had begrepen, dat de dokter een vreemde voor haar geworden was.

„Dat is braaf,” zei „oom Kees”, terwijl hij zich met de hand over de oogen streek. „Gij wilt dus voortaan mijn meisje zijn. Mijn huis is nu het uwe, lief kind.”

„Maar zij blijft toch ook hier een thuis behouden,” zei de dokter snel. „Zij zal nimmer vergeten, dat wij haar als klein kind tot ons namen, nietwaar, Bianca?”

„Neen,” zeide zij. En grooten nadruk leggende op haar woorden, voegde zij er aan toe: „dat zal ik nooit vergeten.”

„Wilt gij nu aanstonds met „oom Kees” meegaan, of hier blijven tot Zondag?” vroeg de dokter.

„Ik wil liever maar dadelijk gaan,” zei het kind. Toen plotseling, als bij ingeving, trad zij op den dokter toe, sloeg haar arm om zijn hals, drukte een kus op zijn gelaat en zeide: „Ik dank u voor alles.”

Des dokters oogen vulden zich met tranen. Hij gevoelde, hoe lief hij de kleine had, hoezeer hij aan haar gehecht was. In den laatsten tijd had hij niet geweten, waar hij haar laten moest. Nu zij zoo opeens wegging, voelde hij een ledig in zijn hart ontstaan.

„Gij zult ons dikwijls komen bezoeken, nietwaar, Bianca, wanneer wij weer terug zijn,” zeide hij. „Bedenk, dat wij je altijd blijven liefhebben. Moeder hield zooveel van je.”

„Waar is mijn eigen moeder?” vroeg Bianca plotseling.

De dokter aarzelde even. Toen zeide hij: „Zij is heengegaan, mijn kind.”

„Heengegaan?” riep Bianca. „Waar naar toe? Naar den Hemel, evenals mama?”

„Wij hopen, dat zij daar is,” zei de dokter ernstig.

Er werden nu eenige voorloopige maatregelen getroffen voor Bianca's vertrek. Eerst werd er thee gedronken in de huiskamer. Toen moest Bianca afscheid nemen van Lize en van de dienstboden. Ten slotte kuste zij ook den dokter goedendag. Daarna vertrok zij. Aan de hand van „oom Kees” verliet zij de woning, welke haar zoo vele jaren liefderijk had herbergd. Nu de zaak eenmaal beslist was, had de dokter het ook maar het beste gevonden, dat Bianca terstond meeging. Hoe langer zij bleef, hoe meer gevaar er was, ook van de zijde der dienstboden, dat er over haar afkomst zou worden gepraat. En dit wilde men voorkomen. „Oom Kees” had dokter Gerhard aangeboden, Bianca's opvoeding geheel voor zijne rekening te nemen. Mocht de oude heer komen te sterven, vóórdat zij meerderjarig was, dan zou de dokter weder voor haar zorgen. En zoo' ging Bianca voor de tweede maal in vreemde handen over.

Toen het meisje dien nacht op de logeerkamer in het huis van „oom Kees” te bed lag, kon zij maar

niet in slaap komen. De gebeurtenissen der laatste uren hadden haar geheel overstelpt. De mededeeling, dat zij geen kind van dokter en mevrouw Gerhard was, was te onverwachts tot haar gekomen. Zij had dat nooit kunnen vermoeden. Tevergeefs trachtte zij zich het gebeurde te herinneren. Maar haar hoofd kon dat niet hebben. Het was, als dreigde het te bersten. Ook rees de vraag onophoudelijk bij haar op, wie dan toch haar ouders waren. De dokter had haar geen afdoend antwoord gegeven. En ook „oom Kees” had er geen woord van gerept. Zou niemand het weten? Ja, Eén wist het. Bianca was er zeker van, dat God het wist. Haar pleegmoeder had haar geleerd, dat Hij alles weet, tot zelfs de kleinste bijzonderheden van ons leven. Dan wist Hij ook, wie haar ouders waren en waar ze zich op dit oogenblik bevonden. Zij woelde zich om en om in het groote bed, maar kon den slaap niet vatten. Ten laatste stond zij op. Op haar bloote voeten sloop zij naar het raam. Daar ging zij in de vensterbank zitten en keek naar buiten. De maan stond aan den hemel en goot haar zilveren schijnsel uit over het grasveld en de korenakkers. Het zware geboomte stak donker af tegen de heldere lucht, waar kleine wolkjes langzaam verder dreven. Bianca legde haar hoofd tegen het venster. Hierdoor koelde het af. Zij zag weer op naar den hemel en dacht over al het onverklaarbare, dat haar omgaf.

Zij dacht ook aan haar pleegmoeder en wat deze het laatst had gezegd. „Bianca, lief kind, vertrouw op God. Geloof, dat Hij Wijsheid en Liefde is. Hij heeft altijd het beste met ons voor. Heb Hem lief. Houd u aan Hem vast in alle omstandigheden uws levens. Hij zal voor u zorgen en over u waken, waar ge ook zijt. In den Heere Jezus hebt gij een Vriend, die u altijd nabij blijft, ook als alles u ontvalt. Blijf daar steeds aan denken.”

Bianca had de woorden wel gehoord, doch hun beteekenis niet geheel verstaan. Daarvoor was zij nog te jong. Eerst veel later zouden die woorden tot hun recht komen. Maar zij bewaarde ze in haar hart. Want het waren de laatste woorden, welke de stervende haar had toegesproken. Onwillekeurig bracht zij er het raadselachtige in haar leven mede in verband. Ja, God moest het weten, zij was er nu heel zeker van. Zij vouwde de handen, zag op naar den hemel en fluisterde een gebed. Het antwoord kwam niet hoorbaar tot haar, maar een lieflijke vrede daalde neder in het hart van het kind. De nachtwind ruischte door de toppen der boomen in den tuin en het was alsof een lieflijke adem haar voorhoofd beroerde, alsof een dierbare mond haar kuste. In het bewustzijn, dat God zeer nabij was, ging Bianca weer naar bed. Weldra viel zij in slaap.

Maar Bianca was dien avond niet de eenige ge-

weest, die zoolang wakker bleef. Ook „oom Kees” waakte nog. Hij zat beneden in den armstoel en vroeg zichzelf af, of hij wel goed had gedaan. Het was al lang zijn voornemen geweest, den dokter te vragen, of hij Bianca af wou staan. Hij had er met Barbara over gesproken en deze had het goedgevonden. Nu had de zaak haar beslag gekregen. Voor het eerst had „oom Kees” zijn avondmaaltijd niet alleen gebruikt, Bianca had tegenover hem gezeten en de koffie voor hem ingeschonken. Zij had dit zoo netjes en zorgvuldig gedaan, dat Barbara er schik van had. Barbara werd ook oud. Zij zou nu een aardig handlangstertje bij zich hebben. Overdag moest Bianca naar school gaan. In haar vrijen tijd zou ze met „oom Kees” wandelen, hem in den tuin mogen helpen en met hem de bloemen begieten. Later kon zij hem ook voorlezen. Zij mocht alles doen, wat zij prettig vond. Des avonds zouden ze bij elkander zitten en gezellig te zamen theedrinken. „Oom Kees” zou haar ook muziek laten leeren. Dan kon zij voor hem spelen in het avonduur. Zoo toonde zich de toekomst in een rozigen glans voor den goeden, ouden heer. Ja, Bianca moest een prettig leven bij hem hebben, peinsde hij. En hij had goedgegaan, met haar tot zich te nemen. Met een dankbaar hart legde „oom Kees” zich ter ruste.

HOOFDSTUK IX.

Onder het sterrendak.

Wij slaan een tijdsverloop over van twee jaren en bevinden ons op vele mijlen afstand van het dorp X. Dicht bij een groot bosch, waar dit aan weilanden en korenakkers grenst, is een troep Zigeuners gelegerd. 't Is nacht. De sterren staan bij duizend- en tienduizendtallen in de lucht. De maan is niet te zien. Toch kunnen wij de voorwerpen in onze naaste omgeving onderscheiden. Het nachtwindjē suist door de takken der boomen en vaart ruischend over de lange korenhalmen. Van binnen uit de Zigeunertent dringt een zacht gekreun tot ons door. Overigens is het stil in het kamp. Men hoort geen stem, geen rumoer van menschen, noch eenig ander geluid. Zachtkens lichten wij het grauwlinnen gordijn op en gaan de tent binnen. Op een bos stroo, het hoofd gesteund door een baal goed, ligt een uitgeteerde gestalte. Het gelaat is bijna onkenbaar. Groote, gitzwarte oogen glinsteren als gloeiende kolen in de holle kassen. In weelderigen overvloed ligt het zwarte haar ter zijde van het hoofd. De magere handen gaan rusteloos over het dek heen en weer.

In een anderen hoek der tent ligt eene slapende vrouw, eveneens op een bos stroo. Het gekreun schijnt haar niet te storen, zij slaapt rustig door. Maar aan de armelijke sponde der kranke zit een knaap van omstreeks veertien of vijftien jaar. Er brandt een lampje in de tent, dat de aanwezige voorwerpen flauw verlicht. Het beschijnt ook het gelaat van den knaap, een schoon gelaat, doch bleek. Lang, golvend haar omlijst een hoog, breed voorhoofd. Groote, zwarte oogen schitteren onder lange wimpers. Er ligt een droeve, schier wanhopige uitdrukking in den blik, dien hij op de zieke vestigt. Roerloos zit hij daar, als ware hij uit marmer gebeiteld. De wind speelt met het gordijn der tent. Af en toe wordt een ster zichtbaar door de opening.

„Allonza,” klinkt opeens de zachte, klagende stem der zieke vrouw.

„Wat is het, moeder?” vraagt de knaap op gedempten toon.

„Laat mij uw hand vasthouden; ik wil voelen, dat ik je bij me heb.”

De jongen steekt zijn hand uit. De zieke grijpt haar. Dit kost haar blijkbaar veel inspanning. Toch houdt zij de hand goed vast.

„Breng uw hoofd wat dichterbij mij,” verzoekt de zwakke stem opnieuw.

En als hij ook aan dit verzoek voldoet, vraagt de vrouw zachtkens: „Slaapt Luigi?”

De knaap wendt het gelaat ter zijde. De regelmatige ademhaling zegt hem genoeg.

„Ja,” antwoordt hij zacht.

„Kom dan zoo dicht mogelijk bij mij, dat gij mij beter kunt verstaan. Maar licht eerst het gordijn wat hooger op; ik wil de sterren zien.”

Allonza staat behoedzaam op en voldoet aan het verzoek. Nu zet hij zich weder op zijn oude plaats. Hij legt zijn hand tusschen de vermagerde handen der zieke.

„Nu zijn wij alleen,” zegt deze. „Ik kan nu vrij met je spreken, nietwaar.”

„Ja, moeder.”

„Luister, Allonza. Wat ik je zeggen wilde, is dit. Ik zal niet lang meer leven. Ik ga sterven.”

Een onderdrukte snik is het antwoord.

„Gij waart altijd een goed kind. Gij hebt uw moeder liefgehad.”

„Dat heb ik,” zegt de knaap. „Maar, o moeder! waarom gaat gij mij verlaten? Ik heb dan niemand meer.”

Hij buigt zijn hoofd op moeders handen en schreit.

„Luigi is er, zij zal goed voor je zijn, mijn kind. Zij heeft je gekend van je geboorte af, en Bianca ook. Zij houdt van je en zal wel oppassen, dat uw

vader je geen leed doet. Maar, Allonza, ik heb een wensch en ik wilde je dien mededeelen. Ik heb er in den laatsten tijd veel over nagedacht. Het betreft uw zuster Bianca. Zooals gij weet, beloofde ik aan de dame, die haar kocht, dat ik nimmer in die plaats terug zou komen. En die belofte heb ik gehouden. Ik wist niet eens, hoe het dorp heette en heb het ook niet willen weten. De verzoeking mocht mij eens te groot worden om er heen te gaan. Dat zou haar ongeluk geweest zijn en ik zou mijn belofte hebben verbroken. Maar gij hebt dien aangaande niets beloofd. Tracht Bianca op te sporen. Misschien kunt gij haar tot steun zijn. Gij zijt geheel alleen, wanneer ik er niet meer ben. Wie weet, of die menschen, bij wie Bianca is, zich ter wille van haar ook uw lot niet aantrekken. Want ik wilde zoo gaarne, dat gij tot een goed mensch opgroeidet, Allonza. Dit is mijn laatste begeerte. En wanneer gij uw zuster gevonden hebt, zeg haar dan, dat ik haar niet verkocht, omdat zij mij te veel was, doch alleen omdat uw vader het wilde. Zeg haar ook, dat ik haar tot het laatste toe heb liefgehad evenals u, en dat haar moeder niet slecht was. Verlaat uw vader en zijne makkers, want zij leiden u in het verderf. En vergeet Luigi niet. Als gij een man zijt en het u wèl gaat, denk dan aan haar, want zij was goed voor uw arme moeder, Wilt gij mij deze dingen beloven, Allonza?"

„Ja, moeder.”

„Dat is goed. En nu is er nog iets, dat ik te zeggen heb. Doch licht eerst het gordijn nog iets hooger op. Ik moet nog meer sterren zien. — Dank u. Zulk een sterrenhemel was het dien nacht, nádat ik Bianca had verkocht. En bij het licht dier sterren beloofde ik mijzelve, dat gij eenmaal mijn geschiedenis weten zoudt en ze aan haar zoudt mededeelen, als ge haar ooit terugzaagt.”

De zieke zweeg een oogenblik, geheel uitgeput door het vele spreken. Een^o hoestbui overviel haar. Maar haar vingers sloten zich krampachtig om de hand van haar zoon. Haar tijd was kort, zij wist het. En eer zij stierf, wenschte zij alles te zeggen, wat haar nog op het hart lag. Eindelijk kon zij haar mededeelingen vervolgen.

„Ziet gij, Allonza, ik ga nu sterven. Daarom moet gij mijn geschiedenis weten. Gij zijt cud genoeg om haar te vernemen. Misschien kunt gij er in uw later leven winst mee doen. Uw moeder is niet altijd geweest wat zij nu is, mijn jongen. Eens leefde ik in een geheel andere omgeving. Mijn kinderjaren heb ik doorgebracht in een mooi huis op een landgoed, dat aan mijn vader toebehoorde. Ik was zijn eenig kind. Moeder was kort na mijn geboorte overleden. Ik herinner mij alles nog zeer goed. Toen ik een jaar of acht, negen was, verscheen er een kermiswagen in

het dorp. Dagelijks stond ik er naar te kijken, ondanks het verbod en de vermaning mijns vaders. Daar deze voor zaken dikwijls afwezig was, werd ik veel te veel overgelaten aan de zorg van vreemden, die niet genoeg acht op mij gaven. Vooral toen ik grooter werd, liep ik dikwijls weg. Zoo kwam het, dat ik mij met de kermisgasten inliet. Hun leven trok mij steeds meer aan. In zulk een wagen te reizen en steden en dorpen te zien, dat leek mij een verwonderlijk groot genot. Op zekeren dag vroeg een vrouw mij, of ik gaarne een eindje mee wou rijden. Opgetogen liep ik naar huis om mijn Zondagschen hoed op te zetten. Ik kwam niemand tegen en nam ook mijn beursje mee, waarin ik mijn weekgeld bewaarde, want ik dacht, dat de reis betaald moest worden. Weinig vermoedde ik, dat ik het ouderlijke huis nooit weer zou zien. Toch was dit het geval. Ik werd ontvoerd. Toen men mij miste en er een onderzoek werd ingesteld, bevond ik mij niet meer in den wagen. Ik was reeds verkocht aan een kunstenmakerstroep. Deze namen mij mede, ver weg, naar een vreemd land. Toen, Allonza, begon mijn lijden. Ik moest leeren koorddansen en kreeg meer slagen dan eten. Het leven was mij een last. Toen ik genoeg geleerd had om mee te spelen, stierf de directeur van den troep. Met nog anderen werd ik bij een nieuwe bende ingelijfd. Op dat tijdstip ontmoette ik je vader. Hij

gaf voor, medelijden met mij te hebben en deed mij het voorstel, met hem te ontvluchten. En in den nacht ging ik met hem weg. Toen kwam ik bij de Zigeuners. Eens heb ik nog een onderzoek ingesteld naar de plaats mijner geboorte en naar mijns vaders huis, zonder dat men vermoeden kon, wie ik was. Mijn vader had het landgoed verkocht. Later was hij van hartzeer gestorven over het verlies van zijn eenig kind. Dit is mijn geschiedenis. Ik weet niet, of er nog iemand van mijn familie over is. Ik herinner mij alleen, dat mijn vader een broeder had, een eenigen broeder, die naar Indië ging. Ik hoorde hem somtijds over dezen spreken. Hij ontving ook brieven van hem, en ik heb nog een flauwe herinnering van hem behouden. Er staat mij nog voor, hoe ik hem gezien heb in een schitterende uniform. Ik moet toen zeer jong geweest zijn. Hij nam mij op zijn arm en kuste mij. En hij omhelsde mijn vader ook. Ik denk, dat het was op den dag van zijn vertrek. Meer weet ik er niet van. De kleeren, die ik aan had, toen ik ontvoerd werd, werden dadelijk door het kermisvolk verkocht. Ook het geld uit mijn beursje ging in hun handen over. Doch het beursje behield ik. Zij namen mij dat niet af. Ik had het gekregen van den broeder mijns vaders. Misschien hebben zij er geen erg in gehad. Het is de eenige herinnering, die ik uit mijn eerste kindsheid heb behouden. Ik wilde het aan u

geven voor Bianca, als een teeken van mijn liefde.”

Van onder haar kleeren haalde Minka een beursje te voorschijn. Het was bevestigd aan een stalen ketting, waarmede zij het om den hals droeg. Het was van zilveren ringetjes vervaardigd, met in het midden een gouden hartje. Niemand had het ooit gezien. Zelfs haar man wist niet, dat het bestond. Allonza nam het aan met eerbiedige bewondering.

„Ik zal het Bianca ter hand stellen,” zeide hij. „Ik zal de heele wereld dóórloopen om haar te zoeken en haar uw laatste woord over te brengen. De sterren zijn mijn getuigen.”

Er kwam een glimlach op haar stervende lippen.

„Gij hebt nu voortaan uw taak, mijn jongen,” zeide zij. „Dat zal u ver houden van dit leven van zonde en slechtheid. Allonza, er is boven die sterren, boven lucht en wolken een huis, dat de Hemel heet. Als kind hoorde ik er van. Ach! het is lang geleden en ik vrees, dat ik niet geschikt ben voor dat huis. Ik heb echter in den laatsten tijd gebeden, dat God mij vergiffenis mocht schenken. Eéns, ’t is lang geleden, vond ik op mijn zwerftochten een Bijbelblad. Ik raapte het op en nam het mede. Menig nachtelijk uur heb ik doorgebracht met het te lezen bij het lampje, wanneer gij slaapt. En o, Allonza, het zijn zulke goede woorden, woorden van opbeuring en troost.”

Zij stak de hand onder het stroo en haalde het blad te voorschijn. 't Was oud en verkreukeld. Maar de druk was groot en duidelijk. Minka, die gebrekkig las, omdat zij maar kort onderwijs had genoten, had met moeite den inhoud gelezen en van buiten geleerd. Het weinige, dat zij wist, had zij zoo goed en zoo kwaad als het ging, ook aan Allonza onderwezen. Hij kon lezen, maar langzaam en slecht.

„Lees het mij nog eens voor,” verzocht de ster-vende.

Hij stond op en bracht het lampje dicht bij het bed. Toen begon hij te lezen met gedempte stem. En zijn moeder sloeg haar oogen op naar de sterren en vouwde de handen te zamen, als bad zij tot Hem, die ook de sterren gemaakt heeft. Zij hadden zoo menigen nacht zwijgend haar strijd en haar lijden aanschouwd, thans was het haar, als wenkten zij haar naar een hooger oord.

HOOFDSTUK X.

Arme moeder.

Luigi ontwaakte. Wellicht had de stem van Allonza haar gestoord. Zij rees op haar strooleger overeind. Minka kreeg weder een hoestbui. Dat was voor Luigi het teken om op te staan. Zij schepte water uit een emmer en liet de zieke drinken. Allonza had opgehouden met lezen. Zijn moeder had het zeer benauwd. Luigi liet het hoofd van Minka in haar arm rusten en wischte haar het zweet van het voorhoofd. Eindelijk bedaarde de benauwdheid. Toen zij geheel tot kalmte gekomen was, vroeg Allonza zacht: „Moet ik verder lezen, moeder?” De zieke knikte toestemmend, met begeerigen blik. Luigi ging ook bij de sponde der stervende zitten. Zij had geheel gekleed op het stroo gelegen. Dat deed zij altijd. Het was een ongewoon plechtig schouwspel, die drie menschen in den stillen nacht, luisterende naar het Woord van God, onder het opgeslagen tentgordijn, met de sterren als wachters. Het heilig Woord des Heeren klonk met aangrijpende kracht: „Want wij weten, dat, zoo ons aardse huis dezes tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met

handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen." Allonza las verder. Zijn moeder lag zeer stil, alsof zij sliep. Luigi zat met over elkaar geslagen armen. Het klonk haar zoo nieuw en zoo wonderbaar vreemd in de ooren. Zij was nog nooit in een kerk geweest. Het was voor het eerst in haar leven, dat zij van den Bijbel hoorde. Zij was in elk opzicht een heidin. Zij kon niet eens lezen. Toen Allonza kwam aan de woorden: „Want wij allen moeten geopenbaard worden voor den Rechterstoel van Christus, opdat een iegelijk wegdrage, hetgeen door het lichaam geschiedt, naardat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad,” begon Luigi te beven. Zij werd onrustig, want hoe onbegrijpelijk die woorden haar ook in de ooren klonken, haar hart gaf er antwoord op. Een Rechterstoel, en een Rechter daarop, die macht had om vonnis te spreken! Dat joeg haar angst aan. Want Luigi was zich bewust van schuld. Geheel haar leven was een aaneenschakeling van kwaad. Zij en haar gezellen leefden bestendig in gevaar van aangeklaagd te worden wegens overtreding van de wetten des lands. En Luigi was bang voor het gerecht

„Wie is die Christus?” vroeg zij verontrust.

Met een laatste krachtsinspanning hief Minka het hoofd op en keerde het gelaat naar Luigi. Er lag een plechtige uitdrukking op haar stervend gelaat.

„Jezus Christus,” fluisterde zij. En telkens haar woorden afbrekende, ging zij voort: „Ik wist van

Hem, toen ik een kind was. Ook hoorde ik eens van Hem, op een Zondagmorgen, toen ik met Allonza een kerk binnensloop. Hij is een Koning, maar Hij stierf aan een kruis."

Zij zweeg, uitgeput door het spreken, en hijgde naar adem. Toen vervolgde zij met moeite: „Die prediker in de kerk noemde Hem Jezus Christus, Zaligmaker van zondaren. Want Hij leed en stierf voor het volk. Het is lang geleden, dat ik dit hoorde, maar altijd zijn mij deze woorden bijgebleven: Hij is een verzoening voor onze zonden."

„Maar," vroeg Luigi, zichtbaar ontrust, „wanneer moeten wij voor dien Rechterstoel verschijnen?"

„Ik denk, als wij dood zijn," zeide Allonza zacht.

Luigi barstte in tranen uit en begon zenuwachtig te snikken. „O Minka!" riep zij uit, „als dat waar is, dan zult gij het eerst voor dien Rechterstoel moeten komen. O, hoe vreeselijk!"

Een wonderbaar vreemde uitdrukking gleed toen over het gelaat der stervende. Een glimlach, zacht en schoon, plooiden den veegen mond en bleef daar rusten. Het was, alsof er een nieuw licht kwam in de brekende oogen, die op den sterrenhemel waren gericht. De uitgeteerde handen vouwden zich, als tot een gebed. De lippen bewogen. Luigi boog zich over Minka heen om nog eenig geluid op te vangen. Toen, al haar krachten inspannende, sprak de stervende,

duidelijk en verstaanbaar, deze woorden: „Hij is een verzoening voor onze zonden. Hij — is — een — verzoening — voor — — mij!”

Het werd nacht voor haar brekende oogen. Een zucht en een snik, en haar ziel maakte zich los uit het aardse lichaam; zij vlood heen om haren Rechter te ontmoeten.

Minka, de Zigeunervrouw, was dood.

Toen zijn moeder den laatsten adem had uitgeblazen, duurde het een geruimen tijd, eer Allonza sprak. Met betraande oogen staarde hij op het bleeke, strakke gelaat. Toen boog hij zich over haar heen, en drukte een kus op haar voorhoofd.

„Zij is overleden, Allonza,” zei Luigi zacht, „zij heeft geen pijn meer of smart. Haar heengaan was beter dan dat van mijn grootmoeder. Het was een rust voor haar, dat uw vader en de mannen niet thuis waren. Nu kon zij rustig sterven. Het zal mij eens benieuwen, wat Petro zeggen zal, als hij morgenochtend thuiskomt en haar zoo vindt. Hij is altijd ruw en hard voor haar geweest. En zij was zulk een goed schepsel. Ja, dat was zij,” zeide Luigi, en zij veegde met den rug harer hand de tranen uit haar oogen. „Altijd was zij geduldig en stil en verdroeg zij de kwellingen, haar aangedaan. Maar zoo gaat het, die men niet missen wil, gaan gewoonlijk

het eerst heen. Zie haar daar eens liggen. Welk een rust en een vrede op dat gelaat! Ik zal haar missen, en toch ben ik blijde, dat zij nu uit haar lijden is. Het was altijd Luigi voor en Luigi na, al van uw geboorte af. En wat heb ik niet met haar doorgemaakt, toen zij afstand moest doen van uw zusje. Menigen nacht heb ik haar hooren snikken, als zij dacht, dat ik sliep. Nu is zij dat alles te boven. En ik hoop, dat uw vader nooit weer een andere vrouw krijgt om die ook dood te kwellen. Zij kon daar niet tegen, uw moeder. Ik heb dikwijls gedacht, dat zij van een ander maaksel was dan wij, veel teerder en veel zachter van aard. Ik denk, dat het daarom was, dat ik zooveel van haar hield. En nu is zij dood!"

Met een snik brak Luigi haar woordenvloed af. Eerst nu drong het tot haar door, welk een verlies zij geleden had.

„Stil, Luigi," zeide Allonza troostend, hoewel hemzelve de tranen langs de wangen vloeiden. „Gij waart altijd goed voor moeder. Dat heeft zij vanacht nog gezegd. Zij hield veel van u en ik zal u nooit vergeten, wat er ook gebeurt. Ik ben van plan om weg te gaan. En als ik veel geld verdiend heb, zal ik terugkomen om je te halen. Gij hebt nu toch ook niemand meer, nu moeder dood is."

„Neen, dat is waar," snikte Luigi, „maar, o Allonza! ga toch niet weg. Ik kan u niet missen."

„Pas op, dat vader er niet achterkomt,” zeide de knaap, plotseling ontrust. Hij had, zonder het te willen, zijn geheim verraden.

Toen de ochtendschemering doordrong in de tent, zaten zij nog bij het lijk der vrouw. Zij wachtten op de terugkomst der mannen. Hoe bleek en hoe smal was nu het gelaat van de doode. Allonza drukte nog eenmaal een laatsten, langen kus op het koude voorhoofd en fluisterde: „Arme moeder!”

HOOFDSTUK XI.

Achtergebleven.

Het lijk van de Zigeunervrouw was ter aarde besteld. Petro had er zich niet veel van aangetrokken, toen hij haar bij zijn tehuiskomst gestorven vond. Hij had haar altijd verwaarloosd. In haar ziekte was dit zeer sterk uitgekomen. Naarmate zij zwakker werd, toonde hij zich onverschilliger. Nauwelijks keek hij naar haar om. Sometijds schold en vloekte hij, omdat zij geen geld voor hem ophaalde. Eens zelfs had hij haar willen mishandelen. Maar toen was Luigi tusschenbeide gekomen. Petro was dronken en daardoor onvast op zijn beenen. Luigi had hem met een

krachtigen greep buiten de tent en tegen den grond geworpen, en zij had dit zóó onzacht gedaan, dat zijn gelaat er den volgenden dag nog de sporen van vertoonde. Sedert had hij Minka ongemoeid gelaten. Maar toen had hij Allonza gedwongen, hem op zijn zwerftochten te vergezellen. De jongen deed dit niet gaarne, want zijn hart was bij zijn zieke moeder. Maar hij trachtte zich te troosten met de gedachte, dat Luigi goed voor haar was.

Het was echter niet alleen de ziekte zijner moeder, welke hem afkeerig maakte van die zwerftochten. Het beroep zelf stuitte hem tegen de borst. Hij moest stroopen en rooven. En dat stond hem tegen. Zijn moeder had hem met trouwe liefde dien afkeer ingeboezemd. Het was het doel van haar leven geweest, den knaap tot een beter mensch te vormen dan zijn vader was. En het goede, dat zij nog uit de herinneringen harer jeugd behouden had, had zij in hem trachten over te brengen. Tegen Petro had zij hem niet kunnen beschermen. Altijd had zij zacht en weerloos tegenover dezen gestaan. Maar zij vleide zich met de hoop, dat Allonza, eenmaal man geworden, een anderen weg zou kiezen. Daarom was zij zoo gaarne bij hem gebleven, tot hij volwassen zou zijn. En nu moest zij van hem scheiden. De dood, de onverbiddelijke dood, riep haar van hem weg. Onbeschermd bleef hij achter. Alleen de gedachte aan

Luigi was een troost voor de arme moeder. Zoolang deze er was, stond haar zoon niet geheel alleen op de wereld. Luigi, hoe ruw en ongemanierd, bood hem toch eenige bescherming. Op haar kon zij rekenen. En dan had zij haar kind aanbevolen aan dien God, van Wien zij wel niet veel wist, maar in Wien zij toch een blind vertrouwen stelde. Zij geloofde, dat Hij zorgde voor eenzamen en verlatenen. In den laatsten tijd had Minka gebeden. Het was weliswaar meer een tasten in het duister, meer een verlangend zoeken dan een helder bewustzijn, maar het gaf haar een gevoel van verlichting en troost. Er was iemand, tot Wien zij sprak, als zij alleen lag in haar ziekte. Hoe vaag en onduidelijk alles haar ook was, haar ziel klampte in het schemerlicht der hoop zich met vertrouwen vast aan God, in Christus. Hetgeen zij op dien Zondagmorgen in de kerk had gehoord, was het duurzaam eigendom harer ziel geworden. Het was als het zaad, dat uitsproot, en lang werd, dat zij zelve niet wist, hoe; nu de vrucht zich voordeed, was de sikkels er in gezonden, omdat de oogst daar was. Getroost en hoopvol mocht zij sterven.

Allonza was achtergebleven, alleen met zijn smart. Hij gevoelde zeer goed dat zijn vader daar geen deel in nam. En daar hij achterhoudend van aard was, sprak hij met niemand over zijn leed. Zelfs Luigi kreeg weinig uit hem. Een enkele maal des nachts,

als de mannen weg waren en zij met hun tweeën opzaten, gebeurde het, dat hij met haar over zijn moeder sprak. Luigi had n.l. weten te bewerken, dat Allonza zijn vader voorloopig op zijn tochten niet behoefde te vergezellen. Petro was nog altijd bang voor haar. Maar na verloop van eenige maanden zou de knaap er weer aan moeten gelooven, hetzij goedschiks of kwaadschiks, had hij bedreigd. Voorloopig had Luigi dus haar zin en genoot de knaap eenige rust.

Menigmaal, wanneer zij sliep, zat hij met het gescheurde Bijbelblad bij de kleine olielamp en las de woorden over, welke hij in den nacht van haar sterven aan zijn moeder voorgelezen had. Al het duistere en raadselachtige daarin wilde hij verstaan. Maar er was niemand, die hem onderwees. Wie was Jezus Christus, van Wien die woorden spraken en voor Wien Luigi zoo bevreesd was geworden? En waar was die Rechterstoel, voor welchen wij geoordeeld moeten worden na onzen dood? Stond zijn moeder reeds voor dien Rechterstoel? En hoe zou de uitspraak voor haar luiden? Dan herhaalde hij de woorden, die zij stervende gesproken had: „Hij is een verzoening voor onze zonden.” Allonza begreep, dat zonde beteekende kwaad. Maar wat was kwaad? Zijn geest tastte rond in het duister.

Hij vergat ook zijn belofte niet om zijn zuster op

te sporen en een ander leven aan te vangen. Hij wist, dat Bianca in Holland verkocht was. Daar moest hij dus zijn nasporingen doen. Thans bevonden zij zich op Duitsch grondgebied. Dus moet hij wachten, tot zij over de grenzen waren. Indien hij maar eenmaal in Holland was, zou hij wel zien weg te komen. Maar het ging hem aan zijn hart, Luigi te verlaten. Door de gemeenschappelijke herinnering aan zijn moeder gevoelde hij zich aan haar verbonden. Toch besloot hij, zijn plannen met haar te bespreken.

Op zekeren avond waren de mannen weder uitgegaan. Luigi had koffie gezet en was bezig brood te roosteren boven een vuurtje. Allonza zat op den grond en staarde in de vlammen. Luigi was in een opgewekte stemming.

„Ik wou,” zeide zij, met de eene hand het slordige haar naar achteren strijkend, terwijl de andere hand de vork hield met het brood, „ik wou, Allonza, dat uw moeder hier bij ons zat. Zij hield zooveel van geroosterd brood, weet ge nog wel?”

„Ja,” zeide de knaap, „maar misschien zou zij zelve niet gaarne terug willen komen om weer bij ons te blijven. Soms denk ik, dat zij ergens is, waar zij het goed heeft. Ik weet niet, hoe het komt, maar als ik aan moeder denk, komt er altijd een gevoel van rust over mij. Hoewel ik somtijds sterk naar haar verlang. — Luigi, zult ge mij erg missen, als ik weg ben?”

Luigi zag den knaap verbaasd aan. Er was iets in zijn blik, dat haar aan Minka deed denken.

„Waarom zegt gij dit?” vroeg zij. „Gij zijt toch niet van plan om weg te gaan en mij alleen te laten?”

„Gij weet toch wel, dat ik het moeder beloofd heb?” zei Allonza zacht. „Ik geloof wel, dat gij mij zult missen, maar als ik veel geld heb verdiend, zal ik u komen halen. Dan zullen wij weer bij elkander zijn. Ik zal dan voor je zorgen, zooals gij altijd voor mij en voor mijn moeder hebt gezorgd. Ik ga eerst Bianca zoeken. Aan de menschen, bij welke zij is, wil ik vragen, mij te helpen om een goed mensch te worden. Dat heb ik moeder beloofd. Ik heb gewacht, totdat wij naar Holland gingen, omdat Bianca daar is. Nu hoorde ik vader gisteren zeggen, dat wij morgen de grenzen over gaan. Het wordt dus nu mijn tijd. Eerst wilde ik stil weggaan, doch ik kan u niet verlaten zonder afscheid van u te nemen. Gij waart zoo goed voor moeder en mij,” zeide de knaap, met iets teeders in zijn stem. „Daarom zal ik u nooit vergeten, waar ik ook ben. En ik zal mijn belofte houden. Wilt gij mij laten gaan, Luigi? Ik bedoel, zult gij geen pogingen doen om mij terug te vinden? Zult gij vader niet helpen om mij op te sporen? Ik wilde gaarne daaromtrent zekerheid hebben.”

„Ge kunt op mij vertrouwen,” zeide Luigi. „Maar ik zal je erg missen, Allonza. Het zal 's avonds niet

meer de moeite waard zijn om koffie te zetten en brood te roosteren. Ik zal altijd aan je moeten denken en dat zal mij verdrietig maken. Gij hebt gelijk, dat gij de wereld in wilt en een ander leven beginnen. Doch vergeet niet, dat ik altijd naar u zal uitzien. Ik zal aan niets anders kunnen denken. Nu uw moeder dood is, en als gij ook weg zijt, heb ik voor niets meer te zorgen dan voor het eten der mannen. Ik zal het dus heel stil en eenzaam hebben.”

Dien avond legde Allonza zich met een verlicht hart op zijn strooleger neder. Nu Luigi zijn plan wist en er in toegestemd had, scheen de zaak hem niet zoo moeilijk meer toe. Hij had er het meeste tegenop gezien om van haar te scheiden. Ook had hij gevreesd, dat zij hem zou tegenwerken, omdat zij zoo aan hem gehecht was. En nu had zij er niet slechts in toegestemd, doch zelfs beloofd, hem te zullen helpen. Dat was een pak van zijn hart. Nog een paar dagen, en dan zou hij dit ruwe leven voor altijd vaarwel zeggen!

HOOFDSTUK XII.

Zijn eenig levensdoel.

Dien nacht sliep Luigi niet. Uren lang lag zij wakker en peinsde er over, hoe zij Allonza bij de uitvoering van zijn plan zou helpen. Zij voorzag allerlei moeilijkheden. Petro zou den knaap terstond missen en niets onbepoefd laten om hem terug te krijgen. Allonza moest dus ontsnappen op een tijd, dat Petro weg was en niet terstond werd terug verwacht. Voorts moest Allonza voorzien worden van eenig geld. Luigi had haar eigen spaarpenningen nageteld, doch deze schenen haar ontoereikend voor den knaap om er zijn tocht mede te beginnen. Het was toch noodig, dat hij, om aan de nasporingen van Petro te ontkomen, een goed eind met den spoortrein reisde. En daarvoor waren haar spaarpenningen niet voldoende. Luigi beraamde allerlei plannen om aan geld te komen. Zij hoopte maar, dat de mannen dronken thuiskwamen. Dan zou zij hun zakken kunnen ledigen, wanneer zij hun roes uitsliepen. In de laatste nachten hadden zij niet veel met rooven verdiend. Konden zij thans maar eens een goeden slag slaan! Zij hadden een groote inbraak beraamd, een uur of zes verwijderd van het kamp.

Daarop bouwde zij haar hoop. Ging die inbraak naar wensch, dan zouden zij zich na afloop wel te goed doen aan sterken drank en na een korte rust de grenzen overgaan. Misschien was het ook wel goed, peinsde zij, dat Allonza wegging, terwijl zij sliepen. Hij moest dan de wijk nemen naar een of andere groote stad in Holland. Daar moest hij andere kleederen aantrekken en zijn ongewoon lang haar kort laten knippen. Met al dergelijke plannen en overleggingen bracht Luigi den nacht door.

In spanning luisterde zij, of er geen voetstappen naderden. Allonza sliep rustig in de andere tent. Een gevoel van weemoed kwam over haar, nu zij aan de ophanden zijnde scheiding dacht. Want hoe ongevoelig Luigi's hart ook scheen, het bezat toch één week plekje. Het was haar zelve niet bekend, hoe sterk zij aan Allonza en zijn overleden moeder had gehangen. Al haar liefde had zij op deze beiden vereenigd. Zij [miste Minka en treurde dagelijks over haar. En toen deze stierf, had zij zichzelf beloofd, Allonza nooit te verlaten. Doch nu wilde de knaap zelf weggaan. Dan hield zij niets meer over. Doch de belofte, haar [door Allonza gedaan, dat hij zou wederkeeren, blonk als een vertroostende ster haar tegen. Wel zou dat lang duren, maar zij vertrouwde Allonza, dat hij [woord zou houden. Zij stelde zich van alles voor. Zij zag zichzelf wandelen in een

grootte stad met mooie huizen. Zij was fraai gekleed en bezat veel geld. Zij woonde met Allonza in een huis en behoefde niet meer te slapen in een tent op den van regen doorweekten bodem. Doch dat was te mooi om waar te worden. Maar, men kon niet weten! Allonza had het beloofd en hij had haar nooit bedrogen. Ja, zij wilde hem helpen bij het volvoeren van zijn plan. Zij voelde er zelfs eenige geestdrift voor. Zij kon zich nu wreken op Petro over al het leed, dat hij Allonza en zijn moeder had aangedaan. Luigi voorzag heftige tooneelen, wanneer de knaap verdwenen zou zijn. Petro zou woedend zijn en zij zou het moeten ontgelden. Hij zou natuurlijk wel vermoeden, dat zij de hand in het spel had gehad. Doch dat schrikte haar niet af. Het prikkelde haar juist te meer om Allonza te helpen. Eerst moest zij geld zien machtig te worden. Liefst zooveel mogelijk. Met die gedachte sliep Luigi eindelijk in.

Tegen de morgenschemering werd zij gewekt door het geluid van stemmen. De mannen waren echter niet luidruchtig, zooals dikwijls het geval was, wanneer zij thuiskwamen. Zij spraken op gedempten toon en begaven zich naar de tent, waar Allonza sliep. Luigi sloop hen na. Zij wilde hun gesprek afluisteren en zoo achter hun plannen komen. De mannen waren niet dronken. Zij hadden een goede vangst gedaan, doch vreesden de nasporingen der

politie en wilden daarom dadelijk vertrekken. Nu wist Luigi genoeg en wilde zich verwijderen. Een harde bons tegen een der palen van de tent echter was het sein, dat men haar noodig had. De mannen hadden reeds vuur aangelegd en wilden ontbijten. Luigi hield zich, alsof zij nog niets vernomen had en hoorde vreemd op bij de mededeeling, dat het kamp terstond moest worden opgebroken. Brood en koffie werden inderhaast genuttigd, waarna in allerijl de tenten werden opgerold. Eenige uren later waren de Zigeuners de grenzen overgetrokken en bevonden zij zich in Holland. Ver van de bewoonde wereld, diep in een dicht bosch, waar zij voorloopig voor de politie veilig hoopten te zijn, sloegen zij het kamp weer op. Toen zij daarmede gereed waren, werd er gegeten en gedronken, de brandewijnflesch ging rond en de mannen vlijden zich neder. Zij hadden heel wat nachtrust in te halen. Spoedig waren allen in een diepen slaap verzonken.

Luigi had Allonza uitgezonden om takken te zoeken voor het vuur. Zij was dus de eenige, die wacht hield in het kamp. Nu moest zij haar slag slaan. Behoedzaam ging zij aan het werk. En toen een half uur verstreken was, had zij zooveel geld bijeengegaard, dat Allonza er geruimen tijd van leven kon. Zij pakte de weinige kleedingstukken, die de knaap bezat, in een bundeltje bijeen, voegde er een groot brood en een

stuk vleesch bij en deed het geld in een oude beurs. Zoo wachtte zij de terugkomst van Allonza af. Maar haar ongedurigheid liet haar geen rust. Op haar teenen sloop zij de tent uit en keek rechts en links om zich heen. Eindelijk zag zij hem aankomen. Zij wenkte hem en liep hem tegemoet. Ze was gejaagd en zenuwachtig.

„Nu is alles voor je in orde, Allonza,” zeide zij, toen hij dicht genoeg bij haar gekomen was. „Leg je takkenbos hier op den grond en blijf een poosje wachten, totdat ik je bundeltje uit de tent heb gehaald. Ik heb alles voor je ingepakt, en hier is geld genoeg om mede te beginnen. Kom nu niet meer in de tent, anders mocht je eens iemand wakker maken.”

Toen verdween zij.

Een oogenblik later keerde zij met Allonza's kleine bezitting terug. Hij had zich zoo lang op een boomstam nedergezet. Het hart klopte hem in de keel, nu het oogenblik van handelen gekomen was. Luigi ging naast hem zitten op een met mos begroeiden boomwortel. Toen ontknoopte zij den doek om Allonza den inhoud te laten zien.

„En, Allonza, als gij weg zijt, zult gij toch uw belofte niet vergeten?”

„Dat zal ik zeker niet, Luigi. Maar hoe kan ik te weten komen, waar gij u bevindt?” Die moeilijkheid kwam hem nu eerst in de gedachte. „Ik kan je geen

brief schrijven, als ik niet weet, waar gij zijt. En al wist ik het, gij zoudt den brief niet kunnen lezen. Ook kunt gij niet terugschrijven. Ik zal u dus altijd zelf moeten opsporen op een van de plaatsen, waar wij ons gewoonlijk hebben opgehouden.”

Luigi's gezicht betrok. Die gedachte was nog niet bij haar opgekomen. Ja, dat was toch wel een groote moeilijkheid. Maar zij vertrouwde, dat Allonza haar wel zou weten te vinden.

„Als ik mijn zuster gevonden heb,” ging Allonza voort, „hetgeen vooreerst mijn eenig levensdoel moet zijn, zal ik terugkomen om u te halen, Luigi. Dan zult gij bij Bianca en mij zijn, gelijk gij bij mijn moeder en mij waart. Het zal dan bijna zijn, alsof moeder teruggekomen was. En gij zult tot aan uw dood toe bij ons blijven. Niets kan ons dan meer scheiden. Eerst moet ik dan mijn zuster opsporen en dan kom ik u halen.”

En zoo scheidden zij. Toen de schemering lange schaduwen over de boschpaden wierp, zat Luigi alleen voor de tent. Zij zag op naar den hemel. Het was, alsof de avondster haar toespreken en vertroosten wilde. Hoe menigmaal hadden andere oogen dan die van Luigi tot haar opgezien, oogen met een zachten glans, als die der sterren. Maar de dood had die oogen geloken. Luigi dacht aan Minka. Zij zat weder aan haar stervenssponde. Zij hoorde Allonza die

plechtige, indrukwekkende woorden herhalen: „Want wij moeten allen geopenbaard worden voor den Rechterstoel van Christus, opdat een iegelijk wegdrage, hetgeen door het lichaam geschiedt, naardat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad.” Met vollen nadruk kwam de kracht dier woorden over haar in de eenzaamheid van het bosch, nu, in het stille avonduur. Hoe verontrustten die woorden Luigi's gemoed. Haar zonden, groote en kleine, vooral de welbewuste groote zonden, doemden op voor haar geest. Over Minka maakte zij zich niet bezorgd. Deze, zoo dacht Luigi, had niet zooveel kwaad gedaan. Maar zij? Als er recht werd gesproken, Luigi was daar zeker van, dan zag het er donker voor haar uit. Was het ook wel een goede daad geweest, dat zij Allonza had helpen ontvluchten? Minka's wil te doen, dacht zij, was goed geweest. Maar dat gestolen geld? Stelen was kwaad, dat wist Luigi wel. Het was, alsof die ster, welke haar zoo droevig aankeek, haar veroordeelde. Zij sloeg de oogen neder. „Kwam Allonza maar terug,” dacht zij, „ik heb nu geen mensch om mee te praten. Waar zou hij nu wel zijn? Maar hij komt mij immers halen? Dat heeft hij beloofd. Het zou zijn eenig levensdoel zijn: Bianca opsporen en dan mij halen.”

Met die laatste, vertroostende gedachte begaf zij zich naar binnen.

HOOFDSTUK XIII.

Op de eerste sport.

Wij vinden Allonza terug in een der armelijkste slaapsteden van een groote stad. Doelloos rondzwerende langs de straten, is hij medegenomen door een oud man, die met garen en band langs de huizen liep te venten. De man had aan een deftige woning aangescheld om zijn koopwaar aan te bieden aan de dienstbode, juist toen Allonza langzaam voorbijliep. De knaap wekte zijn belangstelling en daarom vroeg hij hem: „Gij zijt hier vreemd, dunkt mij, waar woont gij?” Allonza nam den man opmerkzaam waar en vatte eenig vertrouwen in hem op. Hij vertelde hem, dat hij hier inderdaad vreemd was en naar een gelegenheid zocht, waar hij kon eten en slapen.

„O,” zeide de man, „daar kan ik u wel aan helpen. Zoo gij met mij mee wilt gaan, zal ik u een goed kosthuis wijzen. Ik lig daar zelf ook thuis en er zijn nog meer jongens, zooals gij. Maar hebt gij wel geld om een en ander te betalen?”

„Ik heb genoeg om één nacht te betalen,” zei Allonza voorzichtig. Luigi had hem geraden, goed op zijn geld te passen. Hij droeg het meeste onder zijn kleederen,

uit vrees, dat men het hem afhandig zou maken.

„Laat eens zien,” zeide de man, „wat gij hebt. Dan kan ik u zeggen, of het genoeg is voor kost en logies.”

Allonza haalde twee kleine geldstukjes voor den dag.

„O, maar dat is Duitsch geld,” zeide de man, „dat moet gij eerst wisselen. Zoo gij met mij mee wilt gaan, zal ik u daarbij helpen. Ik vermoed, dat gij geen Hollander zijt en de waarde van ons geld niet kent.”

Allonza volgde den man. Na eenigen tijd te hebben voortgelopen, gingen zij een sterkedrankwinkeltje binnen. Daar wisselde de oude man het geld. Hij verzuimde niet, een kleine hartsterking te nemen, alvorens aan Allonza het overschot terug te geven. Ook maakte hij er geen gewetensbezwaar van, een dubbeltje voor zijn moeite te rekenen. Allonza bemerkte dit echter niet.

Toen deze zaak in orde was, vervolgden zij hun weg. De oude man ging verscheidene nauwe straten met hem door. De straten werden al nauwer, de buurten al armoediger en vuiler. Eindelijk kwamen zij in een heel smal straatje, waar de huizen er zeer verwaarloosd en vies uitzagen. Een van die huizen gingen zij binnen. Eerst kwamen zij in een klein portaal, dat door een groen gordijn was afgescheiden van een ruime, niet onzindelijke kamer. De vloer dezer kamer was met zand bestrooid, de muren waren helder wit. In het midden der kamer brandde in een

grootte kachel een flink vuur. Eenige smakelooze platen hingen aan den wand. Op een lange tafel lagen eenige beduimelde couranten. Verder stonden er nog eenige kleine tafeltjes met banken en oude stoelen. Op het oogenblik, toen de oude man met Allonza binnentrad, bevonden zich slechts een paar bezoekers in de kamer. De waard stond achter het buffet en spoelde eenige gebruikte bierglazen om. Zijn vrouw zat aan een wollen kous te breien en hield te gelijker tijd een oog op de deur en op de binnenkomende gasten.

„Een nieuwe jongen!” diende de man Allonza aan.

„Zoo!” zei de baas, „waar hebt ge dien vandaan gehaald? Kan hij zijn vertering betalen? Anders mag hij weer oprukken.”

„Ja, ja,” antwoordde Allonza’s metgezel, „het is in orde. Hij heeft splint genoeg. Ik heb het gezien.”

„Dan is het goed,” zei de waard, terwijl hij de omgekeerde bierglazen begon af te drogen.

De waardin legde haar breikous neer om naar het eten te gaan kijken. De oude man plaatste zich aan een tafeltje en noodigde Allonza uit om insgelijks te doen. Hij gespte den lederen riem los, waarmede hij zijn kistje met koopwaar om den hals droeg en zette dit voor zich neder. Toen begon hij een gesprek met den knaap.

Hij vroeg, waar Allonza vandaan was, wie zijne ouders waren en met welk doel hij zoo alleen door

de stad dwaalde. Maar Allonza was voorzichtig en zeide niet veel. Hij antwoordde, dat hij geen ouders meer had en naar de stad gekomen was om werk te zoeken.

„En welk werk zoekt gij?” vroeg de man verder.

„Ik weet het niet,” antwoordde Allonza. „’t Is mij om het even, wat ik doe. Zoo ik maar iemand wist, die mij helpen wilde! Want ik wil gaarne mijn brood verdienen.”

„Zoo!” zei de man, terwijl hij een langen haal deed uit een vies pijpje, dat hij pas had gestopt, en peinzend in het vuur staarde. „Ik denk, dat ik u wel zal kunnen helpen, als gij er maar lust in hebt. Het is maar de vraag, of gij een weinig geld beschikbaar hebt. Zie eens, in dit kistje heb ik allerlei huishoudelijke benodigdheden: garen, band, haken en oogen, enz. Er zijn ook goedkoope sieraden in, zooals de dienstboden gaarne hebben: broches, haarspelden en dergelijke. Zoo ge nu geld genoeg hadt om er de helft van over te nemen, dan kondt gij morgen beginnen te venten. Schele Jaap wil zijn kistje wel verkoopen. Wat dunkt u er van? Hebt gij geld bij u?”

„Ik heb nog wel wat bij mij,” zeide Allonza. „Ik denk, het zal wel genoeg zijn. Maar ik weet niet, wat ik voor die dingen vragen moet. En ik kan ook nog niet rekenen met het Hollandsche geld. Wilt gij mij met een en ander op de hoogte brengen?”

„Jawel,” zeide de man. „Ga morgen maar met mij mede. Ik zal u den weg wijzen naar de huizen, waar wat te verdienen valt. De beste klanten zijn de dienstmeisjes.”

Verheugd over dit voorstel, deed Allonza dien middag den maaltijd eer aan. Er kwamen hoe langer hoe meer bezoekers, totdat de heele kamer vol was. Het waren meestal scharenslijpers, bedelaars en venters. Heele gezinnen vonden hier een herberg. Allen moesten weten, wie die vreemde jongen was, en waar hij vandaan kwam. Maar Allonza liet niets uit. Ten slotte hielden zij op met vragen en lieten hem en zijn metgezel met rust. Het werd warm in de zaal van al de menschen. Allonza, die aan de frissche lucht gewoon was, werd loom en slaperig. Hij verlangde naar bed. Maar de oude man liet hem niet naar boven gaan, aler de koop gesloten was. Schele Jaap verkocht zijn kist en de oude man de helft van zijn koopwaar. Natuurlijk bedong hij een goede winst. Nu bracht hij Allonza naar den slaapzolder. De waardin volgde met een kaars en wees den knaap zijn bed. Het was een smal, ijzeren ledikant, vlak onder een dakraam, waardoor des nachts de sterren zichtbaar waren. Het bed bestond uit een harde matras, een kussen van zeegras en een oude deken. Lakens werden als een overtollig weeldeartikel beschouwd.

Allonza begon zich langzaam te ontkleeden. Maar

eene vreemde gewaarwording van heimwee naar het strooleger in het open veld kwam bij hem op. Het was hier alles zoo eng en zoo beperkt, de zolder was zoo donker en de bedden stonden zoo dicht bij elkander geschoven. Dat benauwde en drukte hem. Hij dacht aan Luigi en aan de nachten, wanneer de mannen weg waren en zij te zamen bij het vuur zaten te praten. Hoe zou zij het nu wel hebben? De tranen kwamen hem in de oogen. Hij legde zich neder op het vreemde bed met de oogen naar den blauwen hemel gericht. Zijn leven had een heelen omkeer ondergaan. En morgen, morgen zou hij beginnen zijn brood te verdienen op een eerlijke manier. Het kistje met koopwaar had hij diep onder zijn ledikant geschoven uit vrees, dat iemand het zou zien. Zijn metgezel riep hem van den anderen kant der zolderkamer goedennacht en Allonza hoorde hem in bed rollen. Weldra verkondigde een luid gesnork, dat de man sliep. Maar Allonza kon niet slapen. Hij hoorde de andere gasten een voor een de smalle, donkere trap opstommelen. Hij hoorde hen vloeken en schelden en daar tusschendoor het schreien van een kind. Den halven nacht lag hij wakker en peinsde over zijn toekomstig lot. Morgen wilde hij beginnen met Bianca te zoeken. Dan zette hij den voet op de eerste sport. Hij was nu vrij om te gaan werwaarts hij wilde. Niemand kon hem meer dwingen om te stelen. Met

zijn koopwaar had hij toegang tot alle huizen en overal kon hij vragen, of Bianca daar ook was. Zoo moest en zoo zou hij haar ten laatste wel vinden. Hij dacht ook aan zijn moeder en voelde naar het beursje, dat zij hem gegeven had. Met een gevoel van eerbied en liefde drukte hij het aan zijn lippen. „Moeder, arme, lieve moeder! ik zal uw opdracht vervullen,” fluisterde hij. Toen keerde hij zich af van het venster en viel in slaap.

HOOFDSTUK XIV.

Gehoord van Jezus.

Het was Zondagmorgen. In de stad luidden de kerkklokken. Allonza ontwaakte met een gevoel van welbehagen en rust. Zijn nieuwe vriend had hem verwittigd, dat er op Zondag niet langs de straat mocht worden gevent. Hij had de geheele week geloopt en den eenen dag iets meer verdiend dan den anderen. Doch alle dagen had hij wát verkocht. En zijn kostgeld had hij prompt betaald. Daardoor had de waard vertrouwen in hem gekregen. De eerste dagen was hij steeds vergezeld geweest van zijn

vriend. Deze had hem op de hoogte gebracht van straten en wegen, die het beste waren voor zijn handel. Doch de beide laatste dagen was hij er alleen op uit geweest en hij had meer verdiend dan te voren. Nu was het Zondag en kon hij thuisblijven. Een vreemde rust kwam over hem. Hij mocht langer blijven liggen, want er viel nu niets te doen. Doch toen de zon hem door het dakvenstertje vlak in het aangezicht scheen, werd het hem in bed toch te benauwd. Hij ging overeind zitten en keek om zich heen. De meeste zijner slaapgenooten waren nog in diepe rust, niemand ging er ook op uit om iets te verdienen.

Allonza stond zachtjes op en kleepte zich aan. De waard en zijn vrouw waren reeds bij de hand. De vloer van de gelagkamer werd aangeveegd en met versch zand bestrooid. Allonza ging naar de binnenplaats, waar onder de regenpijp een groote tobbe water stond. Hij dompelde het hoofd daar in en liet den kouden stroom langs zijn hals glijden. Toen streek hij de vingers door de krullende haren en ging naar binnen om te ontbijten. Het ontbijt bestond uit een dikke snee brood met kaas en een kom warme thee. Nadat hij dit genuttigd had, zette hij zijn pet op en ging naar buiten. 't Was nog vroeg. Er heerschte een plechtige stilte in de stad. Geen geratel van karren en wagens werd vernomen, gelijk op de andere dagen

der week. Ook hoorde hij geen scheldende mannen, geen kijvende vrouwen, noch schreeuwende kinderen. Zelfs waren er geen blaffende honden op straat. Overal was sabbatsstilte. Er bevond zich nog maar een enkele voetganger op straat. Allonza stak beide handen in den zak en slenterde doelloos verder. Als hij eens naar het bosch ging? Maar hij wist den weg niet. Dan maar op goed geluk voortgelopen. En onderwijl dacht hij aan Luigi en aan zijn vroeger leven. Toen werd er niet gerekend met den Zondag. Ja, toch éénmaal. Hij herinnerde zich dien Zondag, waarvan zijn moeder gesproken had den nacht voor haar dood, dien Zondag waarop zij met hem een kerk was binnengegaan. Hij was toen heel jong geweest. Maar hij wist het nog goed. Hij herinnerde zich een groot gebouw vol menschen. Hij had toen niet geweten, wat dat beteekende. Ook had hij er niet meer aan teruggedacht, voordat zijn moeder er over sprak in dien laatsten nacht van haar leven. Zachtkens herhaalde hij de woorden, die zij toen gesproken had. „Hij is een verzoening voor onze zonden.” Ja, zoo luidden zij. En zijn moeder had er aan toegevoegd: „Hij is een verzoening voor mij.” Dat was haar laatste woord geweest. Toen was zij gestorven. Vreemd! Wat of dat alles beteekende? Allonza dacht er over na.

Langzamerhand kwamen er meer menschen op

straat, meest allen in deftig Zondagsch gewaad, velen met een boek in de hand. De knaap was benieuwd, waar zij heen gingen. Zouden zij ook naar zulk een groot gebouw gaan? Misschien wel, want het was Zondag. Als hij ook eens naar de kerk ging! Hij wilde zoo gaarne meer vernemen van dat wondervolk, dat raadselachtige, waarover zijne moeder had hooren spreken in de kerk. Wie was die Jezus Christus, Wiens naam zij had genoemd en van Wien gesproken werd op het gescheurde blad, dat hij nog steeds bewaarde? Zoo hij eens met die menschen mee liep! Zoo hij eens zag, waar zij heengingen! En zou hij het durven wagen, met hen mee naar binnen te gaan? Hij keek er zijn kleeren eens op aan, of ze den toets doorstaan konden. Zij waren wel wat kaal, want hij had ze voor oud gekocht. Maar zij waren toch nog heel. Hij moest het maar wagen. Hij zette zijn pet recht, trok zijn jasje wat af en liep met den stroom der kerkgangers mede. Met eenigen schroom ging hij het gebouw binnen. Welk een plechtige stilte heerschte daar. Allonza bleef achteraan staan. Hij zag, hoe de mannen het hoofd ontblootten, en deed dat ook. Zou hij durven blijven? Verlegen zag hij om zich heen. Hij was er niet zeker van, of jongens mochten blijven. Maar niemand lette op hem. Dus bleef Allonza.

Hij zag, hoe de kerk allengs geheel vol werd. De

dienst zou weldra een aanvang nemen. Doch nu gebeurde er iets buitengewoons. Vóór Allonza, op een stoel met een kussen, zat eene vrouw in rouwgewaad. Al een paar maal had zij naar hem gekeken. Blijkbaar hinderde het haar, dat de knaap daar moest blijven staan. Zij wenkte den man, die de plaatsen aanwees. Maar deze lette niet op haar. Eindelijk stond zij zelve op en kwam naar Allonza toe. „Gij moet daar niet blijven staan,” zeide zij. „Waarom gaat gij niet liever zitten?”

„Ik durf niet,” antwoordde de knaap, zacht en aarzelend. „Ik weet niet, of ik hier wel komen mag.”

„Waarom niet?” vroeg de dame vriendelijk. „In Gods huis is plaats voor iedereen.”

„Maar ik hoor hier niet.”

„Hoort gij hier niet? Wie zijt gij dan?”

„Een Zigeunerjongen.”

Het gelaat der dame teekende verbazing.

„Kom mee,” zeide zij, „gij kunt nog naast mij zitten. Daar is nog plaats.”

Juist beklom de dominee den kansel. Toen hij de handen tot het gebed vouwde, zat Allonza reeds naast de dame. Zijn hart bonsde, hij beefde van geluk en ongekende vreugde. Als zijn moeder dat eens kon zien! En Luigi! Een sterk verlangen kwam in hem op, dat beiden het weten mochten. Hij had immers aan zijn moeder beloofd, een nieuw leven te zullen

beginnen, wat zou zij nu blij zijn! Hij geloofde het vast. Doch nu moest hij zijn gedachten ook bij elkaar zien te houden om te luisteren naar de woorden, welke de leeraar zeide. Het was een gebed. De dominee sprak met iemand. Maar waarom hielden toch al de menschen hun oogen dicht? Nimmer tevoren had Allonza zulks gezien. Hij vond dit vreemd. En hij begreep ook niets van hetgeen de leeraar zeide. Sprak deze soms met dien God, van wien zijn moeder eenmaal gesproken had?

Toen het gebed gedaan en het zingen geëindigd was, begon de prediker zijn tekst voor te lezen en te verklaren. En o! daar hoorde Allonza van Jezus, van Jezus Christus, van Zijn omwandeling op aarde, van Zijn wondermacht, Zijn liefde en genade! Ademloos luisterde de knaap. Had zijn moeder in de ure van haar dood ook dezen Jezus bedoeld? Zeide zij niet, dat Hij gestorven was aan het kruis en dat Hij evenwel een Koning was? Met gespannen aandacht luisterde hij, of de prediker ook daarvan verhalen zou. Doch het onderwerp dier ure was de wonderbare genezing van melaatschen. De prediker zeide, dat, evenals de Heere Jezus het kranke, besmette lichaam genas, Hij ook machtig was de ziel des menschen rein te waschen in Zijn bloed, dat het bloed der verzoening was. Verzoening! Dat woord kende Allonza. Maar de leeraar sprak van het bloed der verzoening. Wat was

dat? O! mocht hij het nog eens te weten komen. Zou hij het durven vragen? Maar er was niemand in de kerk, die sprak, behalve de dominee alleen. De anderen mochten zeker niet spreken. Hoe zou hij het dan te weten komen? Was die liefdevolle Heiland Dezelfde, voor wiens Rechterstoel wij moeten geoordeeld worden na den dood? De eene vraag verdrong de andere in het hoofd van den knaap. Het was hem niet helder, hij kon het niet rijmen, dat dezelfde Heere Jezus, die zooveel kranken genas, die niets dan goed deed, ook aan het kruis was gestorven, en dan toch nog als een Koning op den Rechterstoel zat. „Wist ik het, o, wist ik het!” zuchtte hij in stilte.

Toen de dienst geëindigd was en de hoorders vertrokken, keerde de dame zich tot Allonza. Gedurende de preek had zij schijnbaar geen acht op hem geslagen. Doch nu zag zij hem oplettend aan.

„Hebt gij den dominee goed verstaan?” vroeg zij vriendelijk.

Hij antwoordde toestemmend. Maar zijn gebroken Hollandsch scheen de dame opnieuw belang in te boezemen.

„Waar zijt gij vandaan?” vroeg zij. „Zijt gij uit Duitschland afkomstig?”

Hij antwoordde toestemmend.

„Wilt gij een eindje met mij medegaan?” vroeg zij, „dan kunt gij mij een en ander vertellen. Ik woon

niet ver weg. Gij behoeft dus geen vrees te hebben van te laat thuis te komen. Ik zal u niet lang ophouden."

Dus ging Allonza aan de zijde der dame verschillende straten door, welke naar haar woning leidden.

"Waart gij al meer in een kerk geweest," vroeg zij, „of is het voor de eerste maal, dat gij van Jezus hoordet? Gij zeidet, dat gij een Zigeunerjongen zijt, maar hoe komt gij dan in de kerk, want mij dunkt, dat Zigeuners daar in den regel niet heengaan? Kom, vertel het mij eens."

Er was iets in het gelaat der dame en in den toon van hare stem, dat tot spreken uitlokte. Eerst begon Allonza te vertellen, langzaam en aarzelend. Doch eer zij aan de woning der dame waren gekomen, had hij haar alles medegedeeld, wat haar belang inboezemen kon: hoe hij aan zijn stervende moeder beloofd had om zijn zuster te zoeken en een beter leven te leiden, en hoe hij nu reeds begonnen was op een eerlijke wijze zijn brood te verdienen. Over Luigi sprak hij maar niet.

Eindelijk hadden zij het huis van de dame bereikt. Deze haalde een sleutel uit haar zak en opende de deur. Eer zij het groote voorhuis binnentrad, vroeg zij Allonza:

„Zoudt gij dit huis terug kunnen vinden?"

Allonza dacht van wel. •

„Kom aanstaanden Zondag weer in de kerk en ga op dezelfde plaats zitten,” zeide zij. „Niemand zal het je verhinderen. Ik kom iederen Zondag in de kerk en gij kunt altijd naast me zitten. — Dat is dus afgesproken. Dag, Allonza!” En een aanmoedigend knikje vergezelde haar woorden.

Zij ging haar woning binnen en Allonza keerde naar zijn kosthuis terug om er zijn middagmaal te gebruiken.

HOOFDSTUK XV.

Geworven voor den hoogsten Koning.

Allonza ging nu geregeld des Zondags naar de kerk. In de week ging hij voort met zijn koopwaar te venten. Daarmede verdiende hij tamelijk goed zijn brood. Hij was nu niet meer in het slaaphuis. De dame had hem aan een ander kosthuis geholpen bij eenvoudige menschen, die, behalve hem, nog een paar commensalen hielden. Haar belangstelling in den knaap was bijna niet merkbaar. Toch hield zij een wakend oog op hem. Zij lette er op, of hij geregeld de kerk bezocht en genoot er van, wanneer hij aandachtig luisterde naar de preek. Zij had hem nimmer bij zich

aan huis laten komen, en ook had zij hem nooit geld gegeven. Maar zij deed in stilte onderzoek bij de menschen, waar hij inwoonde, en sloeg er acht op, hoe het hem ging. Zij liet hem zelf voor zijn kostgeld zorgen, doch menigmaal, wanneer zij wist, dat hij uit was, kwam zij navraag doen en liet eenig geld achter, hetwelk hem ten goede moest komen. Van die stille gaven mocht Allonza echter niet weten. Het behoefde Allonza dus aan niets te ontbreken. Had hij den geheelen dag door weer en wind geloopt en kwam hij moede, doornat en hongerig tehuis, dan wachtte hem steeds een goed middagmaal. 't Was nu in den winter. De dagen waren kort, de nachten lang. Meestal begaf Allonza zich maar vroeg te bed.

Het groote doel, het opsporen zijner zuster, verloor hij intusschen niet uit het oog. Menigmaal had hij, wanneer hij zijn koopwaar aanbood en vriendelijk bejegend werd, gevraagd, of men ook een klein meisje kende, Bianca genaamd. Steeds was het antwoord ontkennend geweest. Toch gaf hij den moed niet op, en altijd weder herhaalde hij zijn vraag.

De handel beviel hem. Hij at nu eerlijk gewonnen brood. En dat smaakt zoet. Toch had hij ook wel eens tegenspoed en niet alle menschen bejegenden hem even vriendelijk. De goedheid van de dame uit de kerk woog daar echter wel tegen op. Eens op een morgen na afloop van de godsdienstoefening zeide zij,

dat hij met zijn koopwaar van tijd tot tijd ook eens bij haar moest komen. Zij bleek heel wat noodig te hebben en zijn voorraad moest gedurig worden aangevuld.

Maanden gingen zoo voorbij. Allonza gewende geheel aan zijn nieuwe levenswijze. Het viel hem moeilijk, zich in zijn vroegere omgeving terug te denken. Het verleden was als een angstige droom, die hem had benauwd. Toch dacht hij veel aan Luigi en zijn hart ging naar haar uit. En als hij in de kerk zat, wenschte hij, dat zij daar ook mocht zijn om van Jezus te hooren. Arme Luigi! Zij kende Jezus niet, het was nog zoo duister in haar hart, de zonde had macht over haar, zij bezat geen troost en geen licht. Voor Allonza ging het licht nu op uit de duisternis. Er kwam klaarheid in zijn gedachten omtrent Jezus. Hij hoorde nu iederen dag uit den Bijbel lezen. Gretig luisterde hij daarnaar. Op de markt had hij een oud Bijbeltje gekocht. Maar de druk was klein en hij las slechts gebrekkig. Dikwijls zat hij nu des Zondagmiddags op zijn zolderkamertje en las ijverig in het dierbare boek. Gaarne zou hij den Bijbel van zijn kostvrouw hebben gebruikt, maar hij was niet vrijmoedig genoeg om haar dien te vragen. Hij was steeds bang, dat men hem naar zijn afkomst zou vragen, en dit maakte hem eenzelvig. Hij sloot zich op en leefde geheel alleen zijn eigen gemoedsleven. Al lezende

leerde hij echter lezen. De woorden werden oude bekenden voor hem en als hij na een drukke week des Zondags zijn bijbeltje opensloeg, begroetten zij hem als vrienden. Geheele verzen leerde hij van buiten. Die herhaalde hij dan in de week, als hij op straat was, onder zijn werk. Voortdurend peinsde hij over den persoon des Heilands. Een groote, machtige liefde voor den Verlosser vervulde zijn ziel. Hij hing Hem aan met eerbiedige bewondering, met een heilig ontzag. Als hij vermoeid op een stoep zat uit te rusten, en naar de voorbijgangers keek, stelde hij zich voor, hoe het dáár was geweest, waar de Heiland door de straten ging. En het was hem, of de Heer ook hem voorbij moest komen. Hij hoorde het kloppen van zijn hart, als hij zich voorstelde, hoe de Heere Jezus, naderbij gekomen, voor hem zou blijven staan, zooals voor Bartimeüs, den blinde, of Zacheüs, den tollenaar, hoe de Heiland hem zou aanzien, vriendelijk aanzien, en zeggen: „Allonza, volg Mij!” Hoe zou zijn hart dan opspringen van vreugde en hoe verheugd zou hij achter den Heiland gaan! Als hij aan Diens lijden dacht, aan Zijn kastijding en aan de kruisiging, dan kwam er een floers voor zijn oogen en zijn hart weende. Ja, menigmaal had hij in stilte tranen gestort, als hij daarvan las en hoorde. Allonza had den Koning gevonden, ofschoon hij het zichzelf nauwelijks durfde bekennen. En de Heilige Geest ging in alle stilte voort.

het aangevangen werk te bevestigen in het hart van den knaap. Deze leerde ook bidden en kende nu de beteekenis van het woord zijner moeder: „Hij is een verzoening voor onze zonden.”

„Ik wilde, dat ik iets voor den Heere Jezus kon doen,” zuchtte hij in zichzelf, terwijl hij op zekeren morgen uitrustte tegen een muur. „Ik zou willen toonen, dat ik Hem liefheb en gaarne wil dienen. Misschien als ik Hem zien kon, zooals de discipelen, toen Hij op aarde was, en ik het Hem vroeg — eerbiedig vroeg, — dat Hij mij wel zou toestaan, iets voor Hem te doen, al was het nog zoo weinig. Dàt moet de grootste eer zijn, iets voor Jezus te mogen doen. Want zei de predikant Zondag niet, dat Hij de hoogste Koning is, de Koning van Hemel en aarde? Maar misschien wil Hij mij aanzien, als ik tot Hem spreek, hoewel Hij niet meer op aarde is en ik Hem niet kan aanzien. Ik wil Hem vragen mij te gebruiken waartoe Hij wil. Dat zou een eer voor mij zijn, Hem te dienen!”

HOOFDSTUK XVI.

Het groene blad en de oude stam.

Wij verlaten thans Allonza en keeren weder tot Bianca terug. Den eersten tijd, dien zij bij „oom Kees” doorbracht, gevoelde zij zich niet geheel en al thuis. Zij miste de gezellige omgeving van dokter Gerhard’s gezin. Bij „oom Kees” was het stil. Overdag ging Bianca natuurlijk naar school, en daar had zij haar oude kennisjes nog, maar de avonden waren lang. In den zomer voelde zij dat zoo niet. Zij bleef dan met „oom Kees” buiten, totdat het bijna geheel donker was. Zij zaten onder den grooten appelboom en dronken samen thee. De landman, die met de spade over den schouder huiswaarts keerde, riep hun een vriendelijk „goeden avond” toe. De herder, die zijne schapen naar de kooi leidde, kwam iederen avond voorbij, en als Bianca dan voor het hek stond te kijken, blafte de hond haar tegen. Zoo was er meer te zien, dat den avond kortte. Ook de Zondag bracht afleiding. Dan kwamen de kinderen uit het dorp en schaarden zich achter de breede haag. Sedert Bianca bij den ouden heer woonde, kwamen er aanmerkelijk meer kinderen dan anders. Doch die bezoeken kwamen

slechts bij gunstig weder. „Oom Kees” woonde buiten het dorp en de ouders stonden hun kinderen niet toe, bij slecht weder daarheen te gaan. Toen de herfst kwam met zijn donkere regendagen en zijn lange avonden binnenshuis, begon Bianca zich dus min of meer eenzaam te gevoelen. „Oom Kees” bemerkte dit en beijverde zich om haar afleiding te bezorgen. Hij zocht oude boeken met platen voor haar op en vertelde haar mooie verhalen. Ook kocht hij een paar dozen met speelgoed, opdat zij maar aangenaam bezig kon zijn. Maar hetgeen Bianca miste, dat waren kinderen om mede te spelen. Indien zij altijd bij „oom Kees” ware geweest, dan zou zij dat gemis niet zoo sterk hebben gevoeld, maar bij den dokter was zij het anders gewoon geweest.

„Ik wilde, dat ik er wat op wist,” zei „oom Kees” op zekeren avond tegen Barbara, nadat Bianca naar bed was gegaan. „Ik zou het kind zoo gaarne meer afleiding en gezelligheid bezorgen.”

„Laat Tim een paar avonden in de week bij haar komen,” opperde de huishoudster. „Hij is wel is waar een paar jaar ouder dan zij, doch hij is een fatsoenlijke jongen. Zoo gij hem er iets voor geeft voor zijn zieke moeder, zal hij het gaarne doen, daar ben ik zeker van. Hij kan alleraardigst knutselen en weet heel wat spelletjes. Daarbij is het gemakkelijk, als hij hier is. Hij is handig en ik heb ook wel eens een

karweitje voor hem. En als het goed weer is, kan Bianca met hem somtijds een boodschap gaan doen in het dorp. Zij zal stellig schik in Tim hebben.”

„Oom Kees” vond het een goede gedachte. Hij nam de zaak niet lang in overweging. Hij besloot, den volgenden dag zelf naar Tim’s woning te gaan om het voorstel te doen. Tim en zijne moeder stemden beiden toe. En reeds den eersten Zondag den besten kwam Tim op bezoek. Hij had zich bijzonder netjes opgeknapt. Zijn haren stonden nog steiler overeind dan anders en zijn gezicht blonk van het zeepsop. Hij gevoelde zich natuurlijk heel voornaam, nu hij bij zulk een deftig heer op visite mocht komen. Eerst nam Barbara hem mede naar de keuken om zijn toilet eens na te gaan, of het wel den toets kon doorstaan. Zij had ook een goed bord eten voor hem weggezet in den oven van het fornuis. Tim was n.l. een beschermeling van Barbara ter wille van zijn zieke moeder, die een bijzondere vriendin van haar was. Nadat zij zijn toilet in orde bevonden en hij zich met het bewaarde eten voldoende versterkt had, werd Tim door Barbara de kamer binnengeleid. „Oom Kees” en Bianca waren over hem tevreden.

Bianca werd sedert dien dag vroolijker en meer spraakzaam. Zij dacht nu niet meer zooveel terug aan de omgeving van vroeger. Tim met zijn oolijk gezicht, zijn kwinkslagen en zijn luidruchtig gelach bracht

werkelijk als de derde man de spraak aan. Hij was er diep van doordrongen, dat hem tot taak was gesteld, Bianca aangenaam bezig te houden en hij kweet zich trouw. Het kind keek verlangend naar den avond uit, als Tim werd verwacht. „Oom Kees” had er schik in en zeide dit tegen zijn huishoudster. Barbara, trotsch op haar goed doorzicht, voelde zich voldaan, te meer wijl de zaak goede winst afwierp voor haar zieke vriendin. Want naarmate haar meester meer belang stelde in den knaap, naar die mate trok hij zich ook het lot van diens moeder aan.

En het moet tot zijn eer gezegd worden, dat Tim die belangstelling verdiende.

Hij was een goede jongen met een trouw en onzelfzuchtig hart. Hij hechtte zich inderdaad aan den ouden heer en aan het kleine meisje. En zoo kwam het, dat hij langzamerhand een deel ging uitmaken van het gezin.

Toen de winter voorbij was en de lente kwam, gevoelde Bianca zich zoo thuis bij den ouden man, dat zij niet meer naar haar vroegere omgeving terugverlangde. Wel bezocht zij den dokter bijna elke week, doch zij wenschte er niet meer te blijven. Met hart en ziel behoorde zij nu aan „oom Kees”, die haar een vaderlijke liefde toedroeg. Ook Barbara hield van haar. De oude vrouw zou Bianca hebben gemist, als deze er niet meer ware geweest. Het huis was.

door Bianca's komst eerst recht gezellig geworden. „Oom Kees” zeide, dat een klein groen blaadje zich had genesteld aan den ouden stam, die nu weer frisscher werd. Wanneer Bianca's vroolijke lach door het huis weerklonk of als zij met hare heldere stem de versjes zong, die zij op school geleerd had, dan zwol het hart van den ouden man van blijdschap en geluk. Hij wist dan, dat zij zich bij hem thuis gevoelde. Hij bedacht dan nieuwe genoegens voor haar en maakte nieuwe plannen voor den zomer. Het was een gelukkige tijd, dien zij zoo doorbrachten. Het groene blaadje ontwikkelde zich en werd een blad, teederlijk beschut door den ouden stam, waaraan het zich vasthield.

HOOFDSTUK XVII.

Her- en derwaarts gedreven.

Jaren gingen zoo voorbij. Bianca had nu reeds den zestienjarigen leeftijd bereikt. „Oom Kees” was zichtbaar verouderd. Zijn gestalte was gebogen, haar en baard waren sneeuw wit. Zijne handen werden beverig en zijn oogen zagen zoo helder niet meer. Maar zijn verstand was onbeneveld gebleven.

Barbara was gestorven. In haar plaats was een jong dienstmeisje gekomen. Bianca bestuurde nu de huishouding, gelijk Barbara het haar had geleerd. Zij verzorgde haar pleegvader met kinderlijke liefde en aanhankelijkheid en stond hem in alles ter zijde. Zij was de zon van zijn leven. Haar vroegere schroomvalligheid was zij geheel te boven gekomen. Zij bewoog zich nu vrij en ongedwongen.

Tim kwam nog altijd bij „oom Kees” aan huis. Thans echter niet meer voor gezelschap, maar alleen om diensten te verrichten. Hij was nu de oppasser van „oom Kees.” En de oude man kon geen trouwer knecht begeeren dan Tim. Deze was hem bepaald onmisbaar geworden.

Tim's zieke moeder leefde nog en sukkelde steeds voort. Bianca bezocht haar dikwijls, gelijk Barbara dat indertijd had gedaan. Tim was „de juffrouw” hiervoor zeer dankbaar.

En Bianca zelve zegende het oogenblik, waarop zij bij „oom Kees” in huis was gekomen. Wel was zij nog steeds met dankbare liefde aan den dokter gehecht en bleef haar overleden pleegmoeder bij haar in gezegende herinnering, maar — hoe het kwam, wist zij niet te verklaren — „oom Kees” had de grootste plaats in haar hart. Zij besepte, hoeveel zij aan hem verschuldigd was. Hij had haar van alles laten leeren, wat hij dacht, dat haar in haar latere leven te pas

komen kon. En daar zij een flinke stem en een zuiver muzikaal gehoor bezat, liet hij haar tweemaal per week muzikles nemen in de nabijgelegen stad. Reeds op diertienjarigen leeftijd maakte zij deel uit van een zangkoor, en „oom Kees” liet zich menigmaal des winters naar de stad rijden, wanneer er een uitvoering was. Hij zat dan zoo dicht mogelijk bij de tribune om de stem van Bianca te kunnen onderscheiden. En wanneer hij deze hoorde prijzen, klopte hem het hart van vreugde. Moeite noch kosten wilde hij ontzien, opdat zij haar talent ontwikkelen mocht. En hetgeen zij op de lessen leerde, herhaalde zij des avonds tehuis. Dit was voor den ouden man een groot genot. Onbeweeglijk zat hij in zijn armstoel voor zich uit te staren en te peinzen, wanneer zij voor hem zong. En wanneer haar lied geëindigd was, nam zij in haar vouwstoeltje naast hem plaats om de courant voor hem te lezen en hem een kopje thee in te schenken. De oude man kende dan geen grooter blijdschap dan die van zijn huiselijk geluk.

Op zekeren heerlijken lenteavond zaten zij buiten onder den appelboom. Het zoele avondwindje voerde een stroom van harmonische klanken tot hen over. De merel zong haar lied in den dichtbijzijnden kastanjeboom, die zijn rose-kleurigen bloesem over het grasperk strooide. De kikkers kwaakten in de sloten, de insecten gonsden, de vogels tjlpten, de

bladeren ruischten en uit de verte klonk het geluid der avondklokken. Het landvolk keerde huiswaarts na volbrachte dagtaak. Bianca had het theeblad buiten gebracht, op de tuintafel. Alles lokte uit tot een vrouwelijk gesprek.

„Wat zoudt gij er van denken, Bianca,” begon „oom Kees,” „als wij dezen zomer, indien God ons het leven spaart, eens een buitenlandsche reis gingen maken?”

Bianca sprong op. Een warme blos steeg haar naar het gelaat. Zij klapte in de handen van verrukking.

„Gij hebt in den laatsten tijd zoo ijverig gestudeerd, dat ge wel eens een belooning verdient. Nu, wat dunkt u? Hebt gij lust, de wijnbergen van Duitschland met mij te gaan zien?”

Het jonge meisje sloeg beide armen om den hals van haar pleegvader en drukte hem een kus op het gerimpelde voorhoofd.

„Het is bijna al te heerlijk om waar te kunnen worden,” zeide zij opgewonden. „En wanneer denkt gij te gaan, oom?”

„Nu,” antwoordde de oude man, „ik dacht, niet zoo heel lang meer te wachten. Mij dunkt, wij moesten gaan, eer het zoo heel warm wordt. Ik ben nog kras en vlug genoeg ter been om te kunnen klimmen. Bij groote hitte zou het bestijgen van de bergen mij echter te moeilijk vallen en ook voor u zou dat

minder goed zijn. Laten wij de maand Juni nemen. Wat dunkt u?"

„Dus over een groote maand reeds!" riep Bianca, steeds opgetogener bij het aangename vooruitzicht. Zij had nooit verre reizen gedaan. Slechts een enkele maal had „oom Kees" haar een dagje medegenomen naar de een of andere stad. En dus mocht het denkbeeld haar wel toelachen. Haar pleegvader genoot van haar vroolijk gezicht. Doch plotseling werd Bianca ernstig en gleed er een schaduw over het gelaat, als werd zij verontrust door een onbestemd voorgevoel van naderend leed. Zij vouwde haar handen en legde ze zoo op den schouder van den ouden man. Peinzend blikten haar groote oogen op hem neder.

„Wat is het kind?" zei „oom Kees".

Hij hief het gelaat tot haar op en zag haar vragend aan.

„Oom!" zei Bianca, en er lag een bijzondere klank in haar woorden, „gij placht mij vroeger het groene blaadje te noemen aan uw ouden stam. Ik dacht opeens, welk een beteekenisvolle naam dit is. Want het groene blad wordt door den stormwind dikwijls afgerukt en her- en derwaarts gedreven over de aarde. Zou het met mij ook zoo moeten gaan?"

De oogen van den ouden man werden vochtig. Een diepe ontroering maakte zich van hem meester. Ja, het stond te voorzien, dat 's levens stormen ook

haar zouden beroeren. Zoolang hij er was, had zij niets te vreezen. Maar wat zou er in de toekomst van haar worden? Hoe zou het later met haar gaan? De wereld is koud en wreed. Niet alle harten kloppen meedoogend en liefdevol voor een arme, verlatene wees. Alleen en onbeschermd zou hij haar achterlaten. Kwam zij dan onder wereldsche menschen, wat zou daar haar deel zijn? Zonder klinkenden naam zou zij niet worden opgenomen. En Bianca had zulk een naam niet. Zij had geen afkomst. Zij wist van haar ouders niet af. En zoo zij iets van hen geweten had, zij zou er zich over hebben geschaamd. Zoolang de sluier over haar geboorte bleef hangen, zoolang hij haar zijn pleegkind noemde, zoolang stond haar geen kwaad te wachten. Maar „oom Kees” zag het oogenblik komen, waarop zij alleen zou staan, wanneer hij door den dood werd weggenomen. Had dokter Gerhard hem niet verzekerd, dat zij nimmer gelijke rechten met zijne kinderen zou ontvangen! „Oom Kees” kon haar geld nalaten en haar een positie laten innemen in de maatschappij. Doch hij kon haar niet beschermen tegen achterklap. En daarenboven had hij van den dokter vernomen, dat Bianca een broeder bezat, enkele jaren ouder dan zij. Zoo deze in het wilde was grootgebracht, volleerd in alle slechtheid, en het lot hem in latere jaren eens haar levenspad deed kruisen! Zij, opgevoed in een beschaafden kring,

gevoelig voor wat goed was en waar! Tot welk leed was zij nog voorbestemd?

Hij boog het hoofd, opdat zij de tranen niet zou zien, die opwelden in zijn oogen. Teeder streefde hij de hand, die op zijn schouder rustte. Zij bleef op hem neerzien met een uitdrukking van teedere liefde in hare oogen. Toen begreep zij, dat zij het voorwerp was van droevige gedachten.

„Kom!” zeide zij, en streek de lange lokken terzijde, waarmede de avondwind speelde, „kom, oom! laat ons naar binnen gaan, het wordt kil.”

„Oom Kees” poogde zich van zijn ontroering los te maken en stond langzaam op. Bianca nam het theeblad en droeg het in de kamer. En een oogenblik later weerklonk haar heldere stem, en zong zij een geliefkoosde melodie. De oude man streek zich met de bevende hand over de oogen om er de tranen weg te wisschen. Toen ging ook hij naar binnen.

Buiten gingen de vogels ter ruste. Een enkel zangvogeltje bleef nog zitten op een wiegelenden tak en voltooide zijn avondlied. Toen Bianca de glazen deur van de veranda sloot, voer de wind door de toppen der boomen. Een enkel blaadje viel neder, werd weer opgenomen en nu her-, dan derwaarts gedreven. Bianca zag het en herkende in dat blad haar toekomstig lot: her- en derwaarts gedreven.

HOOFDSTUK XVIII.

Omringd van Engelen.

De maand Juni kwam en bracht heerlijk weder. Alles jubelde daarbuiten. Heel de natuur was getooid in zomerdos. Dit was de tijd, door Bianca met zoo-veel verlangen verbeid. Nu gingen zij op reis. Weken vooruit had Bianca haar toebereidselen gemaakt. De groote koffer stond gepakt. De kikkers in de sloot en de eenden in den plas deelden in Bianca's vreugde, toen zij op den morgen van hun vertrek nog eens van alles afscheid nam. De vogels in het struikgewas en hoog in de boomen floten hun morgenlied blijder dan anders. Zelfs de kleine musschen op de breede haag tjlpten haar vriendelijk toe. De zon wierp een helderen glans over het witte kiezelpad en bescheen Bianca's gelaat. Zij liep naar het hondenhoek om nog eens den grooten waakhond te streelen, die vast aan den ketting lag en luid blaffende haar zijn leedwezen te kennen gaf over haar vertrek. Bianca's oogen straalden van geluk. Zij geleek een menschgeworden zonnestraal. Haar geheele persoon was opgenomen als in een bundel van licht. Het grijze reiskleedje en de witte strooiedoed op het donkere haar kleedden haar

allerlieftst. Nooit had de natuur haar zoo heerlijk toegeschenen als thans. Dien morgen zou zij nooit vergeten. Hij was bestemd om een keerpunt te worden op haar levensweg. Wat daarachter lag, was kalm en stil, gelijk het zacht vlietende beekje, dat slechts eens van richting verandert om daarna weder gelijkmatig verder te vloeien. Doch nu zou een sterke windvlaag het tot op den bodem beroeren.

De eerste paar weken gingen voor de reisgenooten aangenaam voorbij. Het weder hield zich goed. Zij genoten van de zuivere lucht en van de prettige afwisseling, welke zulk een tijd medebrenkt. „Oom Kees” voelde zijn krachten aansterken en de berglucht oefende ook op Bianca een heilzamen invloed. Veerkrachtig en vroolijk beklom zij de bergen, „oom Kees” aan haar arm medevoerende. Dan neuriede zij de liederen, waar de oude man zooveel van hield. Soms bracht zij hem op een mooie plek, waar hij een schoon vergezicht genoot, en klom alleen naar boven. Als hij haar noodig had, was zij in een oogwenk weer bij hem terug. En hoe meer zij genoot, hoe grooter de vreugde was van haar pleegvader.

Op zekeren zonnigen morgen waren zij er vroeg op uitgegaan: „Oom Kees” deed gaarne een wandeling in den morgenstond en Bianca versliep zich nooit. Trouw was zij aan zijn zijde, wanneer hij haar bij zich wenschte. Nu bestegen zij een niet zeer hoogen

berg. Maar halverwege gekomen begon de oude man zeer moede te worden en verlangde te rusten. Bianca zocht een aangenaam plekje voor hem uit, waar de kruiden, nog vochtig van den dauw, hem tegengeurden.

„Ik klim naar boven,” riep Bianca hem toe, „maar ik ben dichtbij, oom! Zoo gij uw hoofd omwendt en mij roept, versta ik u, al kunt gij mij niet zien. Wees dus niet bezorgd.”

Zoo hem toeroepende, stapte zij met lichten tred bergopwaarts. Zij hield haar hoed in de hand. De morgenwind gleed haar door de glanzende lokken en hief ze speelsch omhoog. Het klimmen bracht een ongewonen blos op haar jeugdig, lief gelaat en deed haar oogen stralen van genot. Zij droeg een dun zomerkleedje en zag er even bevallig uit als de bevallige morgenstond zelf. De dauw lag nog op gras en kruiden, doch in de zonnewarmte begon hij te verdampen. En de bloemen, als waren ze blijde, nu de nacht voorbij was en de zon haar wakker kuste, hieven vroolijk de hoofdjes omhoog. Heel de omgeving stemde tot jubelen en loven. Nog een paar stappen, en Bianca had den top bereikt. Zij wilde zoo gaarne de zon de rivier zien beschijnen, die in de laagte als een zilveren lint zich slingerde door de groene vlakte. Maar plotseling stond zij verbijsterd stil. Zij had niet verwacht, dat er iemand in haar

nabijheid was, en nu stond zij opeens tegenover een vreemdeling. Het was een jonge man van omstreeks twintig jaar. Hij schilderde. Hij was gezeten op een laag bankje, de schildersezels stond voor hem. Met vlugge hand ontwierp hij een ruwe schets van het dorp aan zijn voet. Hij schrikte bij de onverwachte verschijning van het jonge meisje, een blos kleurde zijn gelaat, zijn blik hing als geboeid aan haar gestalte. Toen rees hij overeind en boog voor haar.

„Ik geloof, dat ik u heb doen schrikken?” zeide hij met een vriendelijken glimlach. „Gij hadt hier niemand verwacht. Het spijt mij waarlijk!”

„O,” antwoordde Bianca, verlegen blozend, „het is niets. Maar ik had niet gedacht, hier nu reeds iemand te vinden. Het is nog zoo vroeg.”

„Toch niet te vroeg voor u om reeds hier te komen,” zeide de jonge man lachende. „Nu, gij ziet, dat gij niet de eenige zijt, die van vroeg opstaan houdt. Gij zijt zeker evenals ik met den leeuwerik opgestaan om het kriecken van den dag te zien. Maar ik moet zeggen, dat ik bewondering voor u gevoel. Niet alle jonge dames doen het u na om reeds bij zonsopgang den berg te beklimmen. En dat zoo alleen. Gij zijt niet bang ook.”

„O neen, ik ben niet alleen,” zei Bianca vlug. „Daar beneden zit mijn oom. Hij was moe en rust nu wat uit.”

Zij wees in de richting waar „oom Kees” zat. De schilder keek omlaag en ontdekte, waar de oude man zat. Het zonlicht speelde met diens zilveren haren.

„Ik kan mij begrijpen, dat het klimmen hem vermoeit. Maar hindert het u niet? Hier is mijn stoeltje. Rust een weinig uit. Gij hebt hier een prachtig vergezicht.”

Maar Bianca wilde niet gaan zitten. Onwillekeurig sloeg zij een blik op zijn schets. Hij zag het en toonde haar zijn werk. Zij vond het mooi en toonde veel belangstelling, hetgeen hem niet weinig streefde. Hij vertelde haar, dat hij de schetsen, welke hij des zomers ontwierp, des winters tehuis afwerkte. Dat moest hij doen voor zijn brood. Bianca luisterde aandachtig.

„Schildert gij misschien ook?” vroeg hij.

„Neen,” zeide zij, „die gave bezit ik niet. Ik houd echter van mooie schilderstukken, evenzeer als van muziek.”

„O! dus zingt gij?”

Bianca glimlachte verlegen. Zij had haar eigen talent verraden, alsof zij daarmee pronken wilde. Terwijl zij nog op een antwoord zon, hoorde zij de stem van „oom Kees”, die haar riep. Met een korten groet nam zij afscheid van den schilder en daalde den berg af. De jonge man keek haar na. Hij zag, hoe zij bij den ouden man neerknielde en haar gelaat

tot hem overboog. De zon wierp een lichtglans over de gouden lokken van het jonge meisje en de zilveren kruin daarnaast. Een liefelijk tafereel, jeugd en grijsheid zoo vereenigd te zien.

Bianca hielp „oom Kees” overeind en samen daalden zij de helling af. De schilder oogde hen na, tot zij uit het gezicht waren verdwenen. Toen keerde hij tot zijn werk terug. Maar het wilde niet vlotten, telkens dwaalden zijn gedachten af. Eindelijk wierp hij zijn penseel weg, ging op den grond liggen, en staarde in de verte. Daar, bij een kromming van den weg, werd hij het tweetal weder gewaar. „Ik zou er een schilderij van kunnen maken,” peinsde hij, „van dien ouden man en dat liefallige jonge meisje. Zij moesten op den top van een berg staan. Beneden hen een gapende diepte, boven hen een blauwen hemel met wazige wolken, en daaruit afdalende Hemelsche lichtgestalten, beschermende engelen Gods. Daar zou ik naam mee maken. 't Is een geheel nieuwe, frissche gedachte. Want — zoo peinsde hij verder — dat moet zoo zijn: al mogen zij onzichtbaar wezen, engelen zweven om hen heen. Het was, als zag ik ze daareven trillende in het zonlicht, dat hen omgaf, rein als leliën, met zilverglans omsluierd.” Hij keek naar den hemel, naar de blauw-witte wolken, als zocht hij hen daar nog terug. Toen maakte hij zich los uit zijn gepeins. Hij stond op en beproefde ander-

maal te werken. Maar zijn verbeelding speelde hem parten. Hij kon niet aan den gang komen. De nieuwe schilderij hield hem vast. „Omringd van Engelen” zou er onder staan. En zachtkens neuriede hij de regels:

„Laat Uw Eng'len mij omringen,
„Als verzoeking mij genaakt,
„Als het lijden en de smart
„Binnen mij te zamen blaakt.”

Toen pakte hij zijn werk bijeen, sloeg den schilders-ezel dicht en daalde den berg af, steeds bezielde met het denkbeeld van zijn nieuwe schilderij. En zijn schoon gelaat, omlijst door het golvende, donkere haar, bloosde als de ochtendgloed. Zijn oogen straalden van bezieling bij de gedachte aan het nieuwe werk, dat hij beginnen wilde en dat voorstellen zou: den ouden man en het jonge meisje, door engelen omringd.

HOOFDSTUK XIX.

Bewaard door de kracht Gods.

Veertien dagen zijn na deze ontmoeting voorbijgegaan. „Oom Kees” en Bianca zijn naar een andere plaats vertrokken. Het weder was minder gunstig geworden. Het regende onophoudelijk. Van uitgaan kon geen sprake zijn. „Oom Kees” was genoodzaakt om thuis te blijven. En Bianca, die hem ongaarne alleen liet, zocht hem zoo goed mogelijk binnenshuis te vermaken. Het was den ouden man goed, als zij maar bij hem zat met haar boek of een of ander handwerk. Zij waren nu reeds drie weken op reis. En omdat het weer zoo tegenviel, begonnen zij reeds over teruggaan te denken. Het was avond. Den geheelen dag had het gestortregend. Nu was de lucht wat opgeklaard en het regenen had opgehouden. Bianca had het raam opgeschoven en staarde naar buiten. De frissche lucht kwam haar tegen, zoo gaarne zou zij nu eens een wandeling maken. „Oom Kees” zat in een grooten stoel te dommelen. Hij had na den eten een sigaar opgestoken, doch deze was uitgegaan tusschen zijn vingers en Bianca had haar op de tafel gelegd. Zij keek naar hem en overwoog, of zij hem

niet een uurtje alleen zou kunnen laten. Het geritsel van haar kleedje deed den ouden man echter opzien. Hij vroeg, of zij tegen hem gesproken had. Toen, alsof hij haar gedachte geraden had, zeide hij: „Gij moest eens een luchtje gaan scheppen, mijn kind. Gij zijt den geheelen dag niet buiten geweest. Ik geloof, dat het nu droog is. Ik hoor ten minste den regen niet meer tegen het raam. Het zal u goed doen. Kom, ga er maar eens op uit. Ge behoeft u om mij niet te bekommeren. Tegen dat ik mijn slaapje uit heb, zult gij wel terug zijn, nietwaar? We kunnen dan samen theedrinken.”

Een oogenblik later had Bianca haar hoed opgezet en bevond zij zich buiten. Zij liep den tuin door, het hek uit, en was weldra op weg. Zij kwam de werklieden tegen, die op weg waren naar hun woningen. Wat zouden die vrouwen en die kinderen straks blijde zijn! Bianca zou dat wel eens willen zien. Zij keerde zich om en volgde de mannen. Reeds van verre hoorde zij de stemmen van kinderen. Deze speelden in de tuintjes voor hun woningen en de moeders stonden in de deur te breien en meteen het spel der kinderen gade te slaan. Bianca zag, hoe de kinderen ophielden met spelen en hun vaders tegemoet snelden, en daarna in triump naar huis geleidden. Dat was aardig! Onwillekeurig ontsnapte haar een zucht bij de gedachte dat zij nooit zoo haar vader had begroet. De man,

dien zij haar vader had genoemd, was maar een vreemde geweest. En hoe jong was zij nog, toen zij dit vernomen had. Toch dacht zij met liefde en eerbied aan dokter Gerhard.

In de huizen werden nu de lichten ontstoken. Bianca besloot, om het dorp heen naar huis te gaan. „Oom Kees” zou nu wel naar zijn thee verlangen. Bianca was niet vreesachtig. Toch bleef zij plotseling als aan den grond genageld staan, geheel verstijfd van schrik. Uit het donkere kreupelhout op eenigen afstand drong een kermend geroep tot haar door. Zij zag een zwarte gedaante wegvluchten en verdwijnen. Zij hoorde het kloppen van haar hart. Wat was dat? Wie school daar zoo haastig weg? Naar de kleeding te oordeelen was het een vrouw. Zou zij teruggaan naar het dorp? Ja! Bianca keerde zich om en liep, zoo snel haar voeten haar dragen konden. Doch opeens stond zij weer stil. Een zacht, klagend geschrei trof haar oor. Het klonk als een bede om erbarming. En het was een vrouw, dat hoorde zij thans duidelijk aan de stem. En klotste daar geen water? Was daar een ongelukkige, die den dood zocht door zich te verdrinken?

Bianca schudde alle vrees van zich af en ijldde naar de plaats, waar zij het gekerm had gehoord. Achter het kreupelhout bevond zich inderdaad een vijver. En aan den rand daarvan zat, met de voeten in het

water, een vrouwelijke gestalte, diep ineengedoken. De vrouw was uitgegleden en in het water geraakt, en dat had Bianca gehoord. Op het geluid der naderende voetstappen hief zij het hoofd op en zag het jonge meisje aan. Maar al de angst en schuwheid week van Bianca, toen zij de deerniswekkende uitdrukking dier oogen zag, die in de hare blikten. Een onuitsprekelijk gevoel van medelijden vervulde haar.

„Doe dat niet!” riep Bianca smeekend uit. „Och, doe dat niet!” Zij begreep, met welk plan de vrouw zich bezighield. „Gij moogt dat niet doen. Uw leven is te veel waard, en gij hebt een ziel, die verloren gaat, als gij dat doet.”

Zachtkens legde zij de hand op den schouder der vrouw en zag met tranen in de oogen op haar neder.

„Die is toch al verloren,” zeide de vrouw norsch, „tenminste als ik een ziel heb, hetgeen ik nog niet weet. En voor u mag het leven waarde hebben, voor mij heeft het dat niet. Wat kan mij het leven schelen en alles op de wereld? Er is geen mensch, die zich om mij bekommert. Niemand zal het zich aantrekken, als ik dood ben. En het is beter dood te zijn dan zulk een leven te leiden. Dan is het lijden uit.”

„Neen, neen, dan is het niet uit,” zeide Bianca. „Na den dood begint het leven pas: eeuwig wèl, of eeuwig wee. En als gij er hier een einde aan maakt, kunt gij niet verwachten, dat het daar goed met u

zal zijn. God laat niet met zich spotten. Want wat de mensch zaait, dat zal hij ook maaien, zegt de Bijbel. En wij allen moeten geopenbaard worden voor den Rechterstoel van Christus, opdat een iegelijk wegdrage, hetgeen door het lichaam geschiedt, naardat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad. O, bedenk dat!”

Een huivering voer de vrouw door de leden. Die woorden vervulden haar met schrik. Er scheen plotseling iets voor haar geest op te doemen. „O,” riep zij uit, „die Rechterstoel, ja, dat is vreeselijk. Als die er niet was, had ik het al lang eerder gedaan. Maar ik weet niet, hoe het dan voor mij zal zijn. Hier weet ik het, want ik stond eenmaal terecht en werd opgesloten maanden lang. Maar dáár zal het, denk ik, nog wel erger zijn. En er zal niemand wezen, die voor mij pleit, zooals toen nog gebeurde. Er is niemand, die iets om mij geeft.”

„Christus geeft om u,” zeide Bianca, met trilling in haar stem. „Hij heeft u lief en Hij wil u redden. Hij zal ook voor u pleiten, wanneer gij eenmaal voor Gods Rechterstoel zult moeten verschijnen. Maar Hij zal dat niet doen, wanneer gij zelve een einde aan uw leven maakt en ongeroepen voor God verschijnt. Dan zal Hij zeggen: Ga weg van Mij, Ik heb u nooit gekend, Ik ken u niet, vanwaar gij zijt.”

De vrouw zweeg en zat onbeweeglijk. Blijkbaar luisterde zij en dacht zij na. Haar houding moedigde

Bianca aan. Zij ging voort: „Hij, Jezus Christus is de allerbeste voorspraak. Hij bidt voor ons bij God. Want Hij zegt: Vader, Ik wil, dat, waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij .gegeven hebt.”

„Maar voor mij zal Hij dat niet doen,” riep de vrouw wanhopend uit. „Wat is er aan mij gelegen? Zoo gij mijn geschiedenis kendet, zoudt gij het niet de moeite waard vinden, zooveel woorden om mij te verspillen.”

„Maar uw ziel, uw onsterfelijke ziel is kostelijk in de oogen des Heeren,” zeide Bianca. „Geloof dat toch! Dat gij reeds eerder dit treurige voornemen hadt en er niet toe komen kondet om het te volbrengen, dat bewijst reeds, dat gij bewaard werdt, bewaard door de groote kracht Gods. Kom, sta op, en ga met mij mede. Verlaat deze plaats. En ik wil zien, wat ik voor u doen kan.”

De vrouw rees langzaam overeind en volgde Bianca. De maan brak door de wolken en bij het licht, dat zij van zich straalde, zagen de beide bleeke gezichten elkander aan. En de lippen der vrouw herhaalden werktuiglijk als in een droom: „Bewaard door de kracht Gods.”

HOOFDSTUK XX.

De sluier opgelicht.

Bianca dacht er niet lang over na, wat haar te doen stond. Zij nam de vrouw mede naar huis. Het was reeds donker, toen zij in het hotel terugkeerde. Reeds van verre zag zij het licht in de kamer van „oom Kees”. De bediende had de lamp voor hem opgestoken. Bianca liep de trap op, en de vrouw volgde haar. Doch toen zij de kamer binnenging, bleef de vrouw achter de deur staan. Door een kier kon zij zien wat er binnen voorviel, zonder zelve gezien te worden. De oude heer zat bij de tafel met zijn rug naar de deur. Het theeblad stond klaar, de thee was gezet, vóór hem lag de courant, Bianca trad op hem toe, boog zich over hem heen en kustte hem. Maar toen hij haar handen aanraakte, voelde hij, hoe koud deze waren. En toen hij haar aanzag, schrikte hij van haar bleeke gezicht. Ook meende hij de sporen van tranen te ontdekken.

„Gij zijt lang uitgebleven, kind,” zeide „oom Kees”. „En wat is u overkomen? Gij zijt zoo wit als marmer en uw handen beven. Wat is er gebeurd, dat u zoo ontsteld heeft?”

„Een arme, ongelukkige vrouw!” riep Bianca uit, plotseling in tranen losbarstende. Zij kon haar gevoel niet meer bedwingen. „Ach, oom! heb medelijden met haar. Zend haar niet weg, maar doe iets voor haar!”

„Haar wegzenden, kind?” zeide „oom Kees”, geheel ontsteld door Bianca’s ontroering. „Maar waar is zij dan? En wie is zij?”

„Zij is hier,” riep het jonge meisje, snelde naar de deur, deed deze geheel open en trok de vrouw de kamer in.

Nog nooit was „oom Kees” zoo uit zijn doen geweest. Hij staarde de vrouw aan, als ware zij een geestverschijning. Met zijn door ouderdom nog niet geheel verduisterde oogen zag hij, hoe haveloos, hoe bleek en ellendig zij was. De oude man was sprakeloos. Bianca knielde naast hem neder en vertelde hem in enkele woorden de ontmoeting, die zij had gehad. „Oom Kees” luisterde bewogen toe. En toen Bianca uitgesproken had, zeide hij: „Dus gij hebt een ziel van den dood behouden, mijn kind! een ellendige van het verderf gered. God zij geloofd, die u tot haar zond. Zeker wil ik aan haar doen wat ik kan. — Ga zitten, vrouw, en vertel mij uw geschiedenis. Maar geef haar eerst wat te drinken. En de bediende moet haar brood of iets warms te eten brengen. Dan mag zij vertellen.”

De bediende was niet weinig verbaasd op het gezicht dier havelooze, verwilderde vrouw. Hij voldeed echter aan het verlangen van „oom Kees” en bracht de vrouw naar beneden. Doch toen hij met een bord opgewarmd eten bij haar kwam, bedwelmde zij door den geur daarvan en werd flauw. De man gaf haar nu spoedig een weinig wijn te drinken, waarvan zij weder bijkwam. Maar zij kon niet eten. Zij had in zoo langen tijd geen warm voedsel genoten.

Terwijl de vrouw beneden was, overlegde „oom Kees” met Bianca, wat er gedaan moest worden. De hotelhouder zou zulk een havelooze vrouw geen nacht in huis willen houden, al zou „oom Kees” er ook dubbel voor betalen; de andere gasten zouden het niet aangenaam vinden. Maar het kon in ieder geval met hem worden overlegd. „Oom Kees” liet hem dus door den bediende om een onderhoud verzoeken en vertelde daarbij het geheele voorval. De hotelhouder zag er minder bezwaar in dan zij hadden gevreesd. Er was op zolder nog een afgeschoten kamertje, dat als bergplaats werd gebezigd, doch dat zeer geschikt voor dit doel kon worden ingericht. Als de oude heer het goedvond, kon de vrouw daar slapen, zonder dat de andere gasten het behoefden te weten. De hotelhouder wilde „oom Kees”, die ruim betaalde, hierin gaarne ter wille zijn. De zaak werd dus tot wederzijdsch genoegen geschikt en morgen konden

er verdere maatregelen worden genomen. Allereerst wilde „oom Kees” echter de geschiedenis der vrouw kennen. Maar zij was zóó uitgeput, dat haar verhaal tot den volgenden morgen moest worden uitgesteld.

Dien nacht sliep „oom Kees” niet zoo goed als anders. Hij dacht na over hetgeen gebeurd was en overlegde, dat het Gods voorzienigheid was geweest, die Bianca op dat oogenblik op die plaats had gebracht. Wat wilde God nu verder? Voorloopig troostte hem de gedachte, dat die ellendige vrouw nu door zijn toedoen op een goed bed mocht slapen en het was hem, als hoorde hij een zachte stem tot hem zeggen: Zalig zijn de barmhartigen, want hun zal barmhartigheid geschieden. Die woorden werden slechts gefluisterd en zij waren alleen door het zielsoor verneembaar, maar de oude man glimlachte, want hij wist, wie ze had gezegd.

Het was laat in den morgen, toen de vrouw ontwaakte. Bij het zonlicht zag zij er nog meer verwilderd uit dan den vorigen avond. Bianca gaf haar, toen zij in de kamer kwam, een stoel en zorgde, dat zij alles kreeg, wat haar verkwikken kon. Toen vertelde de vrouw haar geschiedenis.

Zij was weggelopen uit een Zigeunerkamp, waar men haar had mishandeld en gedreigd met den dood. Zij had in dat kamp ook alles verloren, wat haar

eens aan het leven had gebonden. De dood en het leven hadden die scheiding bewerkt.

Zij was, na haar ontvluchting, al slechter en slechter geworden. En eens bij een mislukten diefstal was zij door de politie gevat; zij had terechtgestaan en gevangen gezeten. Na dien tijd was zij steeds ellendiger geworden. Haar volk was weggetrokken; waarheen wist zij niet. Half verhongerd en eenzaam zwierf zij rond, bedelende om brood. Zoo was zij meer dan eens tot het rampzalig besluit gekomen om een einde aan haar leven te maken. Dat zij daar niet eerder toe overgegaan was, kwam omdat er nog altijd een flauwe lichtstraal in haar duisternis scheen. Die lichtstraal was de hoop van iemand weder te vinden, dien zij eenmaal zeer had liefgehad en die beloofd had, haar uit haar ellende te zullen verlossen. Hij zou terugkomen en haar zoeken, dit was zijn belofte geweest. En zij was er van verzekerd, dat hij woord zou houden, maar het was zoo lang geleden en nu verflauwde de hoop, ja, somtijds doofde deze geheel uit. Zoo hij maar terugkwam! Zoo zij hem maar terugzag! Dan was het voor haar nog de moeite waard om te leven. Hij was de eenige schakel, die haar aan het leven bond. En nu vertelde zij van een gestorven vriendin, de moeder van den knaap, naar wien zij zoo verlangde; van het lijden en den vroegen dood van die vriendin; hoe deze, uit vrees voor haar

man, haar jongste kindje, een meisje, had verkocht; hoe het haar laatste opdracht aan haar zoon was geweest, zijn zuster op te sporen en hoe die zoon was heengegaan om die opdracht te vervullen. Die zoon was het, die aan de arme zwerveling beloofd had, na het opsporen zijner zuster, weder tot haar te zullen keeren om haar nimmer te verlaten. Doch nu had zij hem sedert nooit weer gezien.

„En hoe heetten die moeder en die knaap?” vroeg de oude heer als in een droom, verbijsterd en verward. Het was hem als had hij een kluwen in handen waarvan de draad zich langzaam ontrolde.

„Die knaap,” zeide de vrouw, „heette Allonza, zijn moeder was Minka, en het kindje, dat zij verkocht aan rijke, vreemde menschen, dat kindje heette Bianca.”

Een kreet ontsnapte aan beider lippen. Een groote bleekheid kwam op hun gelaat. „Oom Kees” rees overeind in zijn stoel en keek, als een steenen beeld, star en strak voor zich uit. Bianca sprong op en stond onbeweeglijk tegenover de vrouw.

„En hoe heet gij?” vroeg zij eindelijk met heesche stem en trillende lippen.

„Ik?” zeide de vrouw. „Mijn naam is Louise, maar zij noemen mij Luigi.”

HOOFDSTUK XXI.

Een levensdroom.

Twee dagen later keerden „oom Kees” en Bianca naar hunne woonplaats terug. Zij namen Luigi mee. Bianca had voor rekening van haar pleegvader nieuwe kleren voor haar gekocht, zoodat Luigi, ofschoon vervallen, er nu toch ooglijk uitzag. Rust en versterkend voedsel hadden haar reeds goedgegaan. De oude heer wilde haar vooreerst als dienstbode bij zich behouden, want nu hij wist, in welke betrekking zij tot de moeder van Bianca had gestaan, kon hij het niet over zich verkrijgen om haar onder vreemden te doen. Bianca was met deze schikking zeer ingenomen. Zij was dus dat verkochte kind! En Luigi had haar moeder gekend, had aan haar ziekbed gezeten en haar laatste woorden gehoord! Ook had zij nog een broeder, volgens Luigi’s beschrijving een schoone knaap met donkere oogen en krullend haar, en zacht van karakter! Bianca zag dien in haar droomen. Nog nooit had zij zoo gelukkig gedroomd.

De arme Luigi had veel geleden, sinds Allonza haar verlaten had. Het leven was hard voor haar geweest, schier te hard. Daarom had zij het van zich

af willen werpen. Maar God had het haar verhinderd, Zijn hand had haar teruggehouden. De woorden, door Bianca gesproken, hoe wonderlijk zij haar ook in de ooren klonken, hadden haar een gevoel van rust aangebracht. Was dat alles waar? Was er iemand, die haar liefhad, die wel om haar gaf? Iemand, die niet haar verderf, maar haar leven bedoelde? Christus geeft om u, had Bianca gezegd, Hij zal voor u pleiten, wanneer gij eenmaal voor Gods Rechterstoel zult verschijnen. Vreemd! Dien naam Christus had Minka ook uitgesproken in de ure van haar sterven. Luigi herinnerde het zich als den dag van gisteren. Zelve was zij van schrik vervuld geworden, toen Allonza die woorden las. Maar Minka hadden zij geen schrik aangejaagd, Minka hadden zij met blijdschap vervuld. En in stillen vrede was deze gestorven, met een glimlach om de lippen en een glans in de brekende oogen. Luigi had dit alles aan Bianca verteld. En het jonge meisje had geluisterd met bleek gelaat en betraande oogen. Het scheen haar troost te geven, de gedachte, dat haar moeder die woorden gesproken had: „Hij is een verzoening voor onze zonden. Hij is een verzoening voor mij.” Luigi had nimmer de beteekenis dier woorden verstaan. Hoe zou zij ook? Maar nu begon zij te begrijpen. In haar hart ontkiemde een nieuw leven, nieuwe gewaarwordingen en nieuwe verlangens. Naast de liefde,

waarmede zij zich aan Bianca hechtte, werd een andere liefde geboren, grooter en sterker en machtiger : de liefde tot den Heiland, tot Hem, die in haar nood op haar had nedergezien. Zachtkens ontwaakte dit nieuwe leven in Luigi. En de arme, verwaarloosde, diep schuldige zondares werd een Magdalena aan de voeten van Jezus.

Luigi kon zelve niet lezen. Maar menig stil avonduur, wanneer „oom Kees” reeds ter ruste was gegaan, las Bianca haar voor uit den Bijbel en vertelde haar van Jezus, van Zijn groote, opzoekende zondarliefde, Zijn eindelooze erbarming voor ellendigen en bedreefden, Zijn genade, machtig om te behouden. En de arme, heidensche Luigi smolt weg in aanbidding.

Luigi kon eerst moeilijk wennen aan de orde en den regel van het gewone, huiselijke leven. Langzamerhand ging dit echter beter. Zij deed haar best om het Bianca naar den zin te maken. Met kinderlijke angstvalligheid lette zij op haar wensch en wil. En voor den ouden heer koesterde zij een dankbare vereering, te groot om in woorden te brengen. Soms viel het haar moeilijk te gelooven, dat uit het kleine, teere wezentje, hetwelk zij in Minka's armen had zien liggen, het groote, slanke meisje was gegroeid, dat zij in Bianca had wedergevonden.

Wat Bianca betreft, het denkbeeld, dat zij in een Zigeunerkamp geboren was, schokte wel is waar haar

ijdelheid, maar de gedachte aan haar moeder en haar broeder maakte het meer dan goed. Of zou zij zich schamen over een moeder, die haar zoo lief had gehad; over een broeder, die nu reeds jaren naar haar zocht? Allonza te zien, dat werd nu de droom van haar leven, haar vurigste wensch en gebed. Nu God Luigi op haar pad had gevoerd, zou zij Allonza ook wel vinden. „Oom Kees” plaatste een oproeping in verschillende bladen. Doch tevergeefs. Weken en maanden gingen voorbij. Reeds was een jaar vervlogen en nog hadden zij van Allonza geen spoor ontdekt. Hem te vinden bleef Bianca's levensdroom.

HOOFDSTUK XXII.

Boven de sterren.

't Is een koude winteravond. In de gezellige, goed verlichte en verwarmde huiskamer staat Bianca. Het heldere haardvuur werpt een vroolijken glans op haar gelaat. Zij is gekleed in een wit neteldoeksch kleedje. Het haar heeft zij heden met meer dan gewone zorgvuldigheid opgemaakt. In haar ceintuur draagt zij een donkerroode roos. De kleur der bloem wedijvert met den bos op haar gelaat.

Bianca is in spanning. Haar oogen schitteren met een buitengewonen gloed. Haar handen beven, nu zij een muziekblad van de tafel neemt en dit nog even inziet. Het is dan ook een ongewone avond voor haar. Voor het eerst zal zij in het openbaar alleen zingen. Geen wonder, dat verschillende gewaarwordingen bij haar opkomen. Straks zullen de oogen eener groote schaar op haar, op haar alleen gevestigd zijn. Er is op dit oogenblik geen ijdel gevoel van zelfverheffing in Bianca's hart. Neen, zij weet, van Wien zij die schoone stem ontvangen heeft en haar hart buigt zich neder voor Hem, Wiens nabijheid zij noodig heeft, om Wiens kracht zij smeekt. En evenals de dauwdroppeel neerdaalt op de roos, zoo daalt in haar ziel een liefelijke kalmte, een vredige rust.

't Is stampvol in de zaal. Alle plaatsen zijn bezet. „Oom Kees” zit vooraan; naast hem dokter Gerhard en Lize. Het zangkoor neemt plaats op het platform. Er wordt een viool gestemd. Het wordt stil in de zaal. De uitvoering vangt aan. Eerst zweven de tonen door de zaal, maar zij zwellen aan tot één vol, geweldig accoord, nu dalend, dan rijzend, als de golven der zee. Plotseling breekt de geweldige stroom, alsof een hevige windvlaag de golven deed breken tegen de kust. Slechts een enkele toon ruischt zachtkens

voort, om langzaam weg te sterven, als het naklotsen van één enkele golf, die een klaaglied zingt. Dan eindigt hij in een zucht. Een doodsche stilte heerscht onder de toehoorders. Ademloos heeft men geluisterd. Dan — temidden van die voelbare stilte klinkt plotseling een hooge meisjesstem, helder en zuiver als glas, als een profetie van vrede en hoop:

- „Boven de starren, daar zal het eens lichten,
 „Daar wordt uw hopen verlangten voldaan,
 „Daar zal het lijden des harten eens zwichten,
 „Daar zal de vreugde voor eeuwig bestaan.
- „Boven de starren verdwijnt eens het duister!
 „Daar ziet gij 't alles ontraadseld, onthuld;
 „Wat gij verwacht van Gods eeuwigen luister
 „Wordt daar eens heerlijk en blijvend vervuld.
- „Boven de starren, daar waaien de palmen
 „Hemelsche geuren den lijdende aan;
 „Eng'len begroeten met juichende psalmen
 „Doodmoede pelgrims aan 't einde der baan.”

Het lied is geëindigd. Een oogenblik is het stil. Dan klapt men in de handen om Bianca toe te juichen. Doch blijkbaar heeft het lied op dezen en genen een diepen indruk gemaakt. Op één in het bijzonder. Achter in de zaal staat een jonge man onbeweeglijk tegen een pilaar geleund. Zoolang Bianca zong, heeft

hij zich niet verroerd. Ook thans blijft hij in gedachten verdiept. Aan zijn geestesoog trekt een visioen voorbij. Hij ziet een tent midden op een ruime vlakte, waarboven de sterrenhemel zich uitspant. Hij ziet een opgeslagen gordijn en een groote ster, die hem met weemoedig verlangen schijnt te wenken. Dan ziet hij als in een nevel donkere, van koortsgloed stralende oogen, die smachtend opzien naar die reine hemelboden. En een stem, die hem bekend schijnt — want het is zijn eigen stem, maar die hem vreemd klinkt door den machtigen inhoud der woorden — zegt langzaam en plechtig: „Want wij weten, dat, zoo ons aardsche huis dezes tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen.” Een stervend gelaat keert zich naar de sterren, terwijl een stervend oor de vertroostende woorden opvangt. Een doodmoede pelgrim is aan het einde der baan en legt den wandelstaf neder — onder het sterrendak. De nacht daalt voor de brekende oogen. Maar daarboven — dit gelooft hij — hebben de engelen de stervende met jubelende psalmen begroet.

Het visioen wordt den jongeling te veel. Tranen benevelen zijn blik. En in dien nevel verschijnt de witte gedaante van het jonge meisje op het platform hem als een van die engelen. In zijn ziel klinken nog de woorden na:

„Boven de starren verdwijnt eens het duister,
„Daar ziet gij 't alles ontraadseld, onthuld.”

Hij smooit een snik. Dan herstelt hij zich van zijn ontroering en ziet om zich heen. Want er is nog iets anders, dat hem heeft getroffen. De zangeres van zoo-even is hetzelfde meisje, dat hij op de bergen in Duitschland heeft ontmoet en dat hem op de gedachte bracht van zijn meest geliefkoosd schilderstuk, zijn meesterstuk naar het oordeel der kenners. „Omringd van Engelen” had hij er onder gezet.

Maar hoor! wie noemde daar haar naam? En hoe zeide hij, dat zij heette?

Hij keek om. Dicht bij hem zat een jonge man met een aangenaam uiterlijk. Deze sprak met de dame naast hem en vertelde haar, dat de zangeres zijn aangenomen zuster, Bianca Gerhard, was. De dame wilde nog een en ander weten. „Zijt gij dan mijnheer Gerhard, een zoon van den dokter?” vroeg zij hem. De jonge man antwoordde toestemmend. Hij was Nathanaël Gerhard, medisch student.

De schilder wist niet, of hij waakte of droomde. Hoe, zou zij Bianca heeten? Zoo heette zijn zuster ook. Als zij eens . . . . Maar dat kon niet waar zijn. Het zou al te wonderbaar en te heerlijk zijn. En toch! . . . .

Er werd opnieuw gezongen en gespeeld. Maar de

schilder had er oog noch oor meer voor. Zijn blik hing aan die eene in het wit gekleede gestalte, met dat lieve gelaat en die donkere oogen. Het zacht glanzende haar schitterde als een aureool van goud om de lelieblanke slapen. Hij haalde moeilijk adem en verlangde buiten te zijn, in de frissche lucht. Eindelijk, eindelijk kreeg hij gelegenheid daartoe. Men stond op om heen te gaan. Een der eersten was hij op straat. Daar stonden eenige rijtuigen te wachten. Oplettend bleef hij toezien. Ten slotte kwam zij, gehuld in een witten, met bont omzoomden mantel. Zij ging voorop met den ouden heer, dokter Gerhard en Lize volgden, Nathanaël ging blijkbaar zijn eigen weg. De schilder zag toe, hoe zij in een rijtuig stapte. Toen wenkte hij een anderen koetsier, sprong in diens vigelante en fluisterde: „Dat rijtuig na en schielijk!” De portieren werden dichtgeslagen, de rijtuigen reden weg.

Een uurtje later hield het eerste rijtuig stil voor de woning van dokter Gerhard. Deze stapte uit met Lize. Uit het andere rijtuig werden zij aandachtig bespied. „Nog verder?” vroeg de koetsier. „Tot waar zij heen-gaan,” fluisterde de jonge man. Hij verkeerde in een heftige gemoedsbeweging. Zoo ik maar weet, waar zij woont! dacht hij.

Zoo ik dat maar weet! Vanavond niet, neen, niet vanavond. Zij is nu vermoeid en overspannen, maar

morgen, morgen moet het geschieden. God zij geprezen en geloofd!

Een kwartier later knielde in de open lucht, onder het schitterend sterrendak een eenzame gestalte. De schilder hief zijn handen gevouwen op naar den hemel. Geen geluid kwam van zijn lippen. Maar de avondwind streek langs zijn gelaat en voerde een zucht, die uit zijn boezem welde, mede, vèr boven lucht en sterren, tot voor den Troon. Want die zucht was een bede, en in die bede lag een danktoon, een loflied ter eere Gods. Die jonge man was niet bij machte, de blijdschap die zijne ziel doorstroomde, in woorden te uiten, want de hoogste blijdschap evenals de diepste smart, is ston.

HOOFDSTUK XXIII.

Broeder en Zuster. Nieuwe onthullingen.

Den volgenden morgen werd bij dokter Gerhard een bezoeker aangediend. De dokter was zoeven van zijn patiëntenbezoek thuisgekomen en zat nu koffie te drinken. Lize was aan haar huiselijke bezigheden. Alles was stil in huis, alleen de kanarie floot zijn lied. De dokter verzocht den bezoeker binnen te komen en

ontving hem hoffelijk. Doch toen hij den jongen man aanzag, schrikte hij van diens ongewone bleekheid. Hij vreesde, een nieuwen patiënt voor zich te zien, ofschoon het niet het gewone spreekuur was, en ging hem daarom voor naar zijn studeerkamer. Het duurde een goed uur, voordat de twee mannen daar weer uit kwamen. De dokter was toen even bleek als zijn bezoeker. Hij bood dezen een kop koffie aan, greep toen zijn hoed, trok haastig een winterjas aan en verliet zijn woning. De jonge man, dien hij bij zich had, keek nog eens om. Dáár op die stoep had hij gestaan als een knaapje van vier jaren, schreiende van honger en dorst. Een vriendelijke hand had hem in dat huis te eten gegeven. Dáár had ook zijn moeder, wier stof ver weg in vreemde aarde rustte, het zwaarste offer haars levens gebracht. Dat alles stond hem nu weer duidelijk en klaar voor den geest.

„Allonza,” dus verbrak de dokter het stilzwijgen, „is het niet het beste, dat ik den ouden heer eerst alleen spreek, zonder dat Bianca er bij is? Het zal u dan gemakkelijker vallen, uzelfen voor te stellen.”

Allonza vond dit goed. Zij waren nu aan het huis van „oom Kees”. De dokter liep vooruit en schelde aan. Maar wat overkwam de dienstbode? Sprakeloos, met wijd geopende oogen staarde zij den jongen man aan.

„Luigi!” riep Allonza, sprong vooruit en greep haar

bij den arm. „O Luigi! Is het geen droom, dat ik u hier zie? Ik heb u zoo gezocht!”

Maar Luigi kon geen woord uitbrengen. En — geen seconde later, of ook broeder en zuster hadden elkander gevonden: Zij vlijde haar hoofd tegen zijn borst en hij hield haar vast in zijn armen geklemd.

„Dat heeft God gedaan, Bianca,” zeide Allonza, „het is alles Zijn werk!”

„Ja,” fluisterde zij, „hij heeft onze gebeden verhoord. Gij hebt den zwaarsten strijd gehad, want gij hebt al die jaren gezocht en gewacht. Ik wist nog slechts korten tijd, dat ik een broeder bezat. God is zeer goed voor ons geweest, Allonza.”

Bianca schreide aan zijn hals. Doch nu veegde zij haar tranen weg en een glimlach kwam op haar gelaat.

Toen de eerste ontroering voorbij was, verzocht de oude heer Allonza, zijn geschiedenis te vertellen in tegenwoordigheid van den dokter, Bianca en Luigi. Allonza vertelde nu, hoe hij het kamp ontvlucht en naar een groote stad gegaan was, hoe hij daar met koopwaar had geloopt, en hoe hij met een dame in kennis was gekomen, die hem in stilte weldeed. Op zekeren avond had deze dame hem bij zich ontboden en hem gevraagd, wat hij gaarne zou worden; zij wilde hem dan voor haar rekening laten leeren. Nu had hij in zijn kosthuis kennis gemaakt met een kunstschilder, die hem liefde voor zijn vak had weten

in te boezemen. Er werd besloten, dat deze hem in de avonduren onderwijs zou geven. En toen de dame stierf, liet zij Allonza een som gelds na om zijn studie verder voort te zetten. Hij had zich zodoende geheel op de kunst kunnen toeleggen en verdiende nu ruim zijn brood. Zijn vader had hij nimmer weergezien. Maar zijn belofte aan Luigi had hij gehouden. Op zijn kunstreizen had hij nooit vergeten, onderzoek naar haar te doen. Langs een omweg had hij vernomen, dat zij niet meer bij de Zigeuners was. Ook wist hij, dat zijn vader dood was. Maar meer was hij niet te weten gekomen. Zoo had hij ook nimmer den naam der plaats ontdekt, waar zijn zuster verkocht was geworden. Wel had hij een flauwe herinnering bewaard aan het huis met de stoep, dat hij dezen morgen voor het eerst weer had teruggezien, maar die herinnering was niet scherp genoeg geweest om hem den weg te kunnen wijzen.

„En nu, Bianca,” zeide hij, terwijl hij een klein pakje voor den dag haalde, „dit bevat een aandenken voor u aan onze overleden moeder. Zij gaf het mij, toen zij stierf, met de opdracht om u te zoeken. Ik beloofde haar, die opdracht te zullen vervullen.”

Bianca nam het pakje aan en opende het met bevende vingers. Een kreet ontsnapte haar bij het zien van het beursje. Maar ook van de lippen van „oom Kees” klonk een kreet van verwondering.

„Hoe kwam uw moeder aan dit beursje?” vroeg hij verbaasd.

„Zij kreeg het als kind van een oom, die verweging,” antwoordde Allonza. „Toen zij het mij ter hand stelde, vertelde zij mij te gelijker tijd haar geschiedenis.”

„En hoe was die geschiedenis?” vroeg „oom Kees” in groote spanning.

En nu vertelde Allonza al hetgeen zijn moeder hem had medegedeeld omtrent haar kindsheid, afkomst en lotgevallen. De oude heer bedekte zijn oogen met de hand. Toen hij weer opkeek, lag er een zonderlinge uitdrukking op zijn gelaat.

„God is wonderlijk van raad en groot van daad,” zeide hij plechtig. „Allonza, uit alles wat gij daar hebt medegedeeld, blijkt mij, dat uw moeder het kind was van mijn nu reeds overleden broeder, hetwelk hem zoo jammerlijk werd ontvreemd. Dat beursje heb ik haar gegeven op den dag van mijn vertrek naar Batavia. Ik heb haar sedert nooit weergezien.”

HOOFDSTUK XXIV.

Met gejuich gemaaid.

De blijdschap woonde nu in het huis van „oom Kees.” Hij, de vroeger zoo eenzame man, was thans van familieleden omringd, de kleinkinderen van zijn eenigen broeder. Zonder het te weten was hij al dien tijd, zoal niet de oom, dan toch de oudoom van Bianca geweest. Hoe had God hun aller wegen op wonderbare wijze in één punt doen samenkomen! En hoe had Hij oom Kees bevoorrecht! Liefde en barmhartigheid had deze gezaaid, toen hij de kleine Bianca tot zich nam, en nu maaide hij in jubelende blijdschap de volle, rijke vrucht daarvan. Was het hem ook niet beloofd: zalig zijn de barmhartigen, want hun zal barmhartigheid geschieden? In den nacht, toen hij zich over Luigi had ontfermd, had hij die woorden gehoord.

Allonza en Bianca hadden ook aan „oom Kees” verteld van hun ontmoeting op reis. Wat Allonza echter verzwegen had, was de geschiedenis van zijn schilderij. De oude heer zou weldra jarig zijn. Op dien dag zou Allonza voor goed zijn intrek bij hem nemen.

Bianca en Luigi hadden het huis met bloemen en

planten versierd. Dokter Gerhard was genoodigd met zijn gansche gezin. Nathanaël was reeds vroeg gekomen. De stoel van „oom Kees” was met bloemen omkranst. Ook de dominee en de onderwijzer waren genoodigd voor den avond. Luigi zag er uit om door een ringetje te halen. Het haar was zorgvuldig gladgestreken onder een hagelwitte muts. Zij droeg eene nieuwe japon, die ze van Allonza ten geschenke had gekregen, en gouden bellen in de ooren. Op dit laatste sieraad vooral was zij bijzonder gesteld. Zij wist nu, dat zij tot aan haar dood bij Bianca en Allonza mocht blijven. Dus was haar verwachting uitgekomen, dat zij met Allonza in één huis zou wonen. Ook zij vond, dat de Heer alles wèl had gemaakt. Uit het schijnbaar kwade was het goede voortgekomen. Want was Minka niet gedwongen geweest, haar kind te verkoopen, hun aller levenslot ware anders geweest.

Toen de feestavond aangebroken was en allen zich om de rijk met bloemen versierde tafel hadden geschaard, bood Allonza aan „oom Kees” zijn schilderij ten geschenke. Dat was een verrassing! Het stuk moest een eereplaats hebben in de huiskamer. „Want,” zeide oom Kees, „ik moet het elk oogenblik van den dag kunnen zien.”

Deze verjaardag van „oom Kees” is niet zonder lof en dankzegging geëindigd.

HOOFDSTUK XXV.

In vrede heengegaan.

„Oom Kees” overleefde de blijde ontknooping niet lang. De gebeurtenissen hadden den ouden stam te fel bewogen. Zichtbaar namen zijn krachten af. Bianca verpleegde hem met kinderlijke liefde en toewijding. En Allonza stond haar daarbij trouw ter zijde. Tim kwam dagelijks zijn diensten als oppasser bewijzen. Dokter Gerhard bezocht den patiënt geregeld, doch de kunst schoot hier te kort. De oude man wist zelf ook wel, dat zijn levensdag was gedaald en dat de nacht aanstaande was. Deze gedachte benauwde hem echter niet. Al zijn beschikkingen voor de groote reis waren gemaakt. Vroeger had hij zich wel eens bezorgd gemaakt, wat er van hem worden zou, wanneer Barbara vóór hem overleed. Wie moest hem dan bijstaan in zijn laatste oogenblikken? En nu stonden Bianca en Allonza met hun tweeën hem ter zijde. Ook vreesde hij niet voor de toekomst van het jonge meisje. Als de oude stam viel, mocht hij het groene blad veilig beschut weten. Allonza was nu twee en twintig jaar, en zou zijn zuster niet verlaten. Oom Kees had zijn bezittingen aan de kleinkinderen

zijns broeders vermaakt; aan dokter Gerhard zou hetgeen hij indertijd aan Bianca ten koste had gelegd, ruim worden vergoed. De oude man wachtte op het sein van vertrek. En dat sein kwam. Te middernacht geschiedde het geroep: Zie, de Bruidegom komt! En de oude man stond op met helder brandende lamp, den Meester tegemoet.

Allonza had het gordijn hoog opgehaald. De maan bescheen het gelaat des stervenden. Stille majesteit en vrede lagen er op uitgespreid. De handen rustten gevouwen op het dek. Bianca knielde naast haar oom, Allonza stond aan het voeteneinde. Teeder legde de oude man zijn hand op het hoofd van Bianca.

„Bianca, mijn lieveling,” sprak hij zacht, met haperende stem, „eens waart gij een arm, verlaten, prijsgegeven kind. Gij werdt verkocht voor geld . . . . Weet gij, wie u kocht? Niet de vrouw, die u van het hart uwer moeder in haar armen nam, afschoon deze wel de daad ten uitvoer bracht. Zij deed dat op bevel. Maar het was Christus, die u kocht, Zichzelf tot een eigendom; Hij legde Zijn hand op u en Hij zeide: Laat dit kindeke tot Mij komen en zoo wie haar ontvangt, die ontvangt Mij. Dat woord heeft uw pleegmoeder verstaan. Dat woord werd ook gesproken tot mij. Hij, de liefdevolle Heiland, had Zelf met Zijn Bloed voor u betaald. Gij mocht niet verloren gaan. Hij vertrouwde u als Zijn eigendom aan

mij toe. En Hij heeft Zijn eigen heerlijk werk be-
kroond. Thans roept de Meester mij tot Zich. Hij legt
nu mijn taak op jongere schouders. Allonza, neem
haar in mijns Meesters naam voor uw rekening.”

De oude man stak zijn bevende hand naar Allonza
uit en legde diens hand op Bianca's hoofd. Toen
knielde ook Allonza neder en de stervende legde
zijne handen op de beide jeugdige hoofden als tot
een laatsten zegen. Een glimlach, vol zaligheid, plooide
zijn gelaatstrekken. En met de woorden: „Ik kom,
Heer . . . . laat uw dienstknecht . . . . gaan . . . . in . . . .
vrede!” ontsliep hij.

Jaren zijn wederom voorbijgegaan. Het huis van
„oom Kees” staat er nog. Alleen de bewoners zijn
niet geheel meer dezelfde. Allonza heeft er zijn eigen
kamer. Maar hij is dikwijls voor zijn werk op reis.
Ook Luigi is er nog, met een klein dienstmeisje tot
hulp. Want vier paar kleine voetjes trippelen den
ganschen dag door het huis heen en weer en een
kleintje kraait in de wieg. Dat zijn de kinderen van
Bianca, die sedert haar huwelijk met Nathanaël dub-
bele aanspraak op den naam Gerhard laat gelden.
De oude dokter is overleden en Nathanaël heeft zijn
praktijk overgenomen. Lize is getrouwd en woont in
de stad. Dikwijls komt zij bij Nathanaël en Bianca
op bezoek.

Mevrouw Gerhard had in den nacht van haar sterven aan Nathanaël opgedragen om voor Bianca te zorgen, als hij een man was. En Nathanaël heeft die opdracht vervuld door haar tot vrouw te vragen.

En wie de jonge doktersvrouw aanziet, heeft moeite om in haar weer te vinden, wat zij toch inderdaad geweest is: het verkochte Zigeunermeisje.

INHOUD.

Hoofdst.	Bladz.
I. Zonder wieg	5
II. Aangeboden voor geld	11
III. Verlaten van vader en moeder	16
IV. In vreemde handen	25
V. Bianca	35
VI. Geen plaats meer	38
VII. Nieuwe tooneelen	45
VIII. Bianca's vriend	52
IX. Onder het sterrendak	60
X. Arme moeder	69
XI. Achtergebleven	74
XII. Zijn eenig levensdoel	81
XIII. Op de eerste sport	88
XIV. Gehoord van Jezus	94
XV. Geworven voor den hoogsten Koning	102
XVI. Het groene blad en de oude stam	107
XVII. Her- en derwaarts gedreven	111
XVIII. Omringd van Engelen	118
XIX. Bewaard door de kracht Gods	125
XX. De sluier opgelicht	131
XXI. Een levensdroom	137
XXII. Boven de sterren	140
XXIII. Broeder en Zuster. Nieuwe onthullingen	146
XXIV. Met gejuich gemaaid	151
XXV. In vrede heengegaan	153

De Zigeunervrouw hoorde stilzwijgend en onderworpen naar het harde verwijt. blz. 13

Zij bleef dan met „oom Kees” buiten, ... blz. 107

Dan klinkt plotseling een hooge meisjesstem, . . . blz. 142

Het was een ongewoon plechtig schouwspel, die drie mensen
in den stillen nacht, ... blz. 69